FELSŐSZÖLNÖK

Község Önkormányzata Képviselő-testületének

2017. december 27-én megtartott

üléséről készült

j e g y z ő k ö n y v

J e g y z ő k ö n y v

Készült: Felsőszölnök Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2017. december 27-én megtartott rendkívüli üléséről

Az ülés helye: önkormányzati étkező (Felsőszölnök, Templom út 7.)

Jelen voltak: Ropos Gábor polgármester
Mizser Ferenc alpolgármester
Grebenár Tamás képviselő
Labritz Sándor képviselő

Az ülésről távol maradt Hardy Ferenc képviselő, aki távolmaradása okát előre jelezte.

Meghívottak közül jelen voltak:
Szukicsné Skaper Mónika jegyző
Soós Zoltán jegyzőkönyvvezető

Ropos Gábor polgármester köszöntötte az ülésen megjelenteket. Megállapította, hogy az 5 megválasztott képviselő-testületi tag közül 4 jelen van, az ülés határozatképes. A képviselő-testület jegyzőkönyv hitelesítőnek kijelölte Labritz Sándor képviselőt.

A polgármester ismertette a kiküldött napirendi tervezetet, melyet a képviselő-testület egyhangúlag elfogadott.

Napirend:

1/ Beszámoló a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról és a két ülés között végzett tevékenységről.
Ea: Ropos Gábor polgármester

2/ Közszolgáltatási szerződés a szilárd hulladék kezeléséről.
Ea: Ropos Gábor polgármester

3/ A reklámok, reklámhordozók és cégérek elhelyezésének, alkalmazásának követelményeiről, feltételeiről és tilalmáról és a településképi bejelentési eljárásról szóló rendelet elfogadása.
Ea: Ropos Gábor polgármester

4/ Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata.
Ea: Ropos Gábor polgármester

5/ A Településképi Arculati Kézikönyv elfogadása.
Ea: Ropos Gábor polgármester

Napirend tárgyalása

1/ Beszámoló a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról és a két ülés között végzett tevékenységről.
Ea: Ropos Gábor polgármester

Ropos Gábor polgármester a jegyzőkönyvhöz csatolt *3. melléklet* alapján számolt be a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról.

A képviselő-testület rövid véleménycserét követően 4 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

58/2017. (XII.27.) képviselő-testületi határozat
Felsőszölnök Község Önkormányzata Képviselő-testülete a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról szóló beszámolót - mely a jegyzőkönyv 3. mellékletét képezi - elfogadja.

Határidő: azonnal
Felelős: Képviselő-testület

2/ Közszolgáltatási szerződés a szilárd hulladék kezeléséről.
Ea: Ropos Gábor polgármester

Ropos Gábor polgármester elmondta, 2017. december 31-el lejár az STKH Sopron és Térsége Környezetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társasággal kötött szerződés a szilárd hulladék elszállításáról. A mindenkor hatályos jogszabályoknak megfelelően új szerződés aláírását javasolja a *jegyzőkönyv 4 mellékletében* szereplő Közszolgáltatási szerződés szerint a STKH Sopron és Térsége Környezetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társasággal.

A képviselő-testület a napirenddel kapcsolatosan 4 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

59/2017. (XII.27.) képviselő-testületi határozat
Felsőszölnök Község Önkormányzata Képviselő-testülete megismerte a jegyzőkönyv 4. mellékletét képező, a települési hulladék kezelésére vonatkozó hulladékkezelési közszolgáltatási szerződés tervezetét, annak tartalmával egyetért.
Felsőszölnök Község Önkormányzata Képviselő-testülete felhatalmazza a polgármestert a közszolgáltatási szerződés aláírására a STKH Sopron és Térsége Környezetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság képviselőjével.

Határidő: azonnal
Felelős: Ropos Gábor polgármester

3/ A reklámok, reklámhordozók és cégérek elhelyezésének, alkalmazásának követelményeiről, feltételeiről és tilalmáról és a településképi bejelentési eljárásról szóló rendelet elfogadása.
Ea: Ropos Gábor polgármester

Ropos Gábor polgármester a *jegyzőkönyv 5. mellékletében* található előterjesztés alapján javasolta a reklámok, reklámhordozók és cégérek elhelyezésének, alkalmazásának követelményeiről, feltételeiről és tilalmáról és a településképi bejelentési eljárásról szóló rendelet elfogadását.

A képviselő-testület a napirenddel kapcsolatosan 4 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi rendeletet alkotta:

Felsőszölnök Község Önkormányzata Képviselő-testületének
11/2017. (XII.28.) önkormányzati rendelete
a reklámok, reklámhordozók és cégérek elhelyezésének, alkalmazásának
követelményeiről, feltételeiről és tilalmáról és a településképi bejelentési eljárásról
(jegyzőkönyv 6. melléklete)

4/ Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata.
Ea: Ropos Gábor polgármester

Ropos Gábor polgármester elmondta, az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV törvénynek megfelelően a település 2014 februárjában elfogadta a Helyi Esélyegyenlőségi Programját (továbbiakban: HEP). A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását kétévente át kell tekinteni, az áttekintés alapján -szükség esetén- a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani. Ezt követően a települési önkormányzatok megküldik a Türr István Képző és Kutató Intézetnek (TKKI) az elfogadott helyi esélyegyenlőségi programjukat, amelyet a TKKI honlapján közzé tesz. Legutóbb 2016 februárjában vizsgálta felül a Képviselő-testület a Helyi Esélyegyenlőségi Programot.
Ropos Gábor polgármester elmondta, nem tartja szükségesnek a program módosítását.

A képviselő-testület rövid véleménycserét követően 4 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

60/2017. (XII.27.) képviselő-testületi határozat
Felsőszölnök Község Önkormányzata Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV törvény 31. § (4) bekezdés alapján áttekintette Felsőszölnök Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának időarányos megvalósulását és az időközbeni változásokat, az áttekintés alapján megállapította, hogy a program módosítása nem szükséges.

Határidő: azonnal
Felelős: Ropos Gábor polgármester

5/ A Településképi Arculati Kézikönyv elfogadása.
Ea: Ropos Gábor polgármester

Ropos Gábor polgármester a *jegyzőkönyv 7. mellékletét* képező előterjesztés alapján javasolta elfogadni Felsőszölnök Településképi Arculati Kézikönyvét.

A képviselő-testület rövid véleménycserét követően 4 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

61/2017. (XII.27.) képviselő-testületi határozat

Felsőszölnök Község Önkormányzata Képviselő-testülete a településkép védelméről szóló 2016. Évi LXXIV. Törvény alapján -a község partnerségi egyeztetés szabályairól szóló önkormányzati rendeletében előírt egyeztetésben részt vevő partnerek, továbbá a település fejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és településrendezési eszközökről, valamint egyes település rendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/ 2012.(XI.8.) Kormányrendelet előírás szerint, a Vas Megyei Kormányhivatal Szombathelyi Járási Hivatala Hatósági Főosztály-Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály, a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság, az Őrségi Nemzeti Park Igazgatósága és a Vas Megyei Építész Kamara véleményének Lechner Tudásközponton webes felületén történő kikérésével, a határidőre beérkezett vélemények megismerésével és figyelembe vételével megtárgyalta és elfogadta a településképi rendeletet megalapozó a határozat mellékletét képező „Felsőszölnök Településképi Arculati Kézikönyv 2017" dokumentumot.

Határidő: azonnal
Felelős: Ropos Gábor polgármester
Kiss Gábor főépítész

A 61/2017. (XII.27.) képviselő-testületi határozat melléklete:

FELSŐSZÖLNÖK

TELEPÜLÉSKÉPI
ARCULATI KÉZIKÖNYV
2017

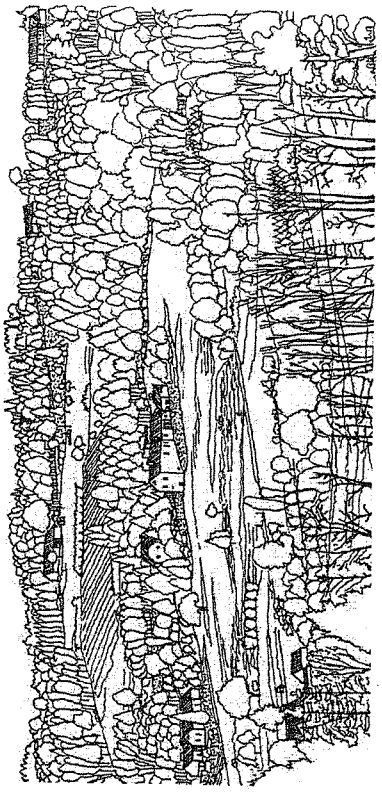

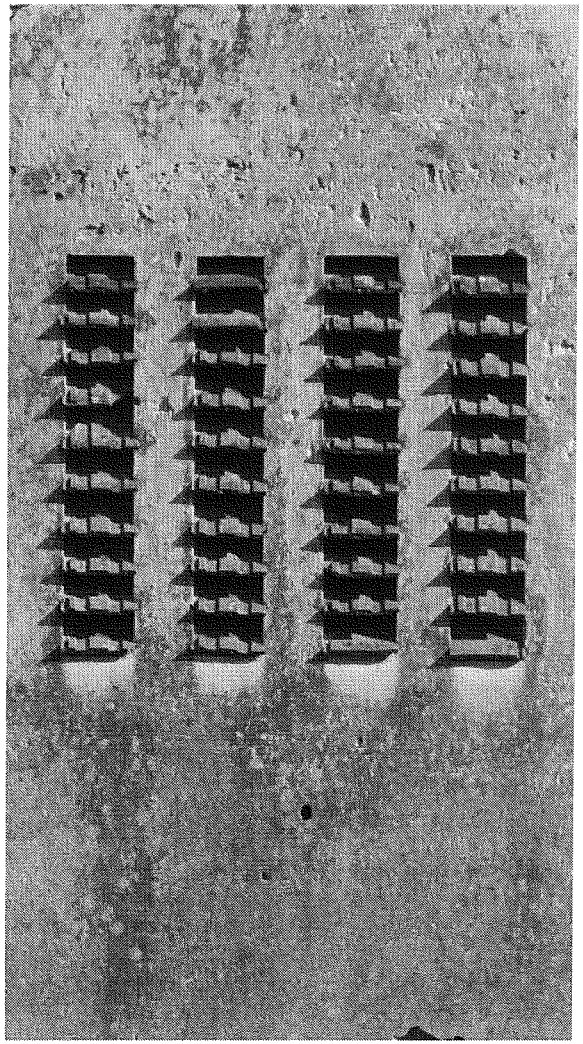

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés 5

2. Felsőszölnök bemutatása 7

3. Örökségünk
-építészeti és táji értékek 27

4. Településkarakter 33

5. Felsőszölnök épületei
és részletei napjainkban 37

6. Információs felületek 71

7. Ajánlások 73

8. Zárszó 85

Felhasznált irodalom, impresszum 86

Felsőszölnök község önkormányzatának Képviselő-testülete nevében szerettetel köszöntöm a könyvet olvasó Kedves Érdeklődőt!

Örömmel tettünk eleget kötelességünknek, amikor e dokumentumot elkészítettük. Magyarország eldugott nyugati szegletén élve mindennapunk része a számos csoda, ami lépésről-lépésre elénk tárul. Településünk bejárásához napokra van szükség, megismeréséhez viszont ennél jóval több idő kell.

Függetlenül attól, hogy valaki idegenként lapozgatja a következő oldalakat, a táj régi ismerőseként frissíti emlékeit, vagy egész életét erdőink ölelésében élte le, számos érdekességgel találkozhat a könyvben.

Felsőszölnök bemutatását végtelen történetként is lehetne írni. Ehelyett mi kísérletet teszünk összefoglalni arculti jellemzőit, bemutatva a tájat, az épített- és természeti környezetet, hogy a településünk képének alakítása során azt bárki jó szívvel felhasználhassa.

Együttal örömünkre szolgálna az is, ha ennek köszönhetően mind többen kapnának kedvet térségünk alaposabb megismeréséhez.

Felsőszölnökön szeretettel várjuk!

Ropos Gábor
polgármester

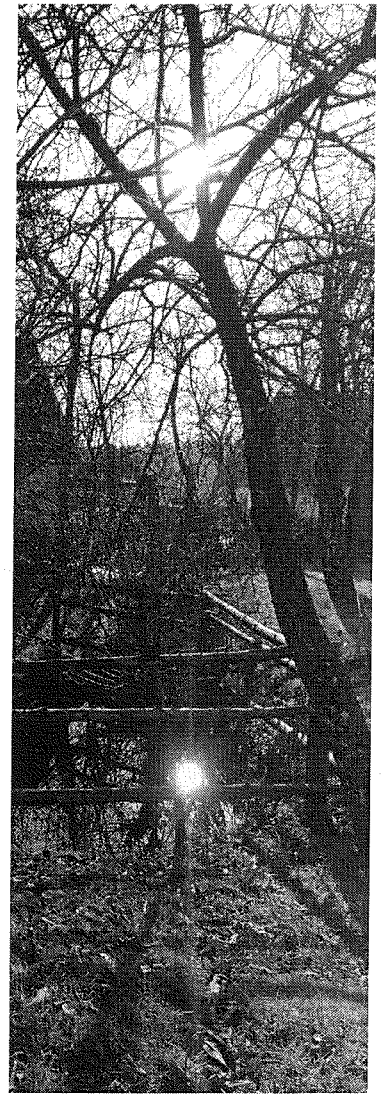

BEVEZETÉS 1

Megfogni a megfoghatatlant,
Nyakon csípni az időt?
Lehet...
Állj szembe a felkelő Nappal,
És nézd a felszálló ködöt!

Érdekes dokumentumot tart a kezében az olvasó.
Egy pillanatképet.
Képek sorából kibontakozott képet, amely a készítők és közreműködők szemén át mutatja be egy hosszú történetű
település életének és terének jelen pillanatát. A pontot, ahová az idők során eljutott.
A pontot, ahonnan tovább indul. Ez a pont mindjárt újra más lesz.
A változás állandósága alakítja ki majd a mind újabb képeket.
Ha körülnézünk a tájban, a faluban, láthatjuk benne évszázadok nyomát; gazdag képzeletünk elénk tárhatja a következő éveket.
Ha megállunk és befogadjuk mindezt, belehelyezzük magunkat és leállítjuk az időt, meglátjuk benne a jelen pillanatot.
Kép mindig annyi lesz, amennyi szemlélő és amennyi pillanat.
Nézzük így! Ez a most.

FELSŐSZÖLNÖK BEMUTATÁSA 2

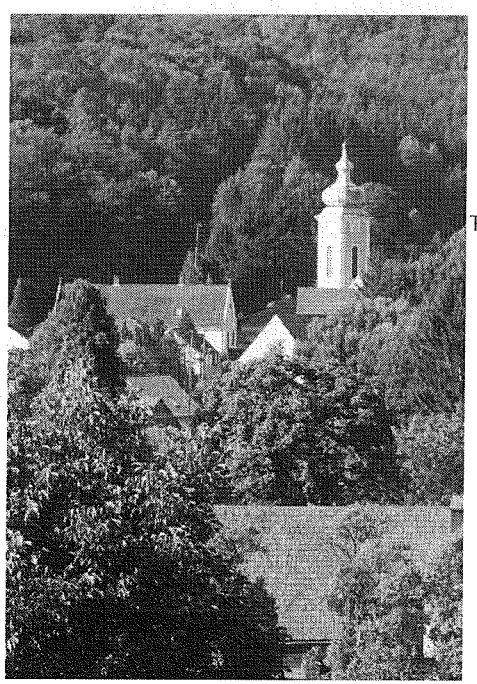

Rész.

Egész.

Egység.

Táj.

Táj-egység.

Tájegység.

Nehéz kiragadni valamit a természetes közegéből, és lecsupaszítva bemutatni azt. A folyamatos párbeszéd, az egymásra gyakorolt hatás, ami egy környék települései között fennáll, ahogyan az épített és a táji környezet - benne az emberrel - egymásra reagál, alakítja ki a közös képüket.

A szlovén Rába-vidék - Porabje, vagy ahogyan a térképeken még megtalálhatjuk a Vendvidék Magyarország legnyugatibb tájegysége. A magyar-szlovén-osztrák hármas határ térségében fekvő vidék országosan egyedülálló képpel rendelkezik.

Amilyen kis terület, épp olyan különleges.

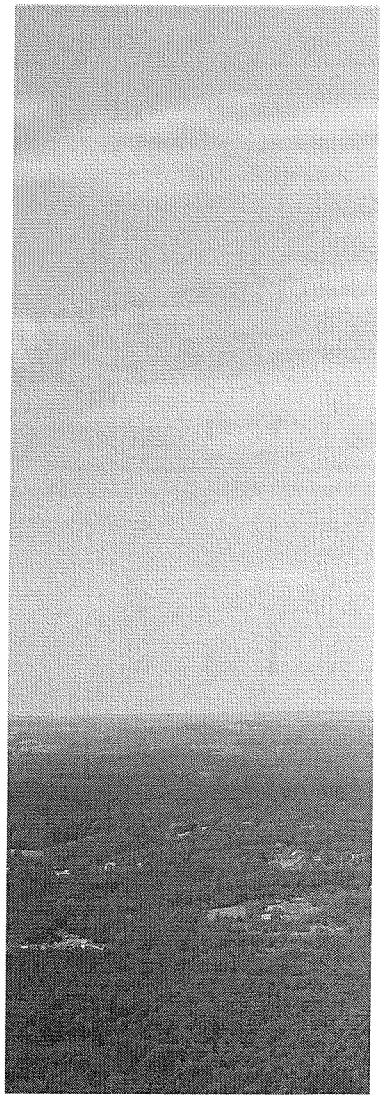

Települései még őrzik a korábban jóval látványosabban megmutatkozó mozaikos tájhasználat nyomait és a Dunántúlon egyedülálló szórványtelepülés-kataktert.

A domboldalakon, dombhátakon megbújó önálló porták, illetve a teljes esetlegesség bájával elrendeződött épületegyüttesek csoportjai, a tájban mindenfelé elszórt házakat összekötő kanyargós útjaikkal lépésről lépésre új szemszögből mutatják meg magukat. A falvakat rejtő erőteljesen szabdalt kavicsdombok változatos terepadottságait főleg a felszíni vizek alakították ilyen vadregényessé.
A településcsoport falvai betűrendben Alsószölnök, Apátistvánfalva (Apátistvánfalva és Újbalázsfalva egyesítéséből), **Felsőszölnök**, Kétvölgy (Ritkaháza és Permise egyesítéséből), Orfalu, Rábatótfalu (ma Szentgotthárd részeként) és Szakonyfalu. Településképi, tájképi, építészeti szempontból Farkasfa is ide sorolható lenne.

A kistájra kimondottan jellemző mesterséges táji elemek sokasága igazi gyöngyszemmé teszi a településeket.

Rendkívül nagy számmal találhatunk utakat, telkeket szegélyező lombhullató sövényeket, főleg gyertyán, elvétve juhar és fagyal különböző magasságúra nyírt kanyargó sávjait. A szellősen elhelyezkedő házak közti területeken kaszáló gyümölcsösök lazítják tovább a táj képét: szilva, körte és alma különböző régi fajtáival.

A házakhoz, gazdasági épületekhez, pajtákhoz, egykori ólakhoz sok helyen szőlőlugas tapad. Több helyen látható még az udvar egysége. Egy kerítéseket és szabályos utcavonalakat nélkülöző tájban is meg tudott jelenni a magánterület lehatárolása. A lakóépület és gazdasági épületek által két-három oldalról körülhatárolt térrész negyedik sarkát, az udvar kezdetét sok esetben a tájegységre kimondottan jellemző egy darab méretes gyümölcsfa jelenti.

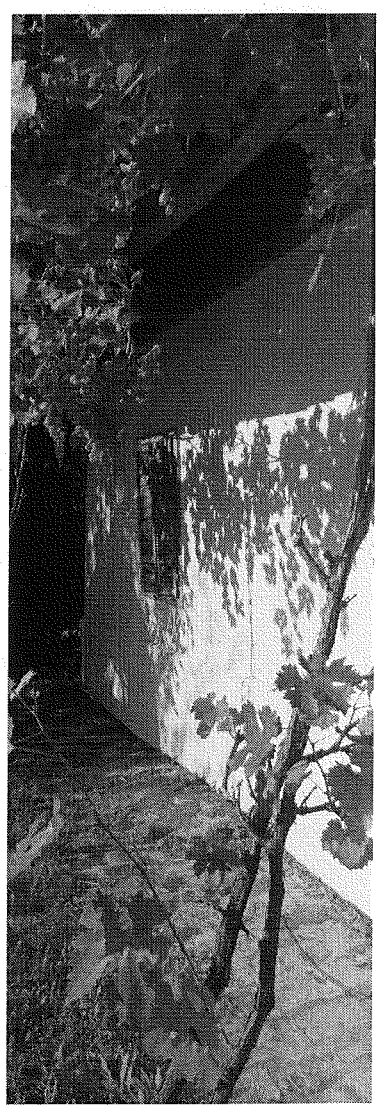

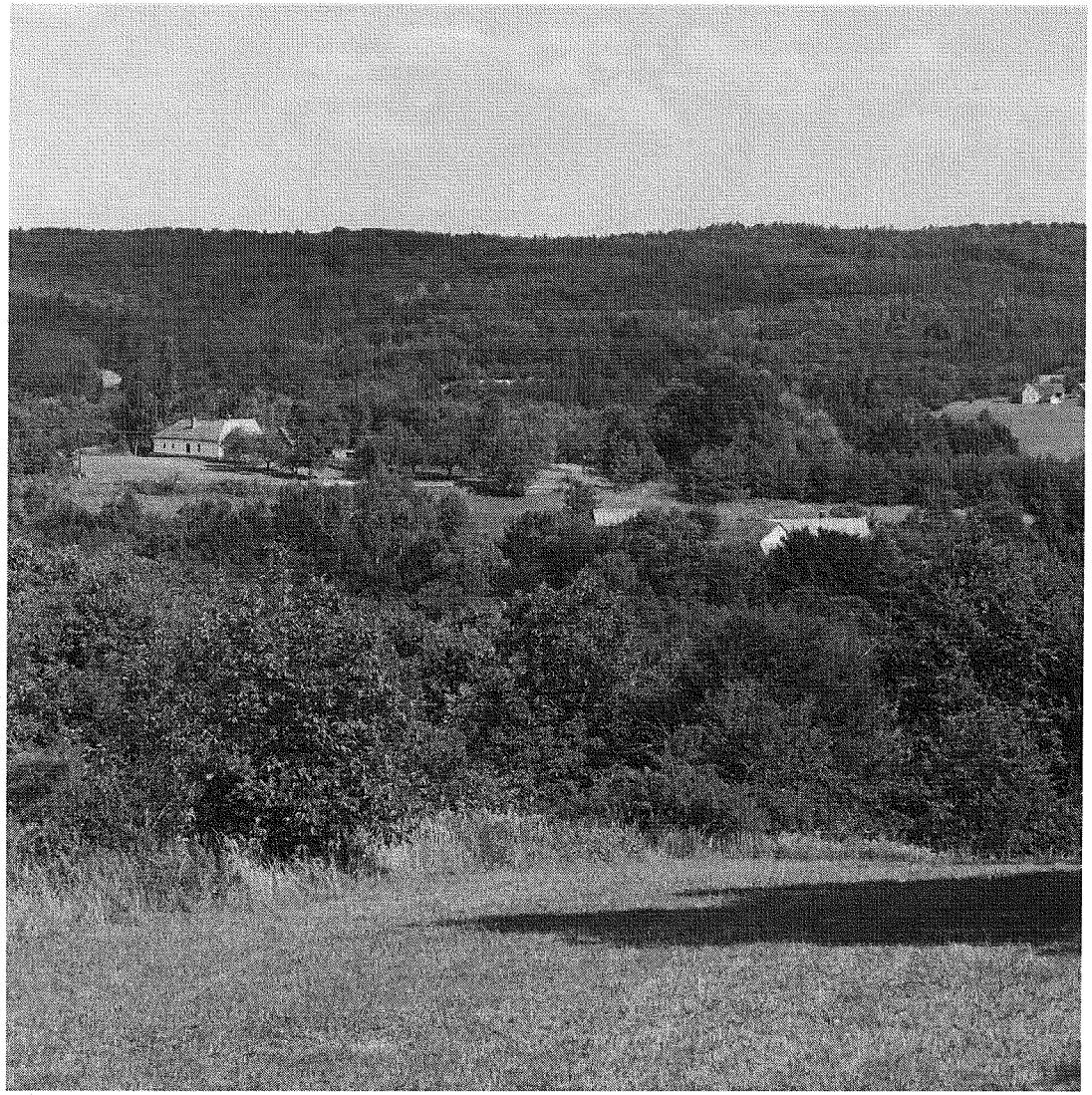

A kisebb lefolyástalan területeken természetes vízgyűjtők alakultak ki. Az Őrségben tóka, a szlovén-lakta területeken mlaká névre hallgató néhány méter átmérőjű mély gödrök régen az itatást szolgáló vízvételi helyek voltak.

A külterületeket mára jórészt erdő borítja.

Bár évszázadok gazdálkodási hagyományai, az egykoron rendkívül nagy számú szarvasmarha-tartás, a nehézkes megélhetés és a termőföld kedvezőtlen tulajdonságai évszázadokon át fenntartottak egy állandó forgást, amit egy izgalmas, időben és térben változó, élő tájhasználat alakított ki.

Az itt élők termőföldekhez erdőirtásokkal jutottak, amelyek azonban néhány év alatt el is veszítették mezőgazdasági kultúrnövények termesztéséhez szükséges termőképességüket, így előbb legelővé, kaszáló gyümölcsösökké váltak néhány évtizedre, majd ismét beerdősültek. Ahol pedig beerdősültek, ott sokáig erdő maradt, és gazdáik csak a legszükségesebb mennyiségű fát termelték ki belőle, hadd gyarapítsa a szegényes termőréteget.

Az így folyamatosan változó funkciójú parcellák pedig létrehozták azt a mozaikos tájat, aminek sajnos egyre kevesebb nyomát láthatjuk.

A megművelt területek aránya azonban bő két évszázada a mainak a sokszorosa volt, de még húsz-harminc éve is az egyes dombhátak házai tisztán láthatták egymást. Az utóbbi évtizedek intenzív visszaerdősülési folyamatainak köszönhetően az egykoron mezők, rétek, kaszálók közepén álló porták mára erdőszéli, vagy erdőben megbúvó házakká váltak.

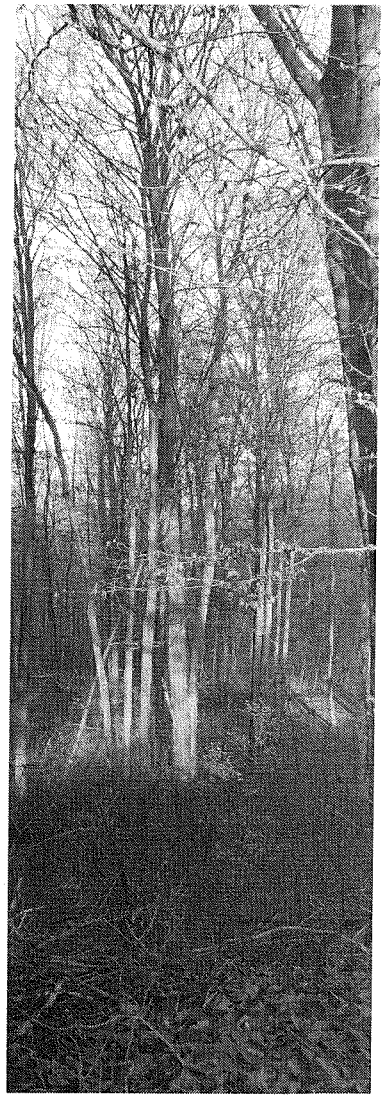

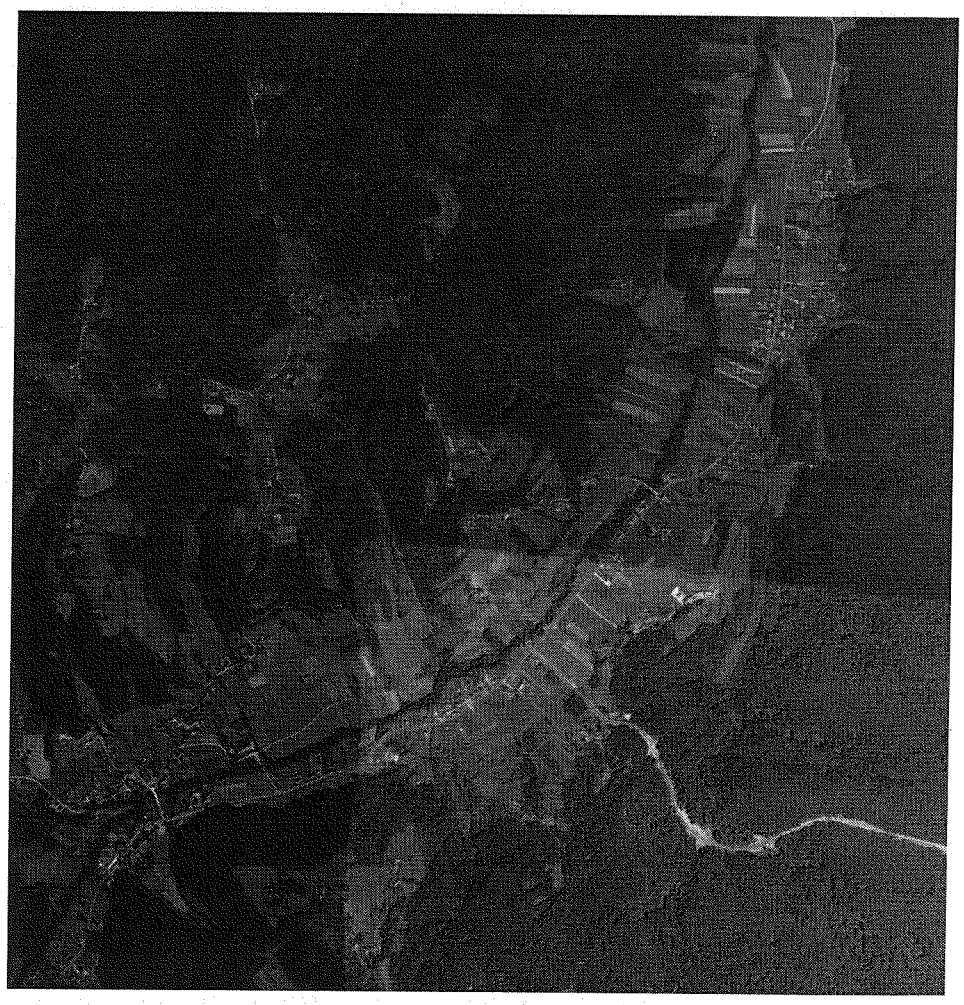

Szentgotthárd 1183. évi alapításától a térség társadalmának és kultúrájának, ezáltal térszerkezetének és megjelenésének alakítója előbb döntően a ciszterci-rendi apátsági vagy éppen kisnemesi központú szervezett erdő- és mezőgazdasági művelés volt. Ebben a művelésben hajdan jelentős szerepe volt a szántóföldi gazdálkodás mellett a szőlőművelésnek és a legeltető állattartásnak is. A Rába és a Lapincs folyók völgye, és az azokat szegélyező dombvonulatok változatos helyeket kínáltak mindehhez.

A gazdálkodásra szerveződött majorsági központok mentén települések jöttek létre, amelyek hasonló ranggal és méretben látták el a rájuk eső, helyi adottságoknak megfelelő feladatot, működtetve ezzel egy térség gazdaságát.

A ciszterek a várostól délre eső majorsági központokat a tág térségben akkor már jelen lévő szláv telepesekkel népesítették be. Érdekes, hogy míg a környék települései a történelem során egyszer sem ürültek ki teljesen, és az egykor e helyben megtelepedett lakosság szinte egyedülálló módon töretlenül népesíthette be a tájat, még a török-dúlta időkben is fennmaradt a lakosság, bár némelyik település már-már kiürült, végül mindig új erőre kapván bizonyította szívósságát.

A települések mai ismert képe az utóbbi évtizedekben alakult ki. Bár valószínűleg kialakulásuk után az évszázadokig azonos társadalmi körülmények, a megélhetés, gazdálkodás módja miatt ugyanazt a rendet követte, sokat változott az elmúlt másfél két évszázadban is. Szerencsére a táj különleges szépsége már korán megragadta az utazókat így kaphatunk némi támpontot arról, miből és hogyan alakult ki mai állapota.

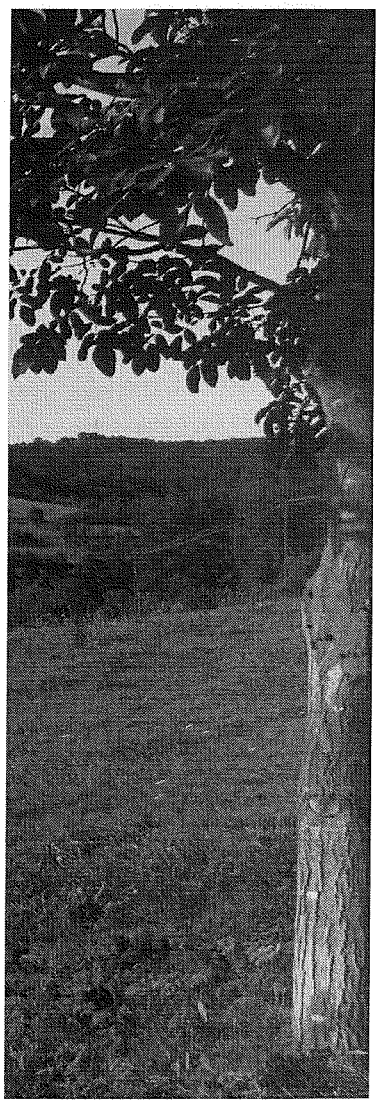

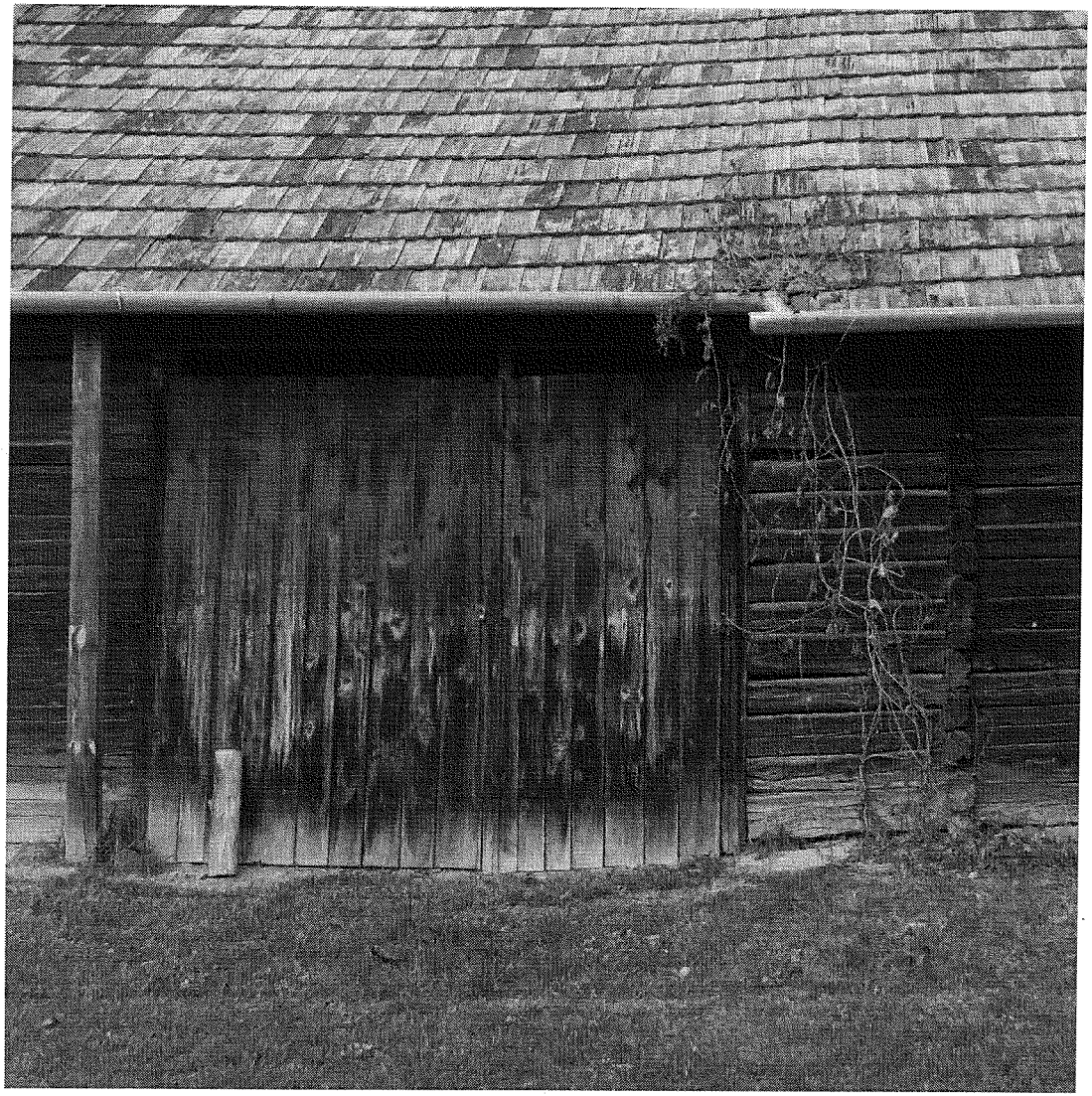

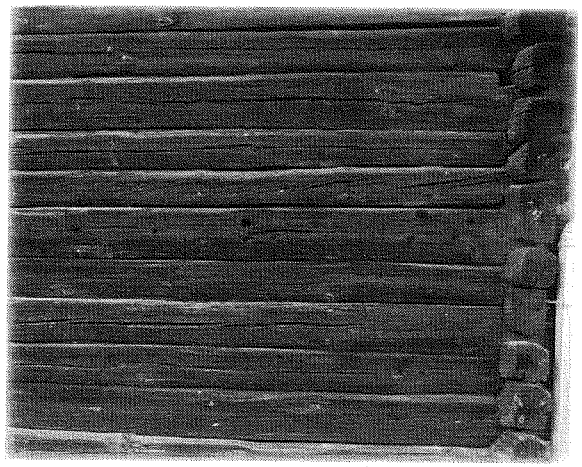

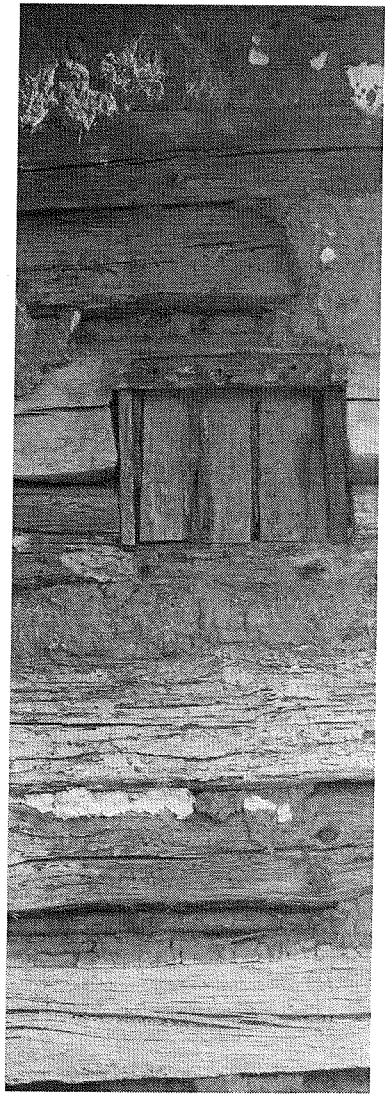

Csaplovits János a "Tudományos Gyűjtemény" 1828. évi V. kötetében a 33.-50. oldalon " A Magyarországi Vendus Tótokról" címen majdnem egész terjedelmében közli Kossics József felsőszölnöki plébános értekezését:

"A Vendusok lakásaik s házaik igen szegények s együgyűek általjában. A rónán lakó, s hegybéliek mindeddig fenyőfából építenek mindenütt, csak talpfájok tölgy vagy gesztenye fa. Azonban a fának meglkímélése s a tűz veszedelme miatt,
... az Alsószölnöki tulajdonos gróf Batthyány Alojz, egynehány esztendők előtt az új házakat többé nem fából, hanem vagy téglából vagy mórból parancsolta építeni..., állanak is már kivált A. Szölnökön ilyen szapora házak.
A házakat szélesen faragott gerendákból rakják összve, egyik végét a másikával keresztbe tévén, és összveeresztvén úgy, hogy a ház külső szegletein a két oldalról kiálló gerendavégek kettős lajtorját formálnának, ha csak azokat, kiváltkép a rónaiak be nem kennék sárral.
...A hegybéliek három derék házakat építenek többnyire, úgy mint pitvar, szoba, és kamrából állókat. ... Szobáik (hegyekben csak egy) hosszú és téres, de nem magas közönségesen olly sötétes hogy ámbár három négy kis ablakok is legyenek egy szobán, mellyeket csak az újabb és előkelőbb gazdák házain láthatni,
(a régieken még megvannak a fiókos ablakok)"

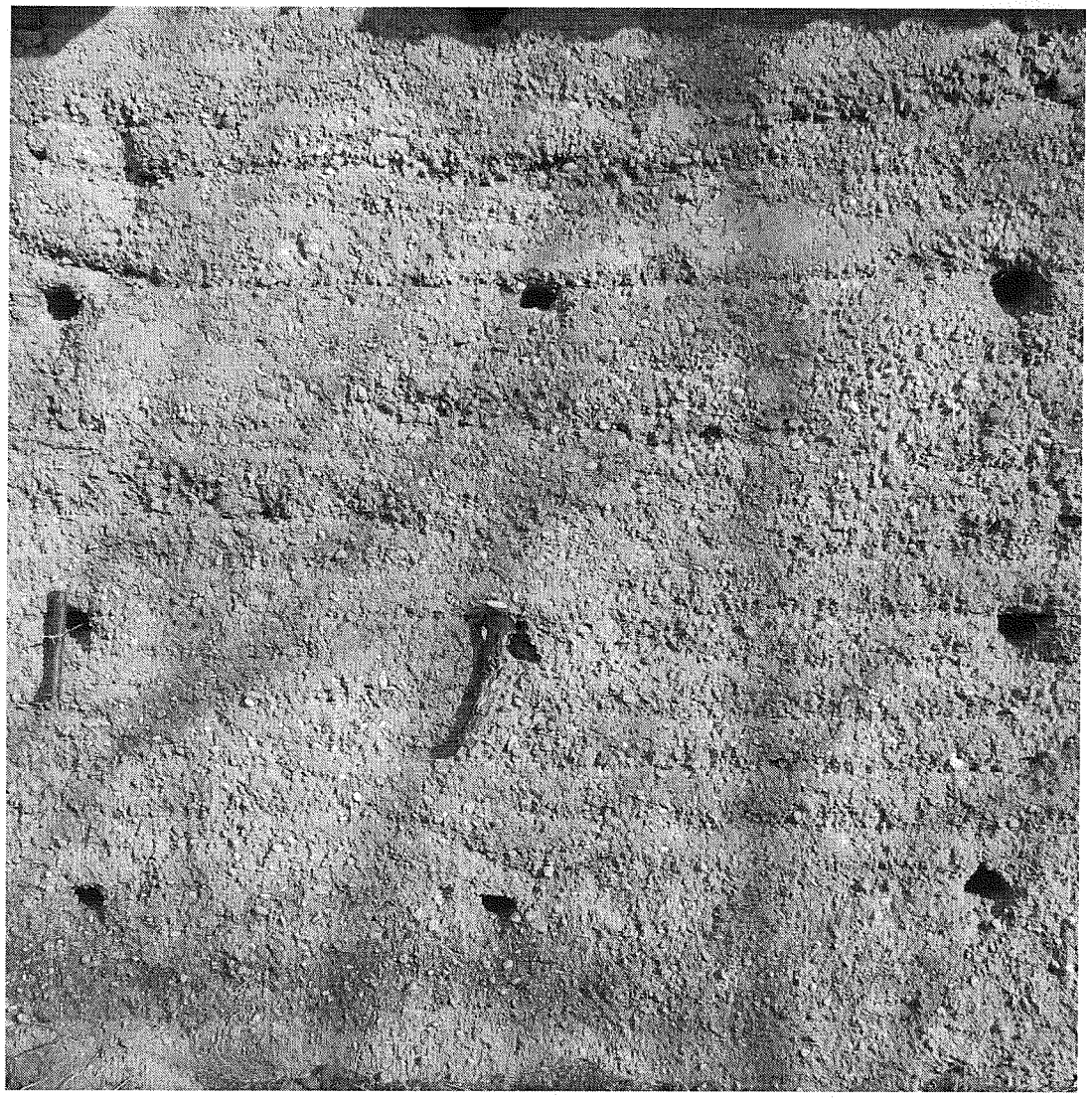

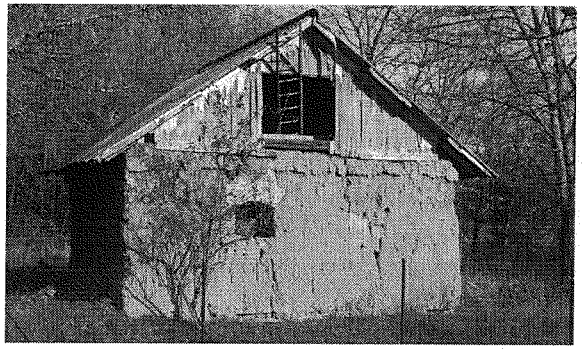

A 19. század második felében Ljubljanából érkezett Magyarországra Anton Trstenjak, aki részletes útirajzában külön fejezetet szentel az itteni szlovénség népi építészetének.

Művében beszámol, hogy mennyire régi tradícióra megy vissza az építészet, amely mint külön ipar számos embert foglalkoztat. Az alap kiásása után az így nyert földből sarat csinálnak, amibe szalmát és egy „majorja" nevű száraz rőzseszerű fűfélét kevernek, amit aztán vasvillával dagasztanak és vernek fel. Ez lesz a ház fő építőanyaga. A ház sarokkövének négy árkot ásnak ki, ahol vályogolással (cocajo) húzzák fel a falat. Az árokban rétegesen húzzák fel a vályogot. Egy réteg lassan szárad, úgy két-három hetet vesz igénybe. A száradás után további rétegeket húznak fel, s úgy kell száradniuk, hogy az előző réteghez jól tapadjanak. Mindig annyi réteget húznak fel, amekkora magas falat akarnak, ez helyenként változó. Amikor elkészül a fal, akkor a kőműves malterozza (zmajtriva), ezzel megpuhítja a száraz, durva falat, utána lemeszelik. Ez a folyamat már az első évben befejeződik, de van úgy, hogy két-három évbe is beletelik a ház építése.

Trstenjak megjegyzi, hogy a Vendvidék alsó részein, a Mura közelében nagyon eltér az emberek vagyoni helyzete a felső vidékektől, ami megmutatkozik a házakon:

"A ház a jólét, avagy szegénység szemtanúja, minden tényező ettől függ. A Vendvidék felső része, az a dombos rész, ahol figyelemre méltóan változik az alsó vidéktől kiindulva a Mura mentén. Az alsó vidéken, szép, takaros és rendezett házak vannak, a felső vidéken már a szegénység van jelen.
Istvánfalva környékén csak néhány kőház van."

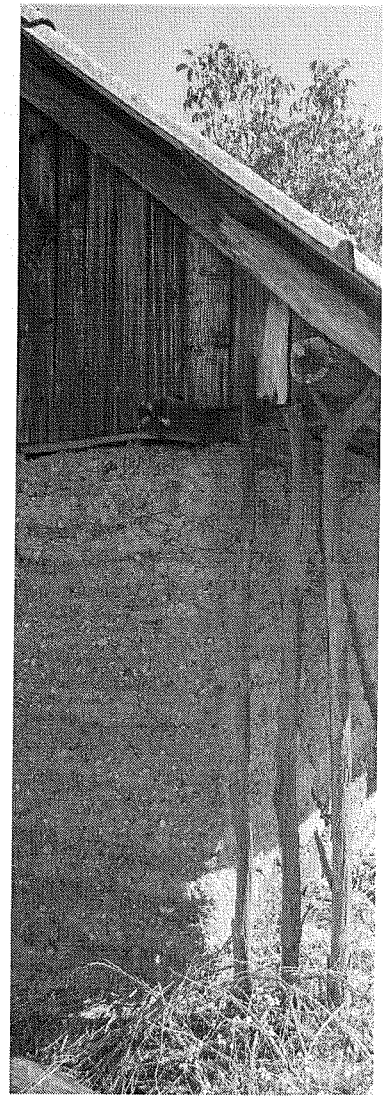

Pável Ágoston néprajzi kutatásaiban is jelentős szerepet foglalt el a környék építési- és tárgykultúrája. 1927-ben közreadott írásában így számol be tapasztalatairól:

"Szentgotthárd határában, a téglavetőn túl, a domboldalon meglapuló házak már szlovén "gazdijak" (porták). Ez ma a hazai szlovén nyelvterületek legészakibb, a magyarsághoz legközelebb fekvő pontja. A magányosan álló házaktól alig egy futamásnyira fekszik az első szlovén falu: Rábatótfalu, szlovénul Slovenska ves. ... Barátságos, fehér falú házainak egy része a Rába felé lejtő völgyben, a másik az út túlsó oldalán, a szelíd emelkedésű domboldalakon van szétszórva. A házak többnyire az udvar hosszában, tűzfalukkal észak felé épültek, úgy, hogy a napos déli oldal az udvar felé néz, s majd mindegyik nyitott, de fedett oszlopos, vagy boltíves tornáccal várja a belépőt, a lakóháznak majdnem egész hosszában.... a lakóházak többnyire csak egy-, ritkábban két-, vagy többszobásak. Az újabb évek építkezései azonban már takaros, egészséges hajlékok, szép zöld zsalugáteros, jókora ablakokkal, a módosabbaknál sokszor három szobával is. Az oszlopos tornác azonban ezeknél is elmaradhatatlan, mintegy jelezve békés lakóinak derűs lelkivilágát.
... Ám még mindig sok a fecskerakású ház. Körülbelül 10%. Sok régi házban csak a nyílt tűzhelyet cserélték ki egyszerű vastűzhelyre, kéményt ojtottak a háztetőbe, s hosszú időre megint kész a modern lakás.
...Minél távolabb megyek a hegyek közé, annál több ittfeledett régi viskóval találkozom. Mind több és több a díinatna tűnya -füstös konyha is, egyes helyeken 25-30%."

Kiolvasható tehát a sorokból egy lassú fejlődési folyamat, ami fokozatosan átformálta az építőanyagok és technológiák jellemzőit a Szlovén Rába-vidéken.
Ami nem változott egészen a 20. század második feléig, az a települések térszerkezete, az épületek elhelyezése, és térbeli formálása, tömegei. A hajlított (L-alakú) házak jól szolgálták a mindennapi életet, a még itt-ott meglévő kerített udvarok, kerített házak U alakú vagy szinte körbezáródó elrendezésükkel pedig évezredekre visszanyúló építési hagyományok örökségét hordozzák.

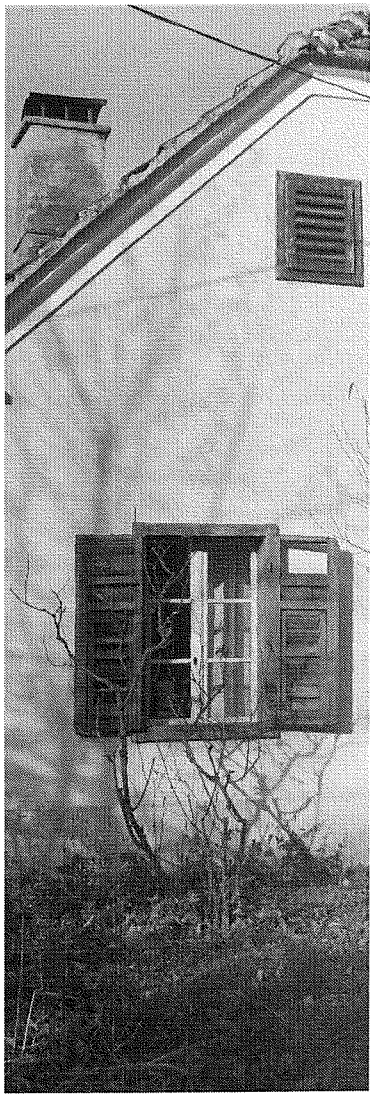

Tóth János így ír a kerített házakról:

"... A szoba-konyha-szoba-kamra épületszárnyhoz derékszögben istállókat építettek, majd ismét derékszögben megtörve az épület tengelyét, a lakószárnnyal párhuzamosan istállót, ólakat, szint emeltek a lakóépület hosszához igazodva. A két szembenéző épületszárnyat kamra, fedett szín beépítésével kötötték össze és zárták le, vagy magas, erős kerítést, nagykaput készítettek közöttük. Az előbbi esetben a szín egyben magában foglalta a külső oldalába épített kaput is. – A kerített ház magyar előfordulása összekapcsolódik a szórványtelepülésekkel és azok speciális változatával, a szeres településsel. Kétségtelenül jelentős szerepe volt kialakulásában, fennmaradásában a paraszti gazdálkodás helyi típusának, mivel célszerűen szolgálta ki a már istállózó, de még jelentős mértékben legeltetésre is támaszkodó állattartást. Előnyösen biztosította a trágya megfelelő megőrzését, kezelését, mivel hagyományosan a kerített házak udvarán halmozták fel az istállókból kihordott almot, s azt az udvaron meleg időben kint éjszakázó jószág napról napra letiporta. A helyi talajadottságok egyébként is már régtől fogva serkentették a parasztságot a rendszeres talajerő-utánpótlásra, főleg a falvak körüli belső szántóövezetben. Különösen előnyös volt ez az építési forma a korábbi évszázadok lazább közbiztonsági viszonyai között. – A kerített háztípus közvetlen analógiái szlovén, osztrák területen is fellelhetők, de nem voltak ismeretlenek szlovák, lengyel, román állattartó körzetekben sem. Számos párhuzama található Európa távolabbi területein is. A kerített ház történeti analógiáit az ókori Pannónia időszakáig is visszavezethetjük, azonban a közelmúlt emlékanyaga szervesen csak a középkori paraszti-jobbágyi-kisnemesi gazdálkodással, építkezéssel függ össze. A 19. sz. második felében kibontakozott polgarosodás során a kerített házakat tömegesen alakították át és bontották le."

Mindenesetre az udvar egysége - ház és kert - a maga jellemző, állandó kölcsönhatásban álló telepítésével, az udvar sarkát jelző gyümölcsfával a mai napig sok helyen fennmaradt.
Bár a hatvanas évektől elindult utcásodás, a házaknak a korábban kevésbé lakott, szilárd burkolatú, részben közművesített főutak mellé húzódása, a lakosság életmódváltásával egyidejűleg átformálta az igényeket. Tájidegen tömegalakítású lakóházak épültek és épülnek. A domboldalak, dombhátak még őrzik az épített környezetnek azt a képét, ami a páratlan környezeti adottságok mellett vonzóvá teszi ezt a tájegységet. Pontosabban így: az ember, a természeti és az épített környezet hármasságának együttes jelenléte a mindennapi életben az, ami meghatározza a települések pillanatnyi arculatát.

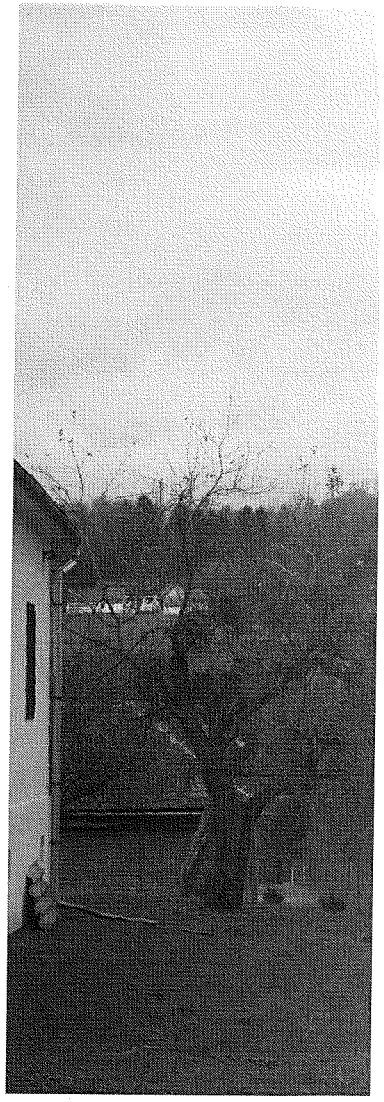

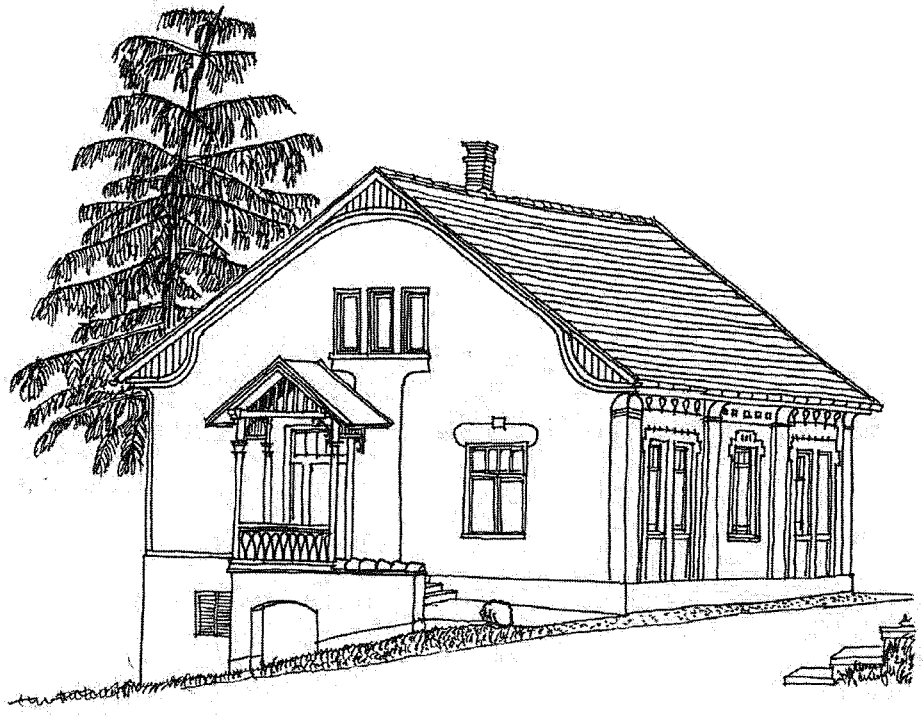

Felsőszölnök Magyarország legnyugatibb települése, a magyar-szlovén-osztrák hármas határ faluja. A határmentiség az utóbbi évszázadot határozta csak meg, főleg a huszadik század másdoik felének négy évtizede, ami teljes határvédelmi elzártságot hozott a településnek. Az azt megelőző évszázadokban inkább csak a tág térség társadalmára jellemző három nép jelenléte volt érezhető. A dombos Goričko vidék, amelynek északi szélén fekszik Felsőszölnök is a bronzkor óta lakott. Az i.sz. 6. századtól a mai szlovének elődei népesítették be a térséget az avarokkal közösen, majd az avarok kiűzése után a 9. században karintiai szlovénekkel pótolták a népességet. Később a ciszterek 13. században a Muránt̀úlról hívtak szintén szlovén telepeseket a térségbe.

Felsőszölnököt először egy 1378. évi oklevélben még Alsószölnökkel együtt, egy községként említik: *Zelnuk inferior et superior* néven, de 1387-ben már külön: *Zelnuk superiorként*. Ebben az oklevélben szerepel *Iwanfolua*, mely ma falurész, a *János-hegyen* lévő lakott terület valamely része volt. A magyar Szölnök helynévnek a német *Zemming* és a szlovén *Senik* felel meg: a szlovénből került a magyarba. Jelentése „kaszáló, szénapadlás, szénapajta". A falu korai névváltozatai káposztaföldekre (szlovénül: zelnik).

A falu lakossága ma is döntően szlovén nemzetiségű. Itt van a székhelye a Országos Szlovén Önkormányzatnak is. Ez a szovén Rába-vidék legnagyobb kiterjedésű települése, mind népességét, mind igazgatási területét tekintve. Belső úthálózatának hossza meghaladja a 24 km-t, köszönhetően annak, hogy épületek szinte mindenhol találhatóak a dombokon és a völgyekben. Korabeli központi szerepének és kiterjedésének köszönhetően az épített örökség itt a leggazdagabb, miközben a települési táj képe a tájegység valamennyi jellemzőjét magán viseli.

Napjaink aktuális kérdése, hogy hogyan oldhatjuk meg egyidejűleg a kistelepülések népességmegtartását és a településkép megőrzését. Hogyan biztosíthatjuk az épített és természeti környezet megóvását, egyúttal a térség vonzerejének megtartását úgy, hogy közben nem gátoljuk a fejlődést, a 21. század igényeinek megfelelő életterek biztosítását.

A gazdálkodás korábbi módjai, a kiterjedt szarvasmarha-tartás, az önellátó mezőgazdasági művelés, a gyenge talaj miatt folyamatosan forgásban, mozgásban tartotta a tájat. Az apró parcellák sokszínű képe egyre inkább eltűnik. A megmaradt művelt területek többnyire kaszáló rétek. A térség gazdasága megélhetési forrást biztosít a lakosságnak, a környezeti feltételek ideálisak. Ugyanakkor az elszórtan fekvő házcsoportok infrastruktúrával való ellátása próbatétel elé állít mindenkit.

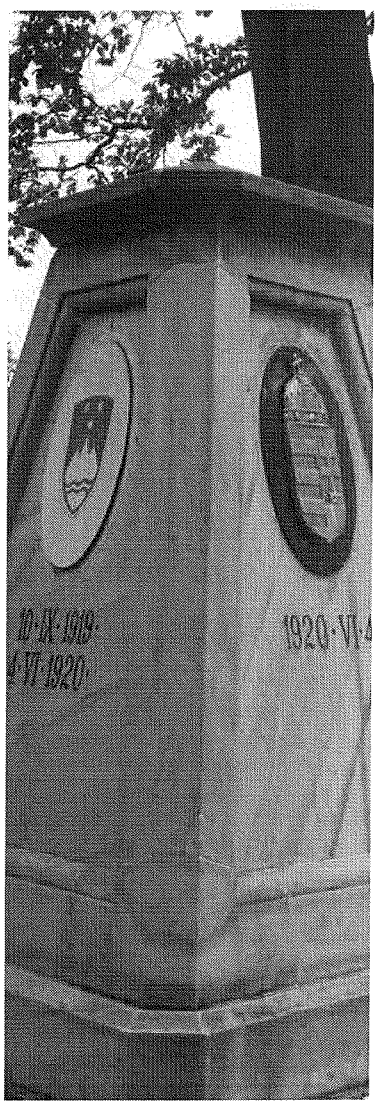

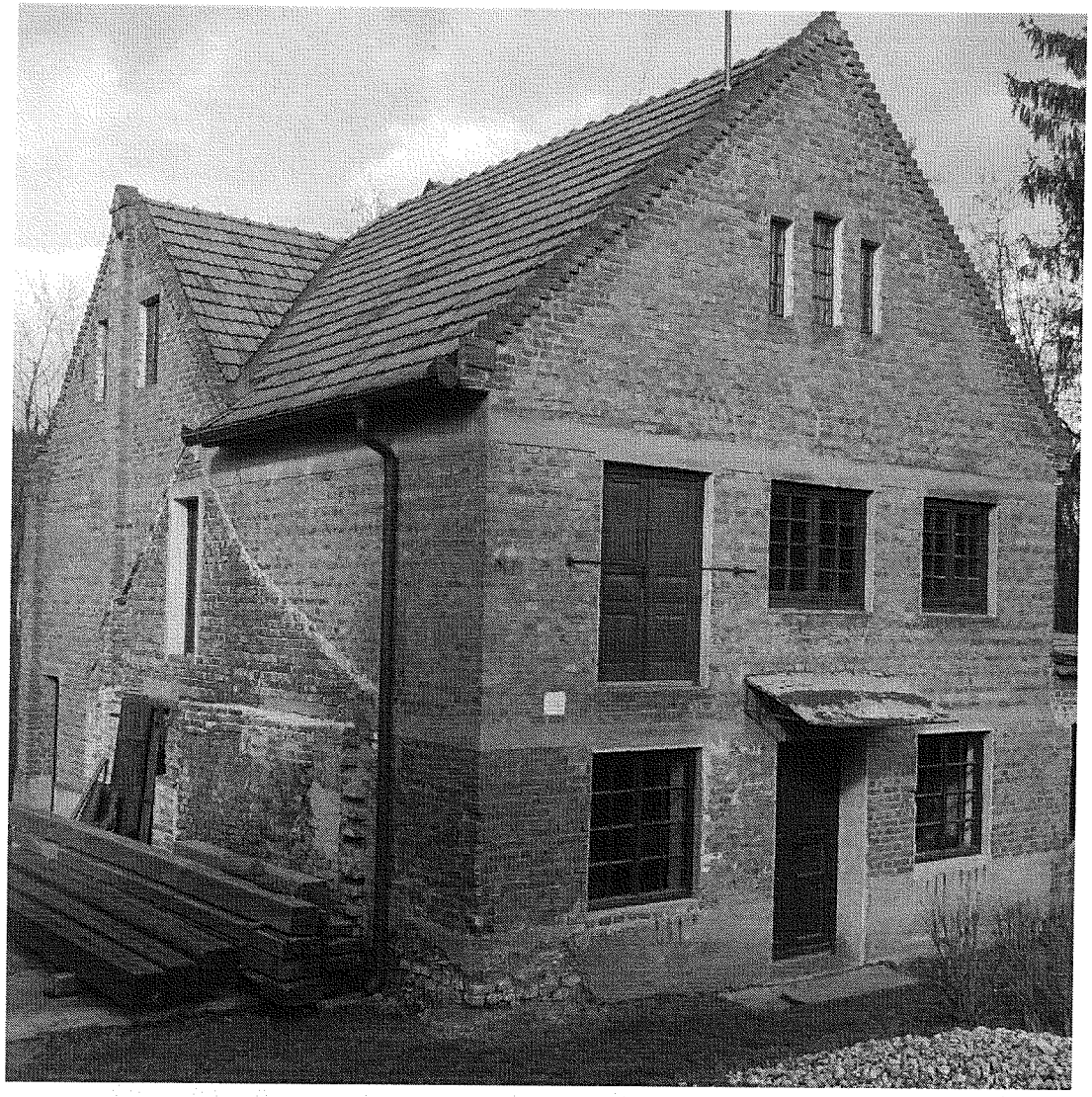

ÖRÖKSÉGÜNK ÉPÍTÉSZETI ÉS TÁJI ÉRTÉKEK **3**

Felsőszölnök két műemléke egy kifogástalan állapotban fennmaradt malomépület és a mellette álló olajütő épülete, illetve egy útmenti fakereszt. Régészetileg érintett - valószínűsített lelőhely - terület több is van a patak-menti lakott részek környékén, konkrét feltárás, kutatás sosem történt.

A település rendezési terve 26 ingatlanon jelöl helyi értékvédelmet. Ez magában foglal épületeket, szakrális emlékeket és természeti értékeket egyaránt. További 4 helyen kilátásvédelem van feltüntetve, ezek egyikén azóta kilátó épült. Az azóta eltelt lassan két évtized alatt mind az épületek képe, mind a szemléletmód változott, ezek felülvizsgálata időszerű lesz. Az építészeti értékvédelem mellett hangsúlyozni kell a telepítések egyedi megoldásait, a táji megjelenést, az udvarhasználat, kultúrtáji elemek kapcsolatát.

Az épített örökség országos szintjéhez képest a természeti örökség szempontjából kiemelkedő a település. A teljes külterület az Őrségi Nemzeti Park védett területe, de jelentős az érintettség országos övezetek szempontjából. Felsőszölnök teljes területét lefedi az országos ökológiai hálózat övezete, a tajképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete, az országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete, jelentős a Natura 2000 érintettség és egyedi tájértékekben is bővelkedik. A község erdei közt fokozottan védett erdőterület is van. Fokozottan védett magterület a Hármashatár-hegy északkeleti oldalán található.

A falu természetes vizekben, forrásokban, vizes rétekben gazdag. Két nagyobb patakja a Szölnöki-patak, és a Török-patak szomszédos szlovén területeken ered. Bár a felszíni vizek vízminőség védelmi területe övezet nem érinti, mégis kiemelten kezelendő vízminőségvédelmi szempontból.

Amit most mindehhez hozzá tudunk tenni, az a szoros egymásra-utaltság hangsúlyozása. Ebben a települési tájban nem választhatjuk le az épített környeztet a természetiről, hiszen ami országosan egyedülállóvá teszi a térséget, az pont a kettőnek az a típusú oldódása, amikor az egyik a másik nélkül hiányos és üres.

A táj képe magán viseli az ember keze nyomát, egyediségét az erdőfoltokat váltó megművelt területek adják, az épületek, épületcsoportok különlegessége pedig nem elsősorban építészeti, szerkezeti, esztétikai szempontból jelentős, hanem telepítésük, települési szerkezeti, környezetbe illesztési szempontból különleges.

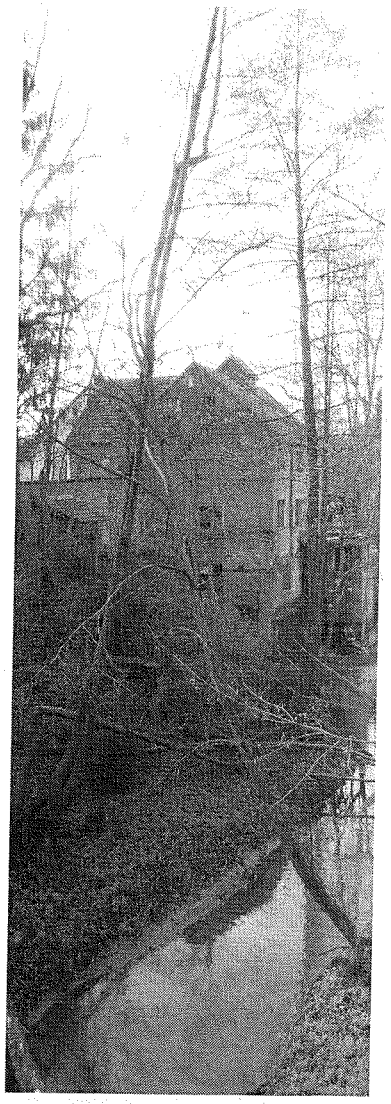

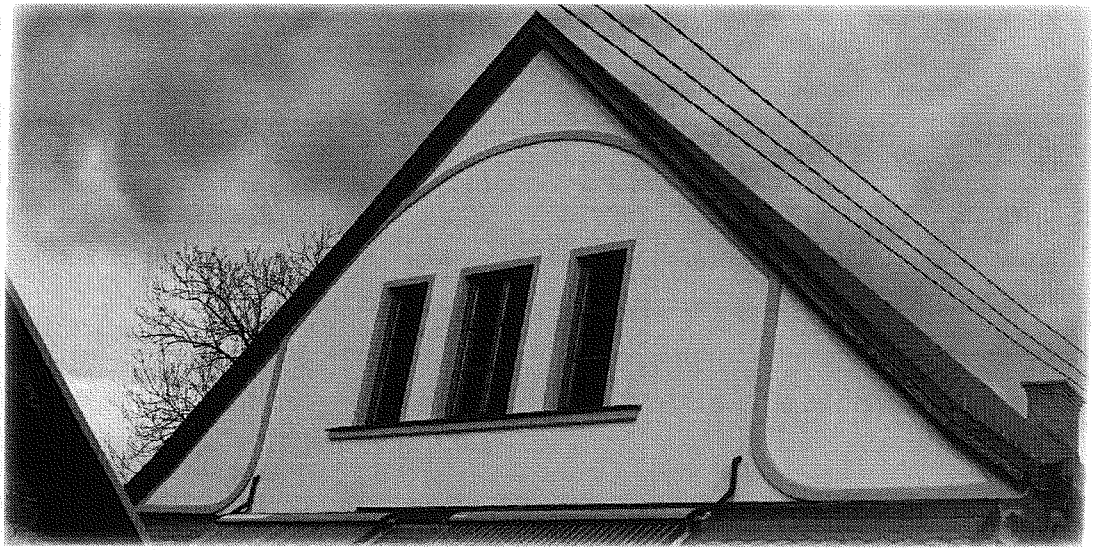

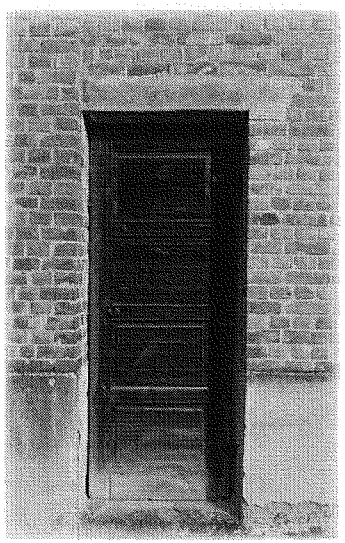

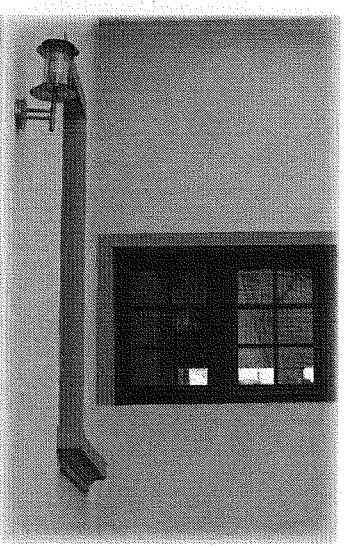

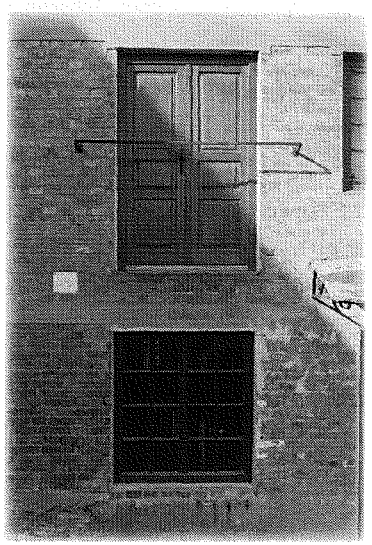

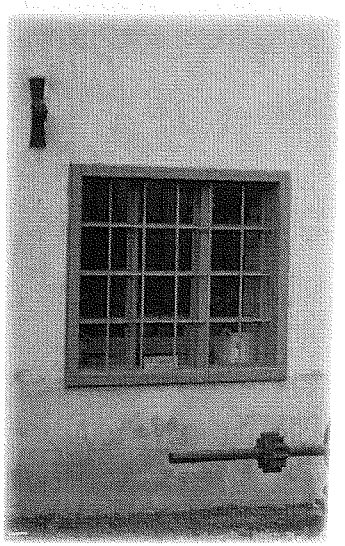

TELEPÜLÉSKARAKTER 4

SZÓRVÁNY TEREPÜLÉS

Csak ha felemeljük a fejünket és körülnézünk, körbefordulunk,
akkor vehetjük észre, mit is jelent ez valójában.
Közelről nem látható.
Van, hogy egy-egy ház távol a szomszédoktól áll, egyedül egy
domb tetején, elrejtve minden elől,
a szemközti domboldalról mégis tisztán látható.
Lépésről lépésre újabb izgalmakat rejt a táj.
Alapvető cél ennek további biztosítása.

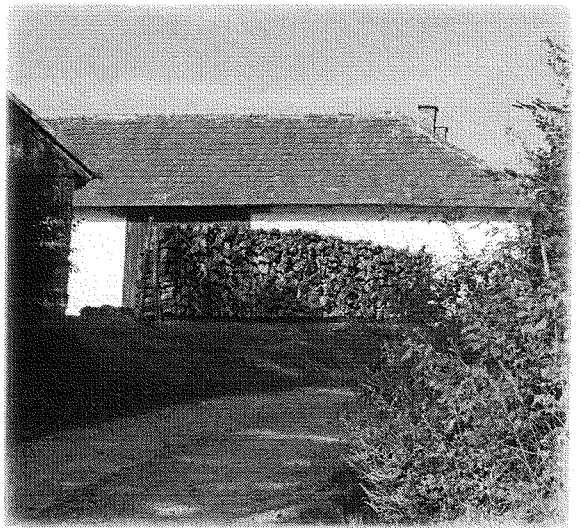

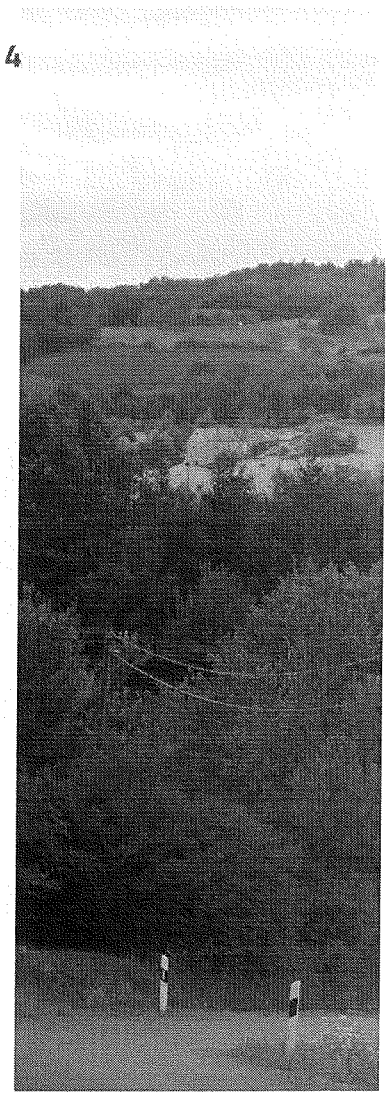

Felsőszölnök esetében három helyen is található utcaszerű
féloldalas besűrűsödése a házaknak, főleg a 70-es 80-as
években beépült völgyi, főút menti területeken, ezek aránya
azonban elenyésző, folytatásuk pedig nem kívánatos, így tele-
püléskarakter szemponjából nincsenek megkülönböztetve.

FELSŐSZÖLNÖK ÉPÜLETEI ÉS RÉSZLETEI NAPJAINKBAN 5

KÖZÉPÜLETEK
A TELEPÜLÉSI MAG MEGHATÁROZÓ ELEMEI

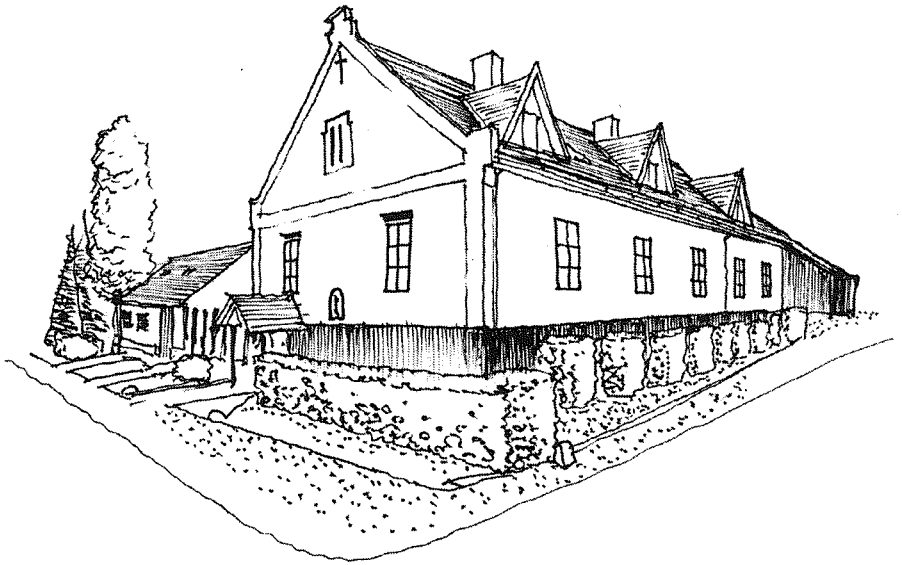

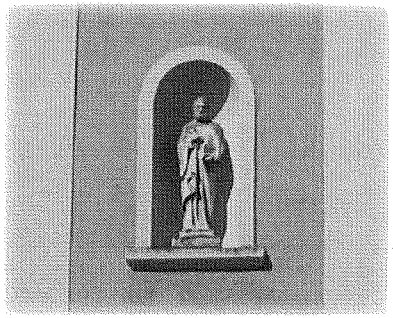

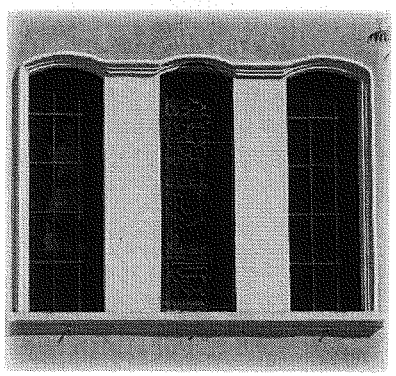

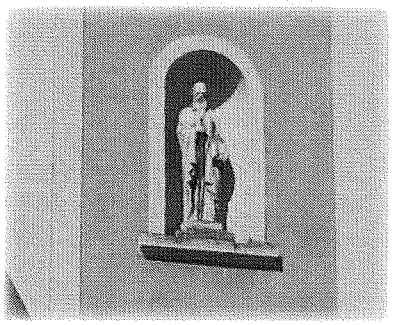

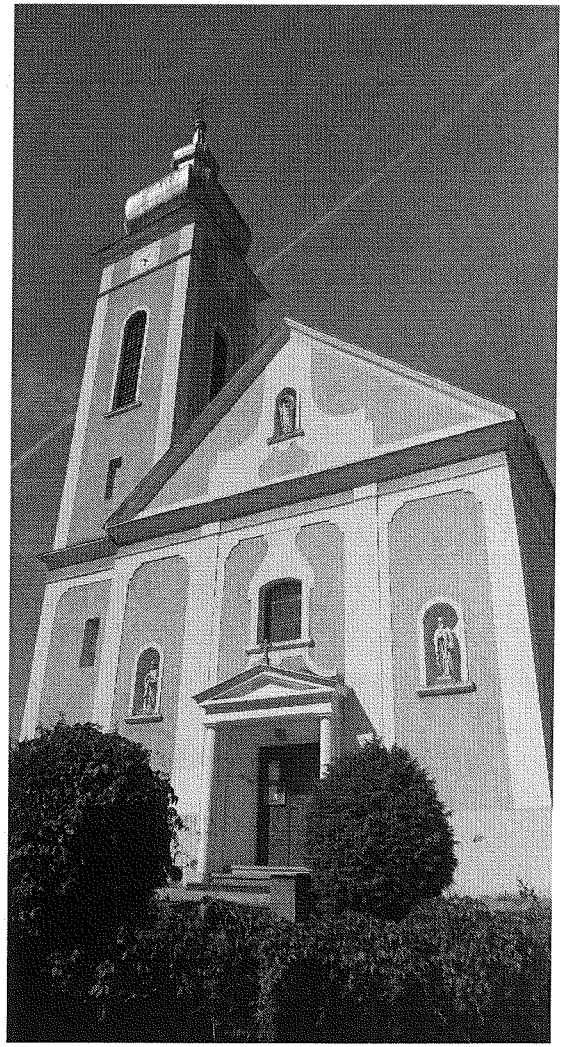

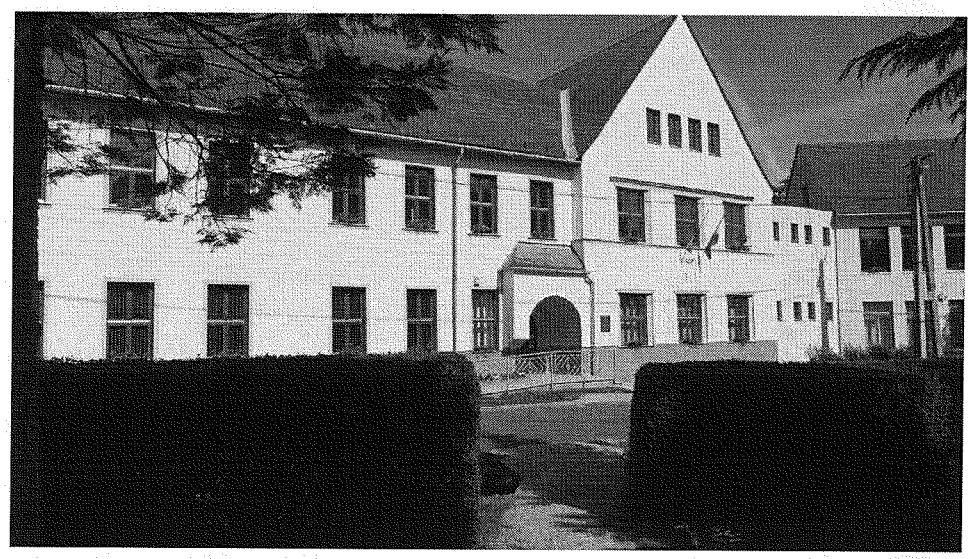

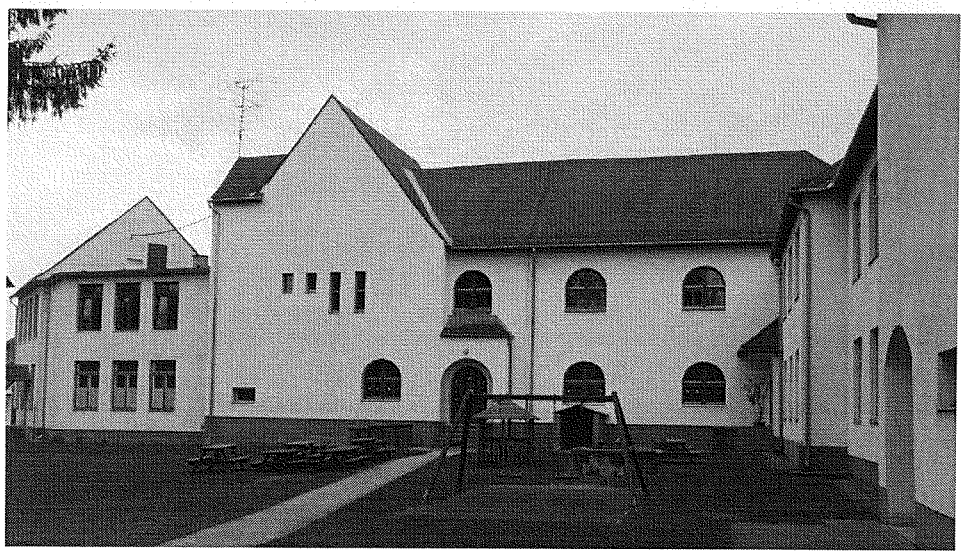

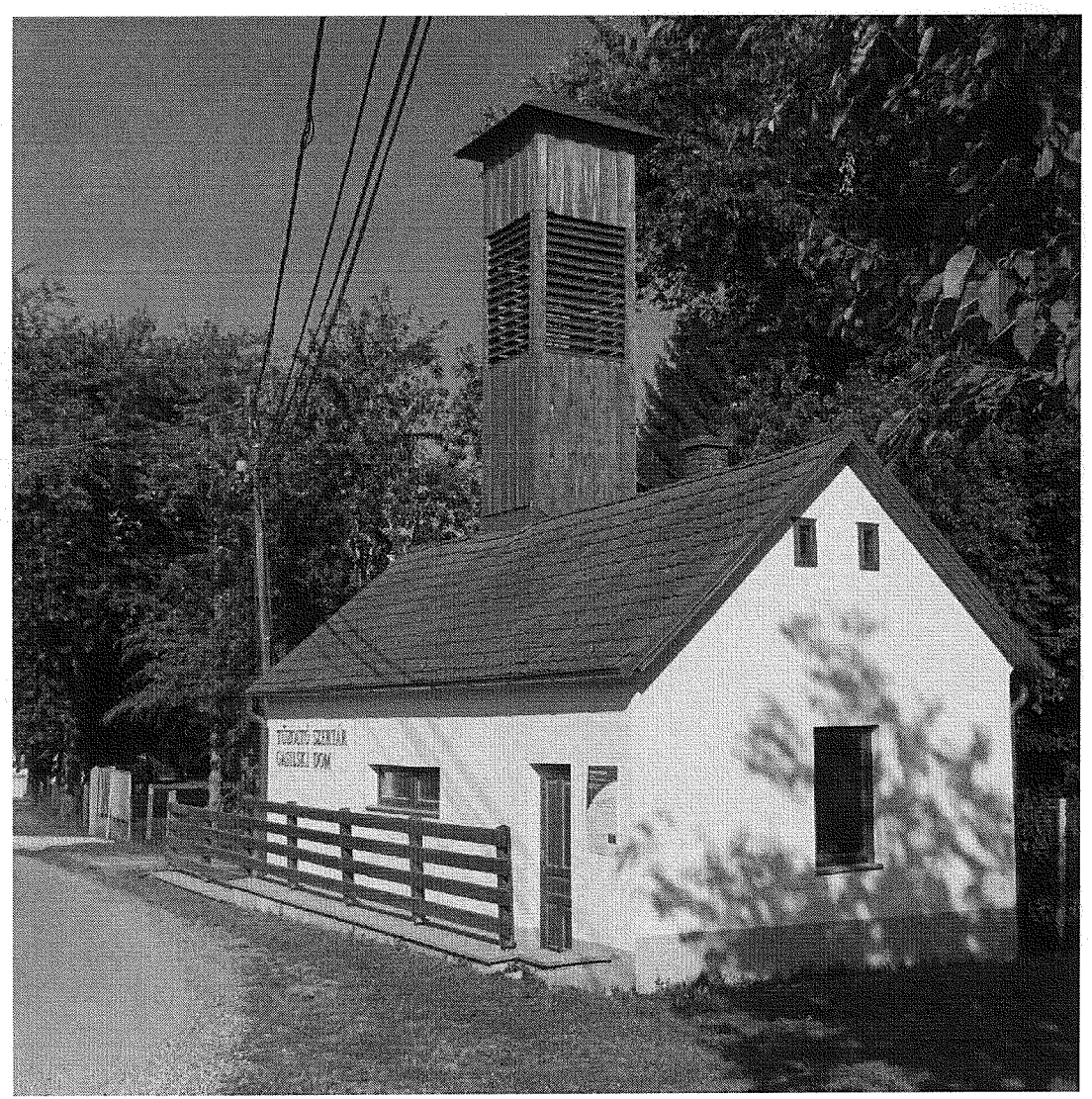

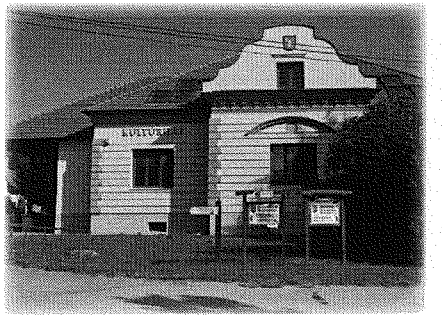

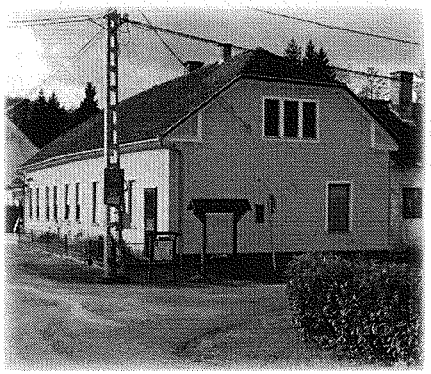

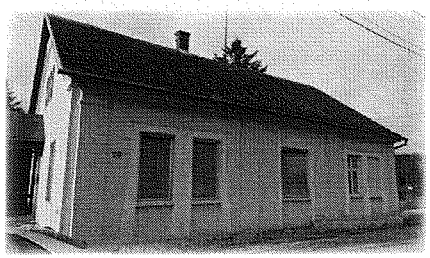

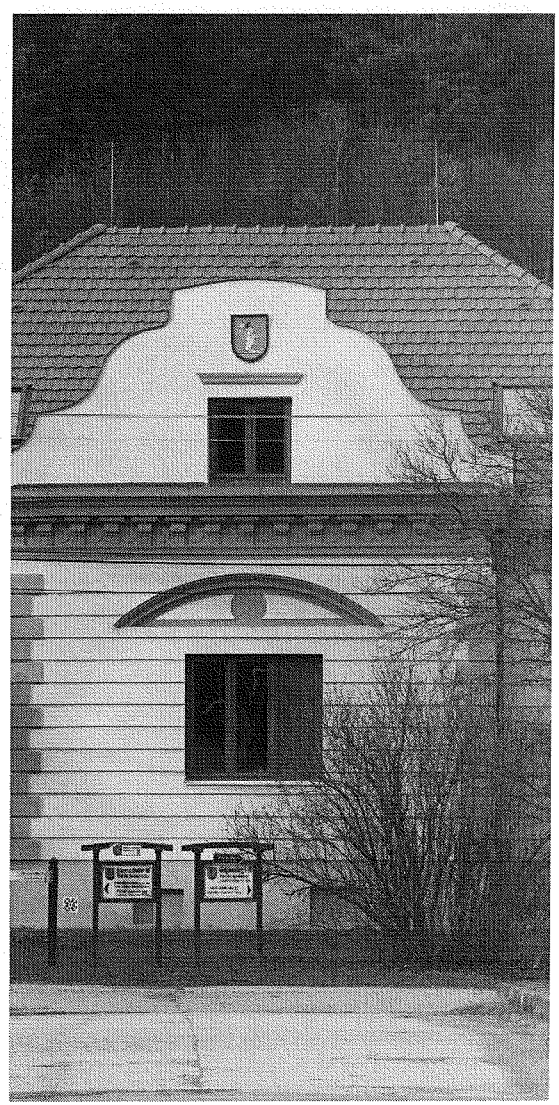

ÉPÜLETEGYÜTTESEK, LAKÓHÁZAK
A TÁJBA ILLESZTÉS
HAGYOMÁNYOS MEGOLDÁSAI

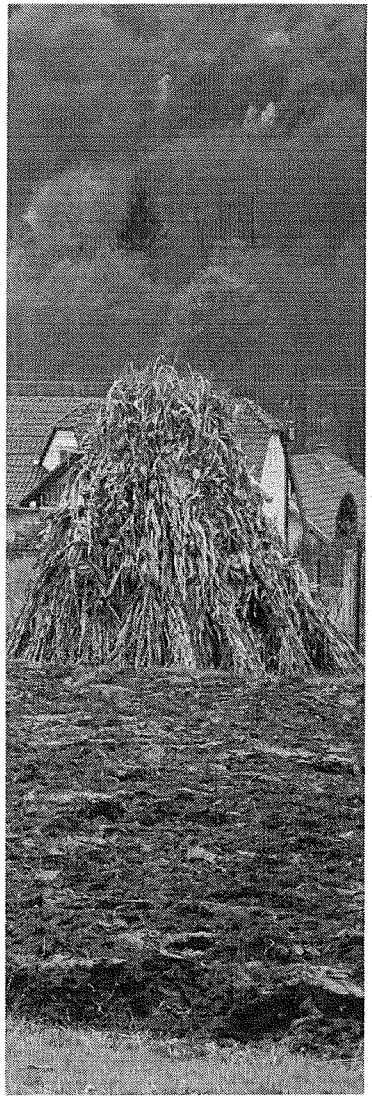

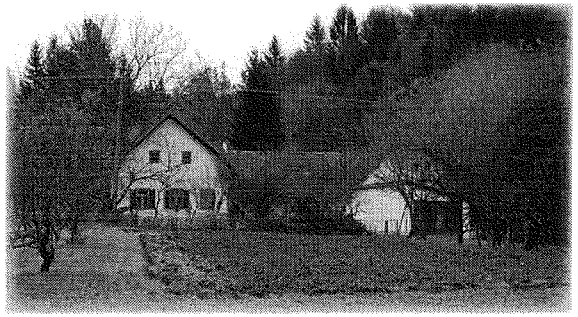

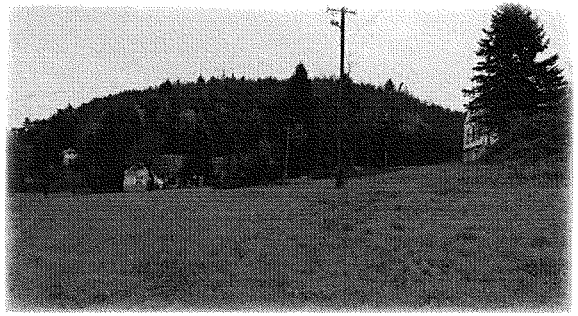

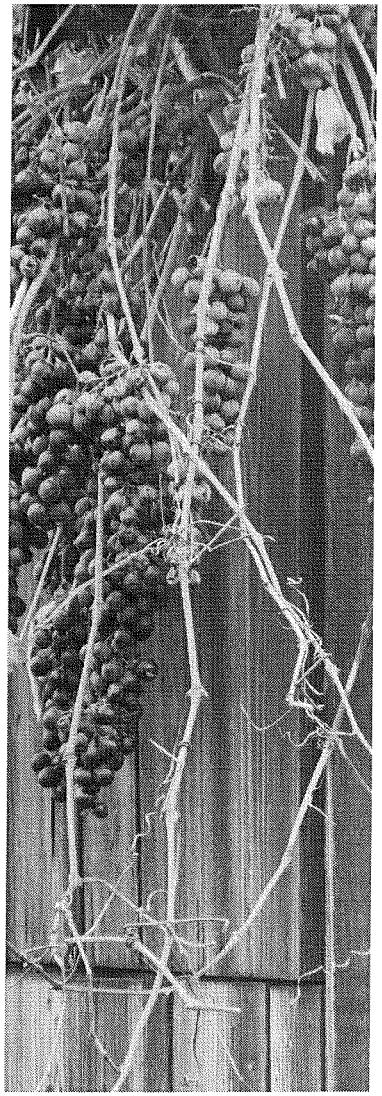

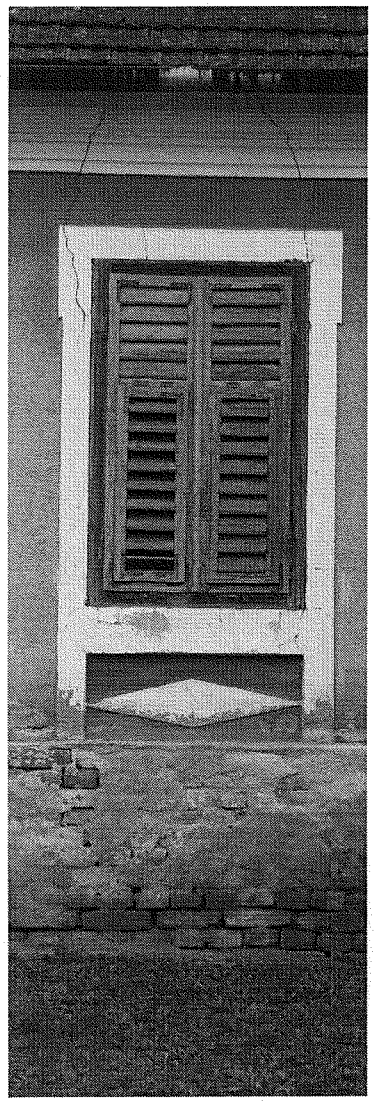

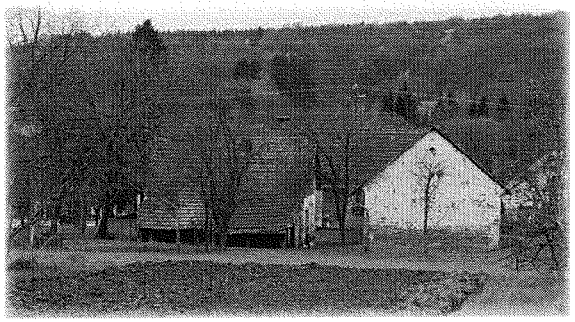

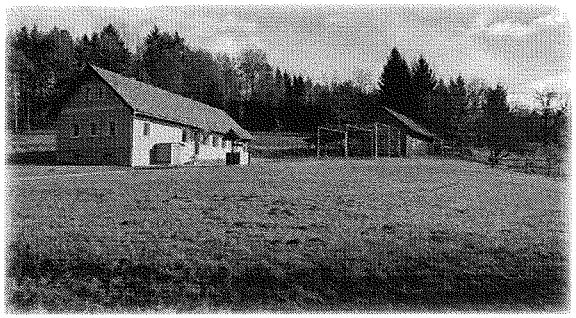

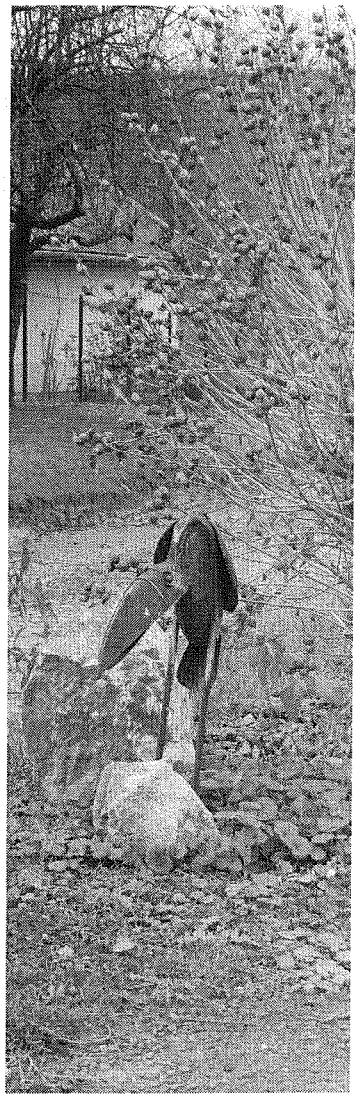

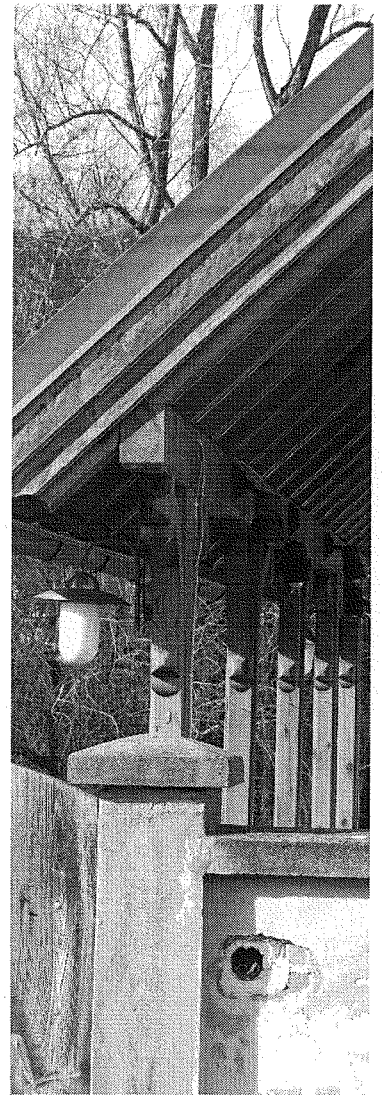

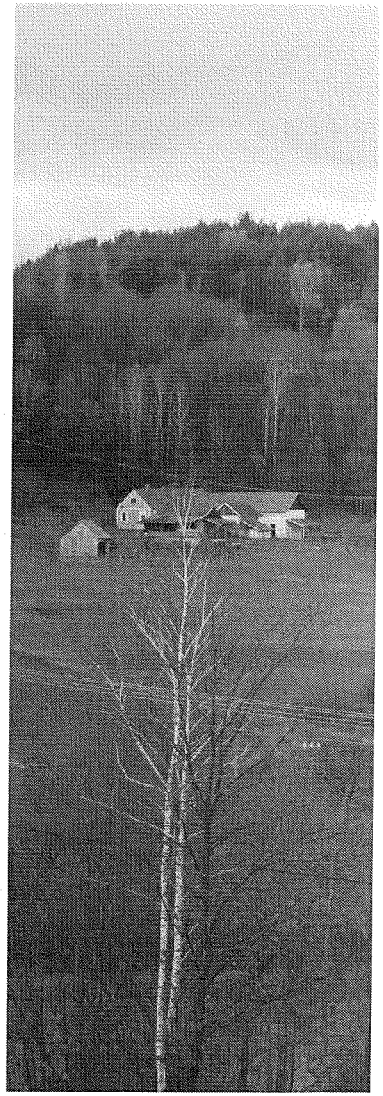

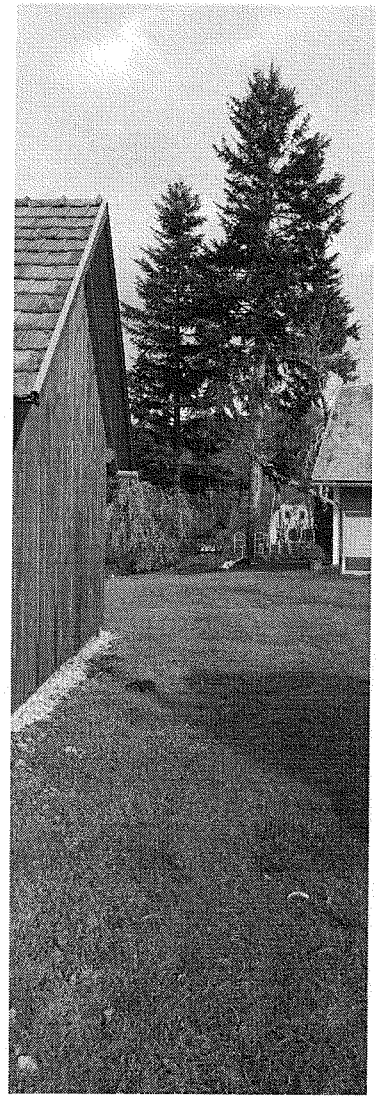

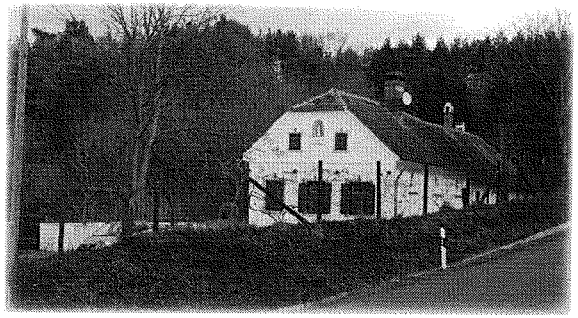

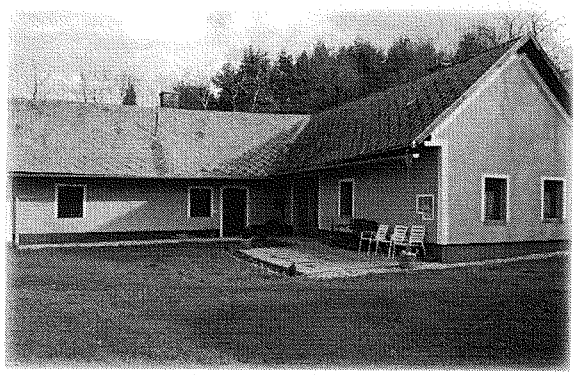

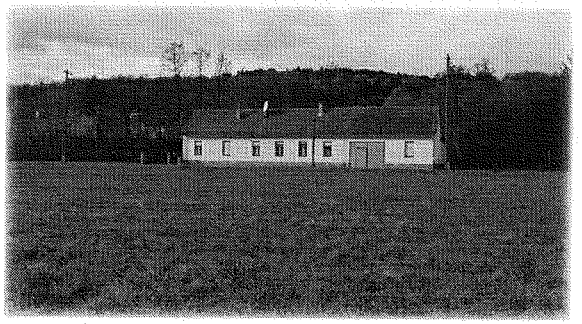

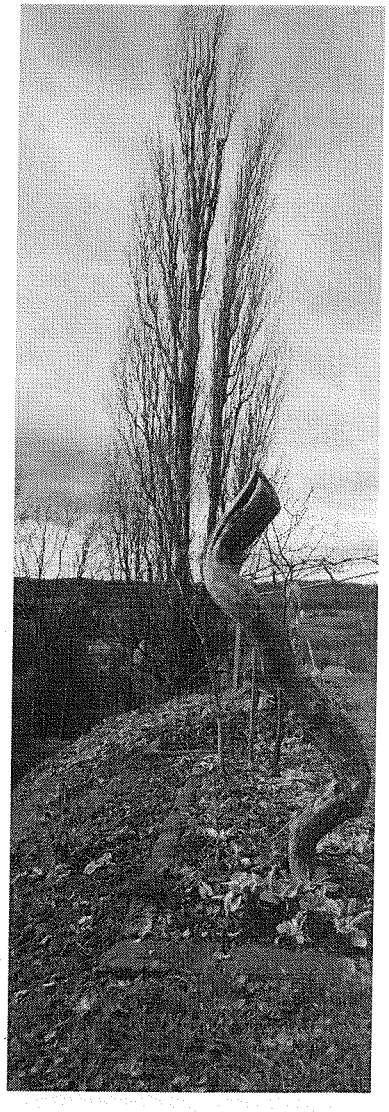

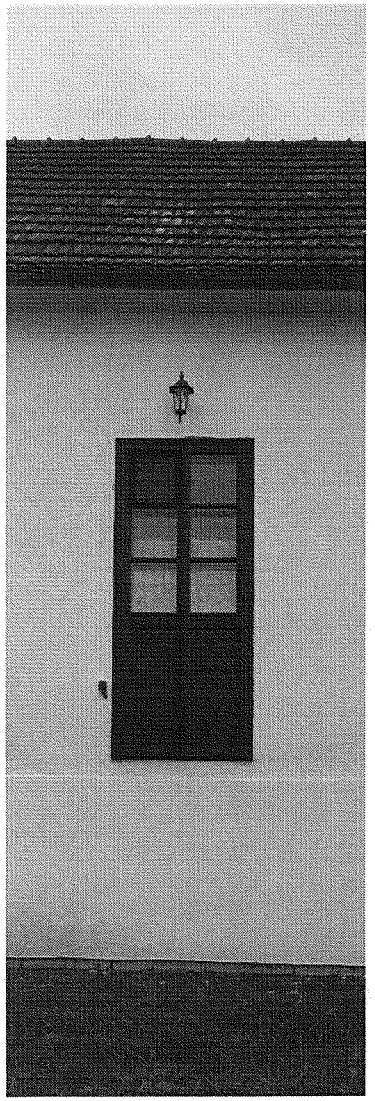

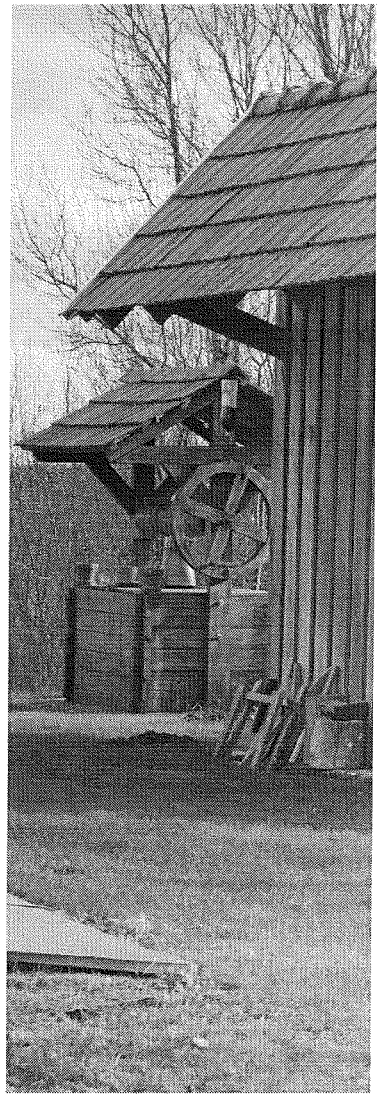

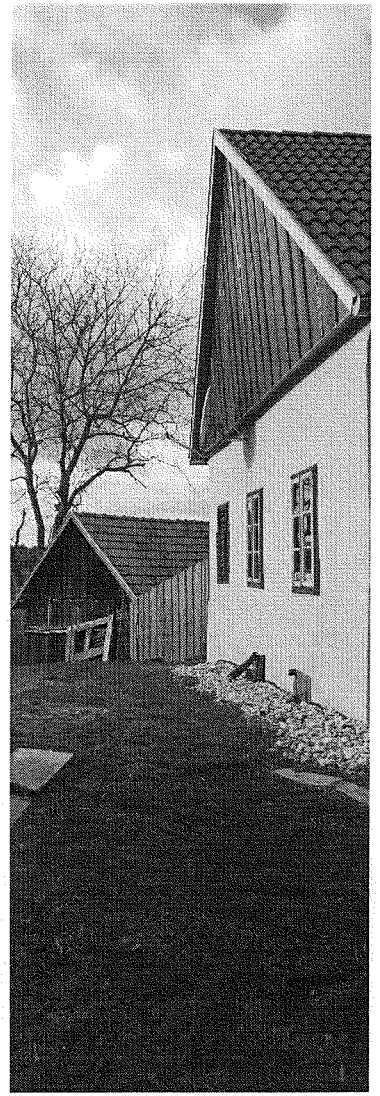

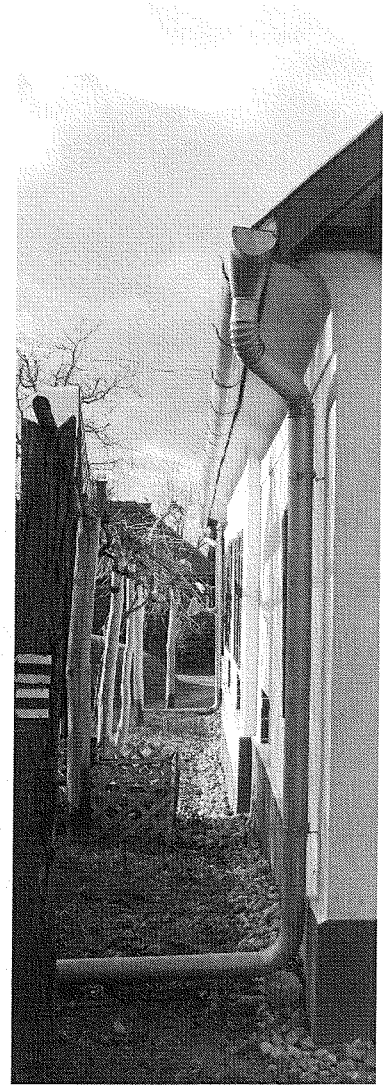

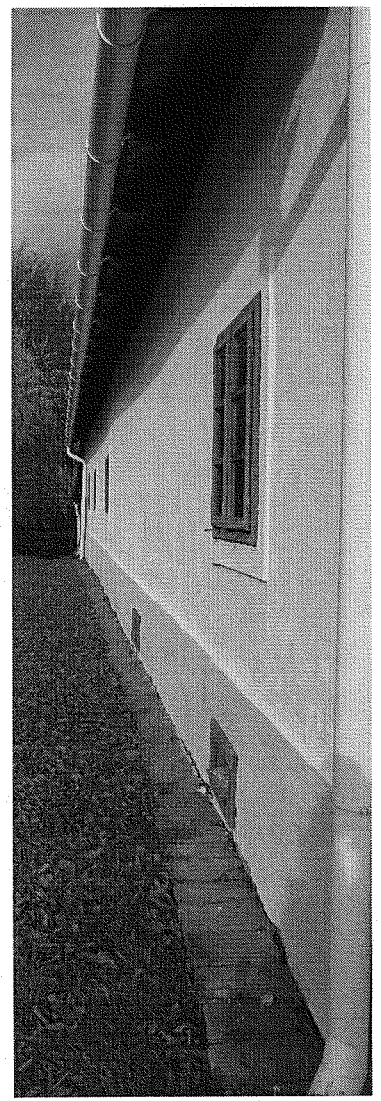

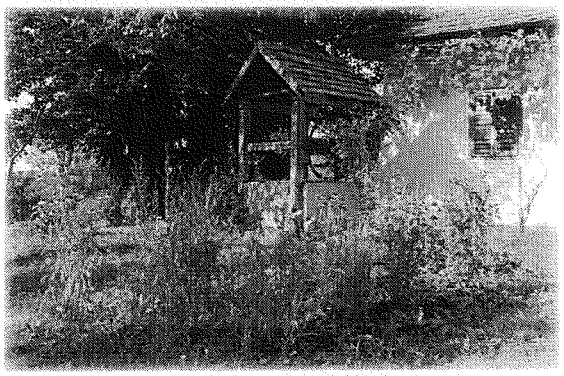

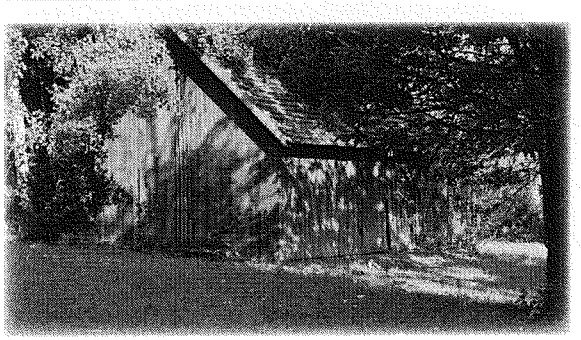

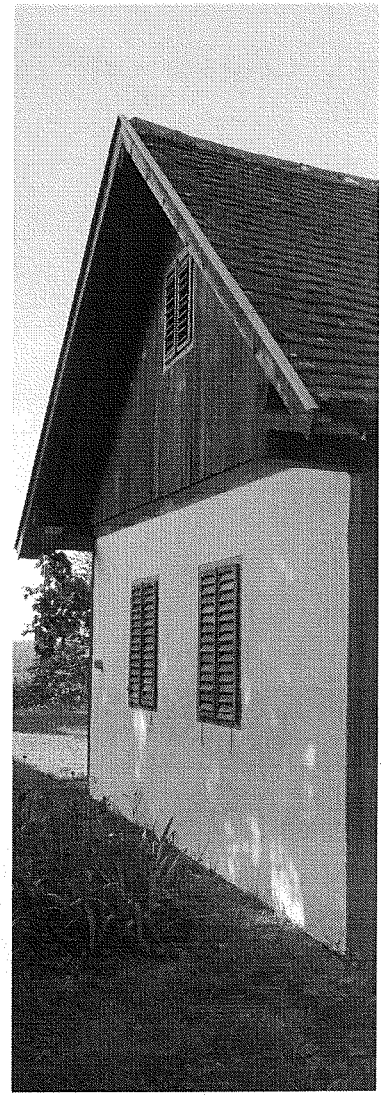

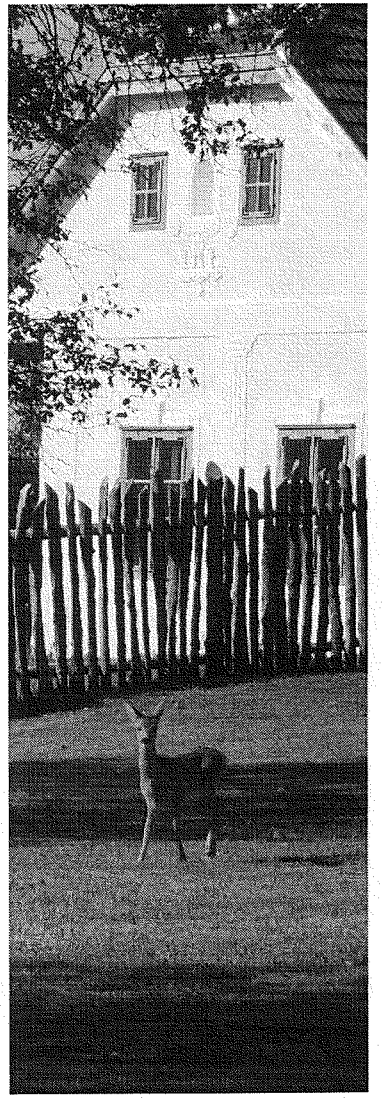

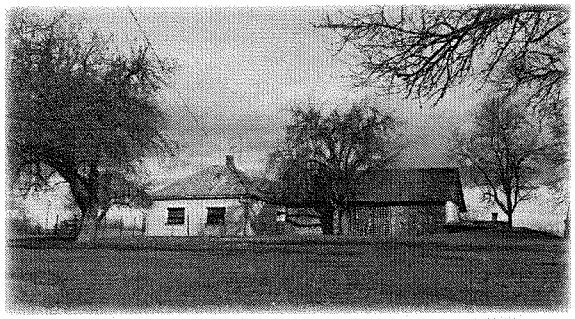

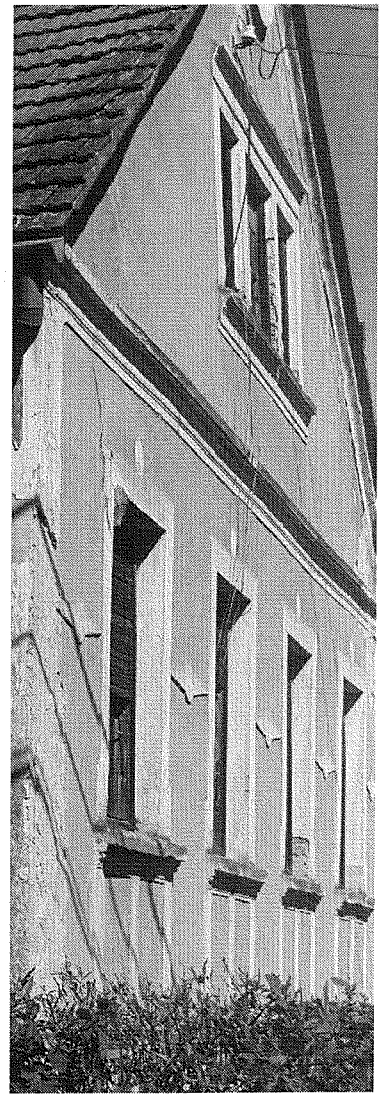

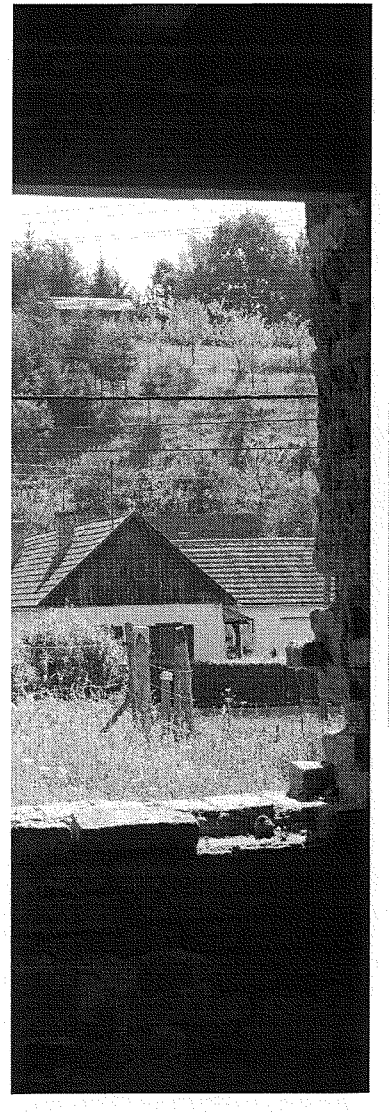

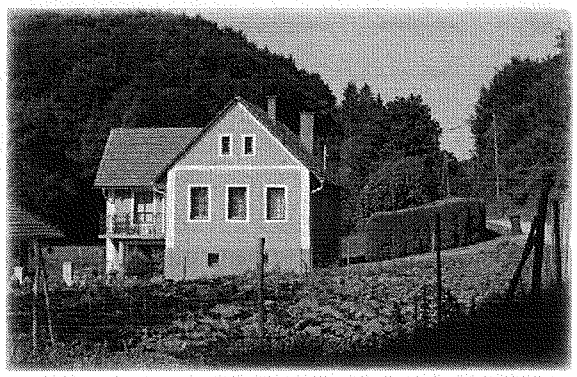

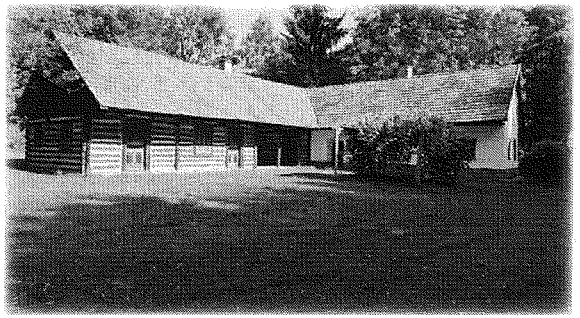

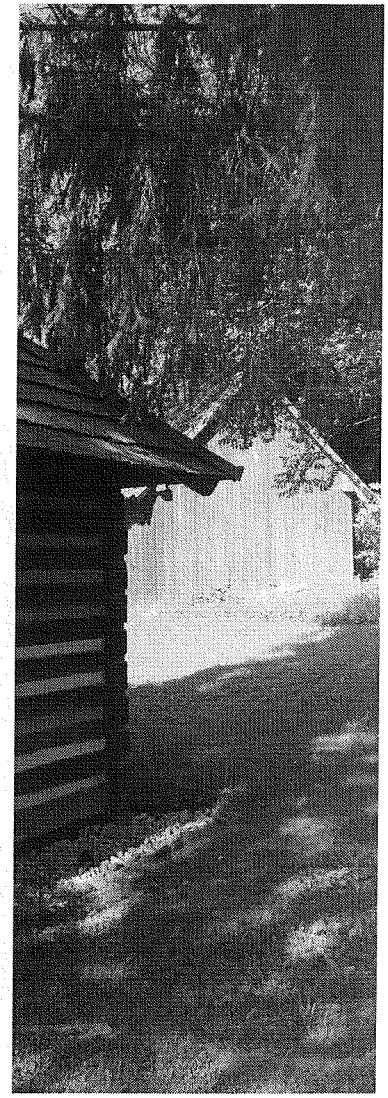

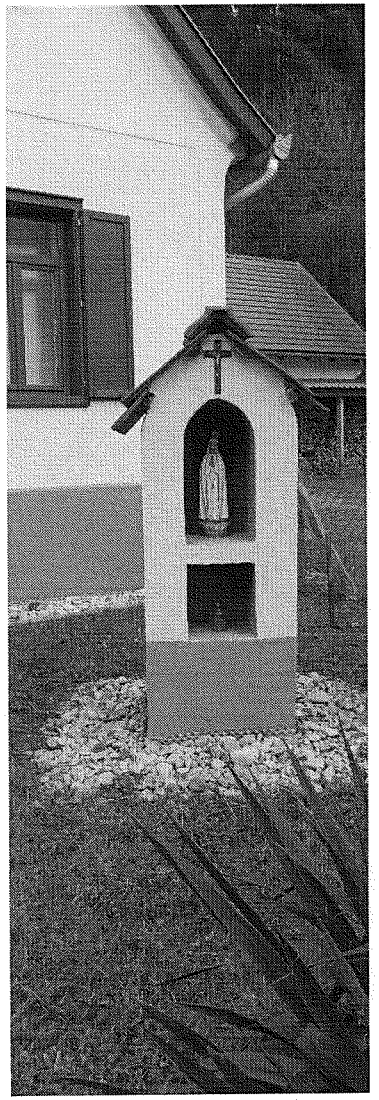

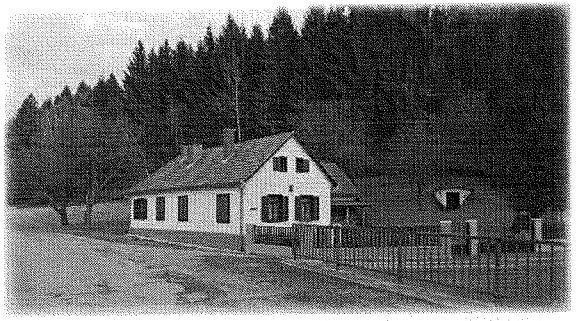

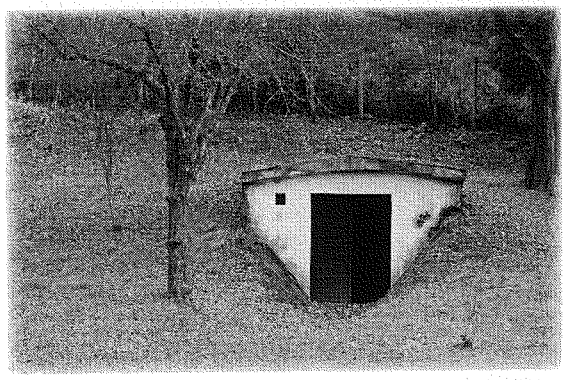

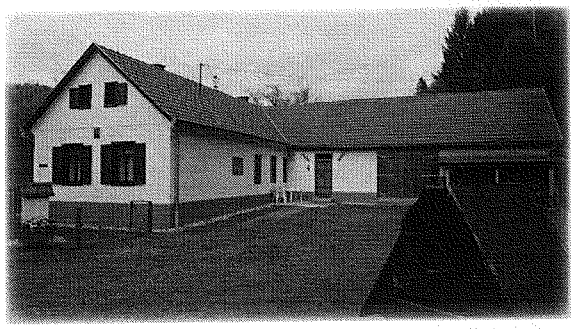

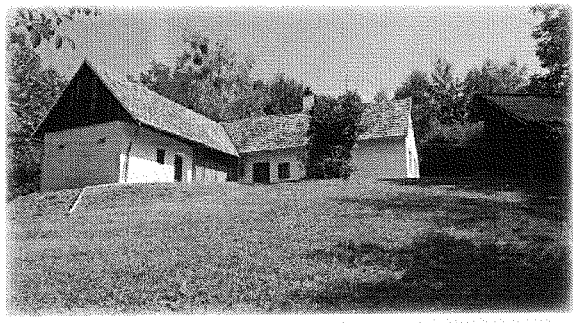

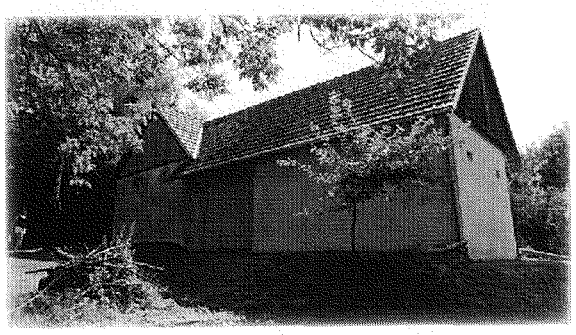

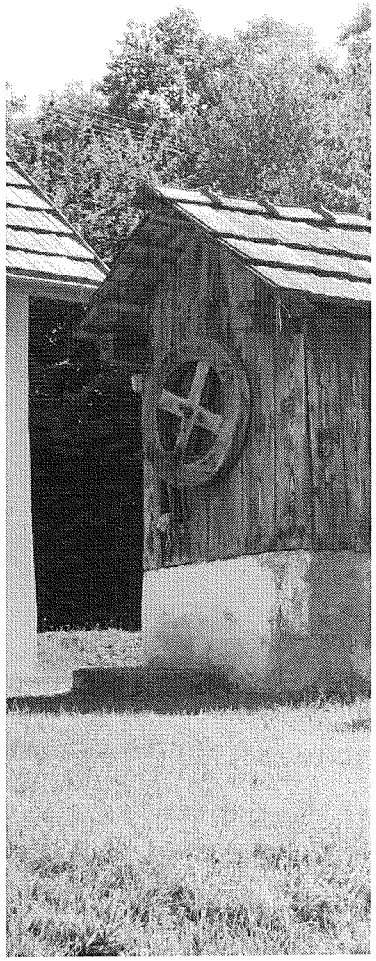

EMBER ÉS TERMÉSZET

ÉPÍTETT- ÉS TÁJI KÖRNYEZET ÉLŐ KAPCSOLATA
RÉTEK, LEGELŐK, KASZÁLÓK, KASZÁLÓ GYÜMÖLCSÖSÖK
GYÜMÖLCSFÁK, LUGASOK, SÖVÉNYEK

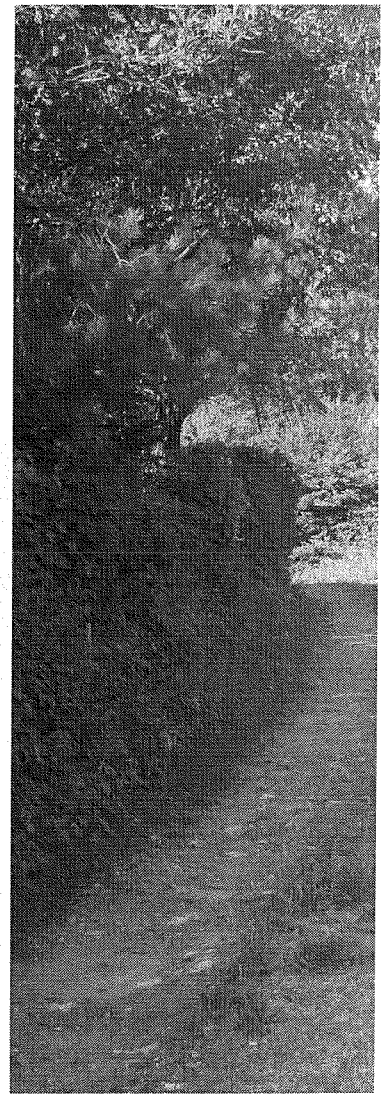

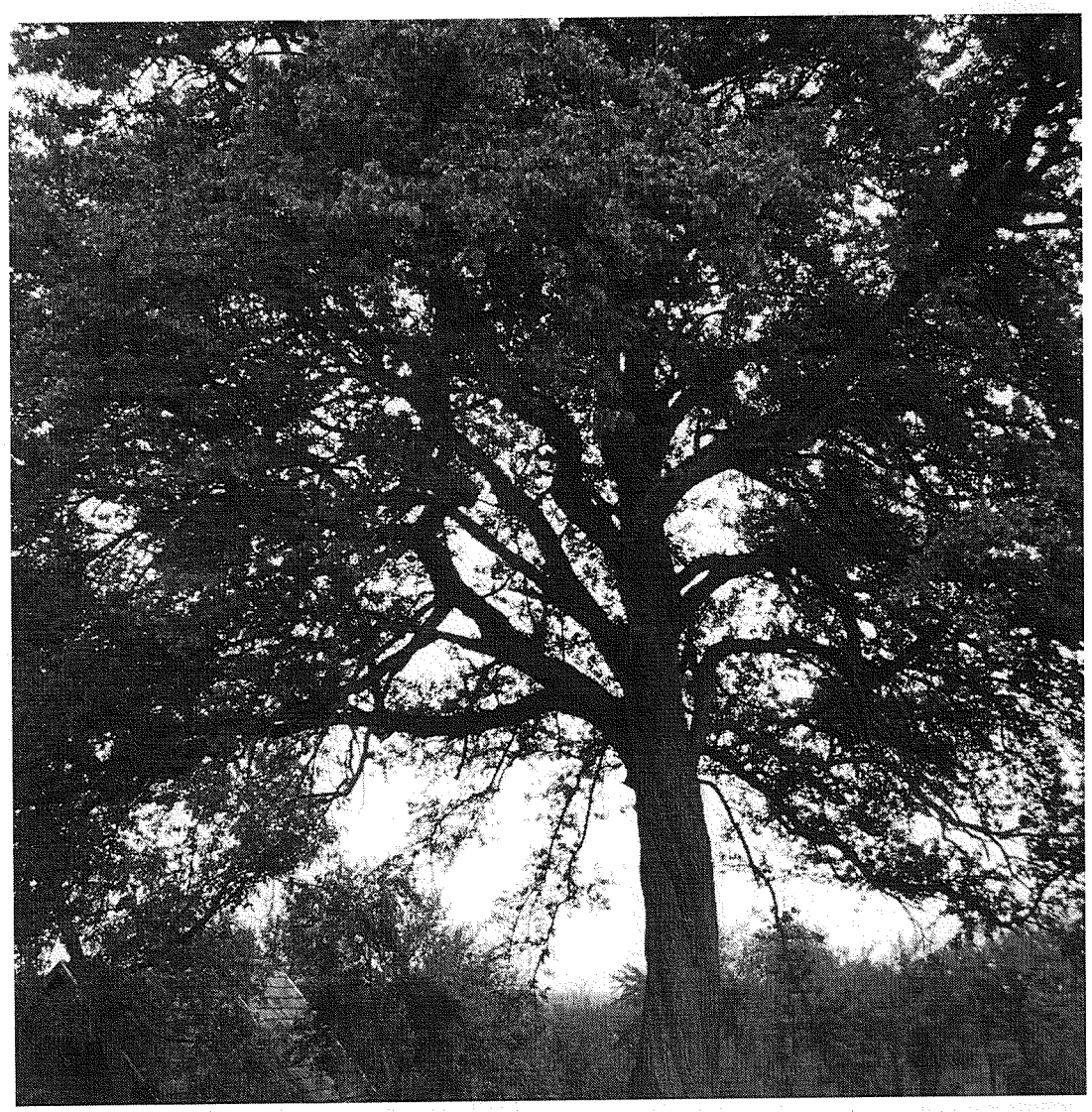

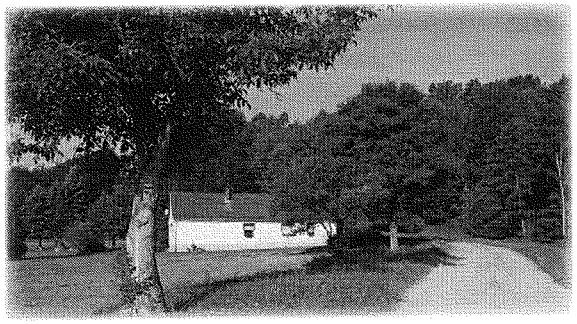

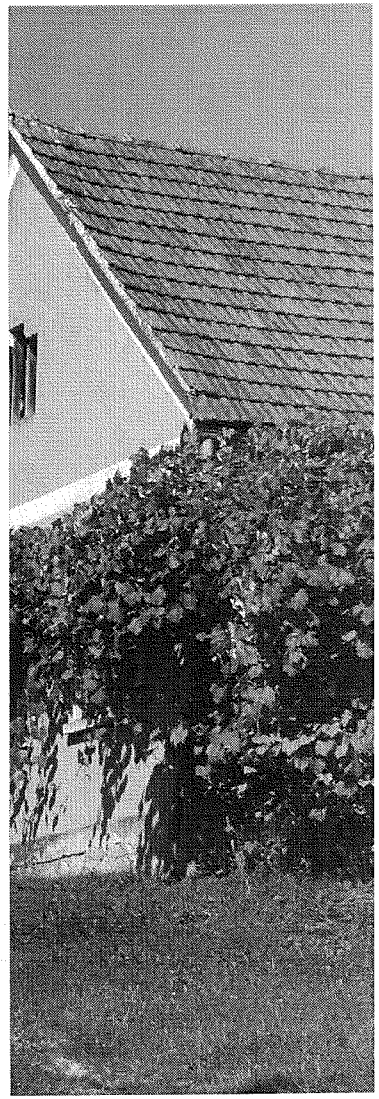

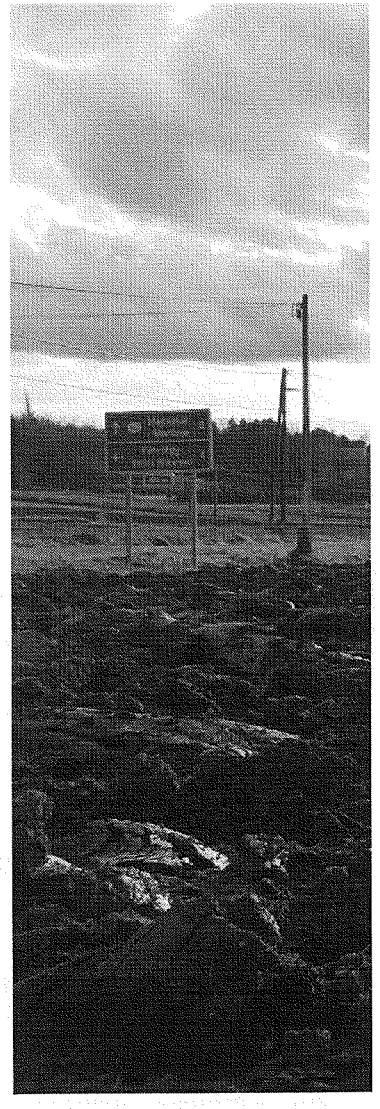

Számos példa van már rá a világban, hogy települési szinten alkalmazzák az arculattervezést, és egységes arculati elemekkel hangolják össze az információs felületeket.

Amit mindehhez hozzá lehetne tenni, hogy tekintettel arra, hogy számos kistelepülés egymáshoz ilyen közeli távolságban, és ennyire szorosan összekötődő múlttal és jelennel létezik, az egységes arculati elemeket érdemes kiterjeszteni akár kistérségi szintre is. Ha mindezt egy kidolgozott jelrendszerrel együtt alakalmazzuk, elősegítjük a könnyed tájékozódást az információk tengerében.

Figyelembe véve a környék ipari adottságait, illetve kültéren használt felületekkel szemben támasztott alapvető időtállósági igényt, az egységes kialakítására törekedve különböző kovácsolt jellegű vagy lakatos szerkezeteknek célszerű előtérbe kerülniük. A számos fából készült különböző hordozófelületnek nagy divatja volt a közelmúltban, de nem állták ki az időjárás a viszontagságait. Ugyanúgy elmondható, hogy sok és sokféle idejétmúlt, kintfelejtett, elöregedett, megrongálódott hirdetőfelület rontja a településképet, melyek felszámolásáról vagy karbantartásáról eredeti elhelyezőjük nem gondoskodott. Mindez egy hosszú távú, átgondolt folyamattal megvalósítható, és idővel valamennyi felület lecserélődik egy kívánt kép elérése érdekében.

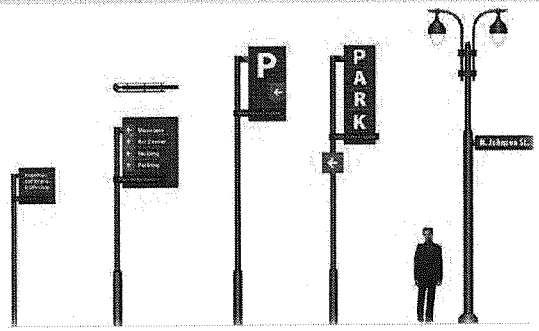

INFORMÁCIÓS FELÜLETEK 6

Az információ hordozó felületek megjelenésével új közlési forma nyert teret magának a világban. Virágkorát a huszadik században érte el, amikor egyre harsányabb, nagyobb, impulzivabb felületeket próbáltak létrehozni, ezáltal közelebb kerülve az emberekhez, egyre több és direktebb üzeneteket igyekeztek eljuttatni nekik. Az információk tartalmától és célcsoportjától függően aztán a felületek differenciálódni kezdtek, idővel eljuttatva minket a mai állapotokig, amikor az egyes különböző felületek sokfélesége és mennyisége inkább zavaró, mint impozáns.

A huszonegyedik század embere aztán újabb kihívás elé állítja a szemünk elé színes, direkt üzeneteket kreáló szakembereket.

A mai információknak rövidnek, tömörnek, piktogram-szerűnek kell lennie, mert az idő, amit a szemrevételezésükre fordítunk, már csak pillanatokat jelent. Ezáltal minden egyes információ továbbra is tolakodva, egymást túlharsogva tölti ki perifériánk minden terét.

Az első és legszembetűnőbb feladat, hogy valahogyan rendszert kell szabni a felületek rengetegének, szelektálni, helyüket és elhelyezésüket meghatározni és szabályos keretek közé szorítani. Mindezt elsősorban azért, hogy a kialakult kaotikus képet, az oszlop- és táblaerdőt, a száz meg százféle hordozófelületet egységesítve harmonikusabb látványt érjünk el.

Meg kell különböztetni a hordozófelületek információtartalmát, aszerint, hogy közérdekű, útbaigazító, vállalkozást hirdető, vagy cserélhető reklám- és hirdetéshordozó-e, illetve hogy a település mely részén helyezkedik el.

Figyelembe kell venni, hogy a digitális kijelzős, esetleg aktív illetve interaktív felületek újabb lehetőséget hordoznak az információ átadás területén. Hasznosításuk mind a reklám, mind a közérdekű hirdetések területén nagy felületeken könnyen elképzelhető kisvárosi környezetben is, de a gyalogos közlekedő szintjén a kezelőfelülettel is rendelkező információs berendezések is kapcsolódhatnak mind a településképi, mind egy digitális faluképi rendszerhez.

Bár egy kistelepülésen első nekifutásra nehezen értelmezhető -mondjuk- a hirdetőfelületek, reklámelhelyezések rendszerbe foglalása, azonban, ha kiterjesztjük valamennyi információhordozó felületre a közúti táblákon kívül, akkor egy olyan kép tárulhat elénk, amikor minden a maga megszokott helyén és formájában, elérhető, közérthető módon jelenik meg az egész településen.

A legkívánatosaabb elérendő cél tehát az információs felületek kapcsán az egységes és harmónikus megjelenés.

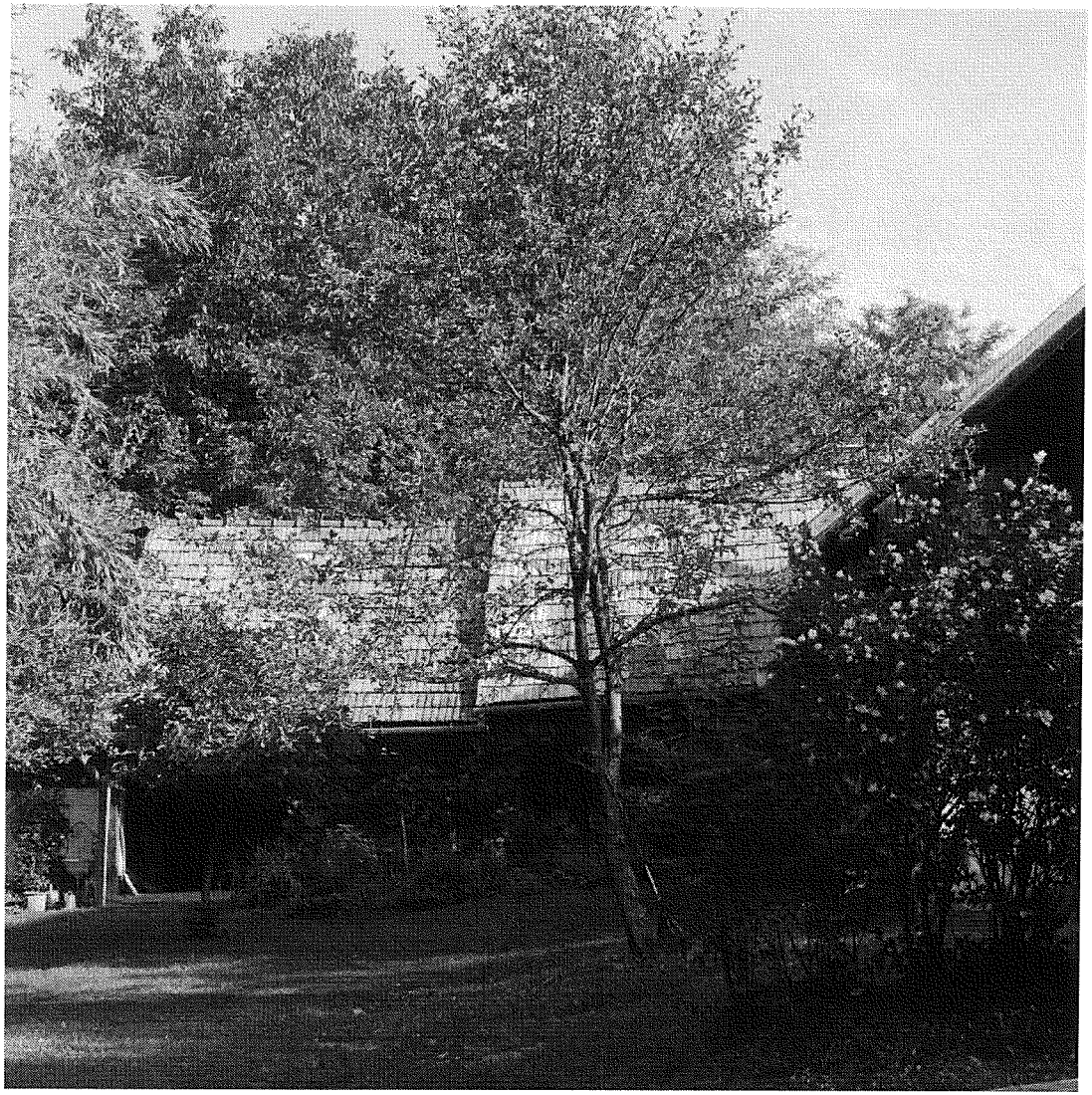

AJÁNLÁSOK 7

A településkép alakítására vonatkozó ajánlások tekintetében a korábban megismert szórványtelepülés-karakter, amely megőrzése kapcsán fontos megfogalmazni, hogyan célszerű a jövőben egy-egy épületet és környezetét tervezni.

A falu területét elfoglaló szórvány, házcsoportos falusias területek leendő épületei és átalakításai képeznek egy-egy gondolati egységet.

Mindezt kiegészítik a közterületek alakítására és használatára vonatkozó ajánlások, illetve a település zöldfelületeire és zöldterületeire és ehhez szorosan kapcsolódva a vizes élőhelyek, vízpartok természetközeli hasznosítására megfogalmazott célkitűzések.

Még azt is figyelembe véve, hogy a környező településeken utcásodott területeken a maguk korának megfelelő országos előírások, típustervek szerint épült épületeket találunk, ajánlást sem ezekhez, sem pedig a mai divatok szerinti építkezésekhez nem fogalmazhatunk egy ennyire különleges környezetben. Függetlenül a megállapított karakterektől az ajánlások foglalkoznak az:

- -épületek telepítésével - a telekre és a terepre illesztés sajátosságaival,
- -a telek és udvarhasználattal
- -az egyes épületek arányrendszerével
- -az egyes épületek anyag-, és színhasználatával

Felsőszölnök tekintetében kiemelendő, hogy míg Magyarország más tájain teljesen helytállóak azok a típusú törekvések, hogy az utcákat és házakat szabályos rendbe sorolva egységes ritmusú utcaképek alakításával érjünk el harmónikus településképet, addig környékünkön történelmi leképeződései pont a látszólag szabálytalan elrendeződéseknek vannak, így a máshol használt klisék itt nem használhatóak.
Ahol már valamiféle utcaszerű sűrűsödés végbement, ott is törekedni kell annak oldására, a további sűrűsödések elkerülésére. Történelmileg voltak ugyan sűrűbben lakott településrészek, az épületek elhelyezését tekintve azonban nem a két vége közt kihúzott képzeletbeli vonalhoz hanem a tájhoz, a körülményekhez való igazodás volt a fontosabb szempont.

Ennek az elvnek a megőrzése az alapvető feladat.

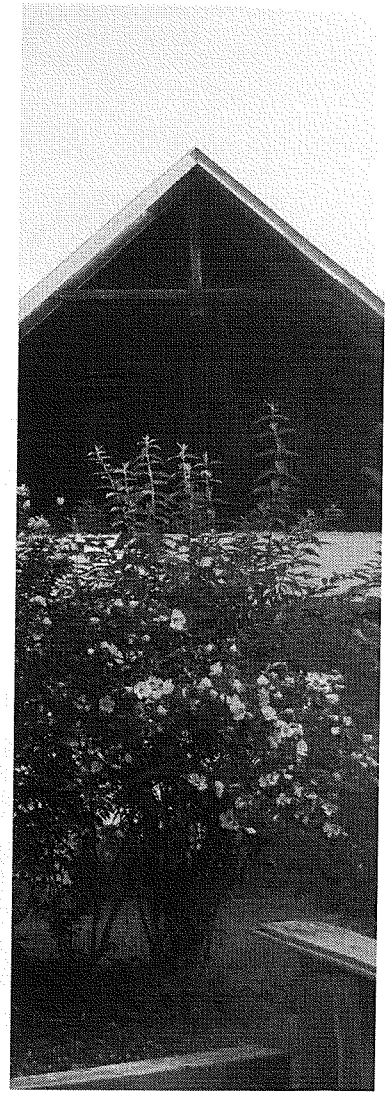

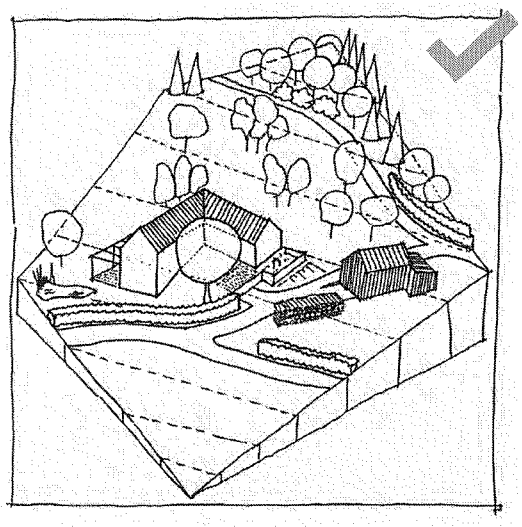

javasolt kedvező kialakítás

- az épület természetes védelmet nyújt
- a zárt udvarrész dél felé nyitott
- a lehető legkevesebb burkolt felület
- nagy összefüggő zöldfelületek maradnak fenn
- a természetes terepviszonyokhoz illeszkedik

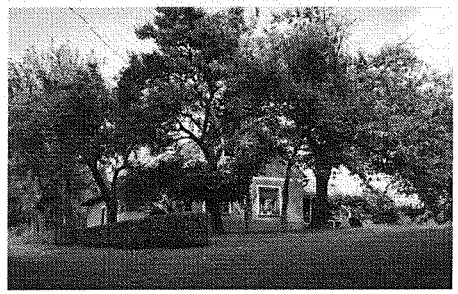

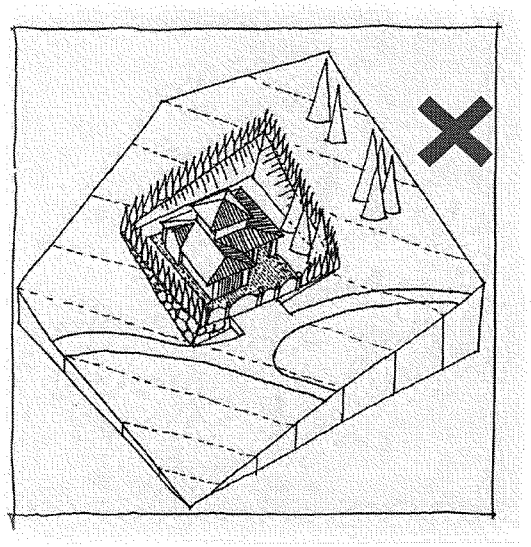

nem ajánlott megoldások

- az épület a telek közepén áll
- körkörösen kis udvarszakaszokhoz csatlakozik
- nagy burkolt felületek a bejáratnál és a ház körül
- a zöldfelületek használai értéke csekély
- a természetes terepviszonyok durva és indokolatlan megváltoztatásával teszi alkalmassá a területet

AJÁNLÁSOK 7

Épületek elhelyezése - telepítés

Általánosan elmondható, hogy az épületek telken való elhelyezésének más típusú leképeződése volt fontos, mint sorokba rendeződni.

A hagyományos telepítések többnyire a hajlított (L-alakú), vagy U alakú alaprajzi formát követve jöttek létre, oly módon, hogy az udvar déli, délkeleti, délnyugati tájolású legyen, az épület nagyobb tömege pedig védje azt az uralkodó északi, északnyugati szelektől. Igaz volt ez még akkor is, ha egy északi lejtőn ezáltal a domboldalra nézett a ház, vagy éppenséggel ily módon teljesen hátat fordított az útnak.

Ezzel mintegy elébe mentek a modern mérnöki tudományoknak, és a maguk módján értelmezett energetikai jellemzők, passzív megújuló energiahasznosítás elvét követve hoztak létre élettereket.

A természetes tereplejtések adta adottságokat kihasználták, az épületek nagyobb belmagasságot igénylő terei, vagy ahol több használati szint jött létre, alacsonyabban fekvő terepszintekre kerültek, míg az épületek gerincvonala vízszintesen haladt, az épülettömegek lépcsőzése itt kevésbbé volt jellemző.

Az országos építésügyi szabályozások nehezen húzhatóak rá erre a kialakult szerkezetre, törekedni kell a megőrzésére.

Épületet a telken úgy kell elhelyezni:

-hogy az lehetőleg az általa határolt udvarrészt észak, északnyugat felől védve ölelje körbe, - törekedni kell az oldalhatáron álló beépítési mód alkalmazására, de kötelező oldalhatár kijelölése nélkül, megőrizve a térbeli rendetlenséget, de szomszédtól való telepítési távolságok megtartásával

-a telken kialakuló burkolt felületek erre a védett területre essenek koncentráltan - a körülzárt, kerített udvar hagyományai ma is minden praktikus igényt kielégítenek, a megváltozott életmódot is jól szolgálja

-a telken fennmaradó zöldfelületek a lehető legnagyobb összefüggő területet alkossák, ne szabdaltan az épület körül jelentkezzenek - lombhullató növényzettel hozzájárulhatunk a passzív napenergia-hasznosításhoz, nyáron árnyékot ad, télen beengedi a napfényt

-lejtős terepen a természetes terepadottságok teljeskörű tiszteletben tartása szükséges - amennyiben valaki domboldalon szeretne élni, képesnek kell lenni ennek megfelelő épületet elhelyezni, nem a terep rendezésével hozzáalakítani a természetet egy elhibázott koncepcióhoz.

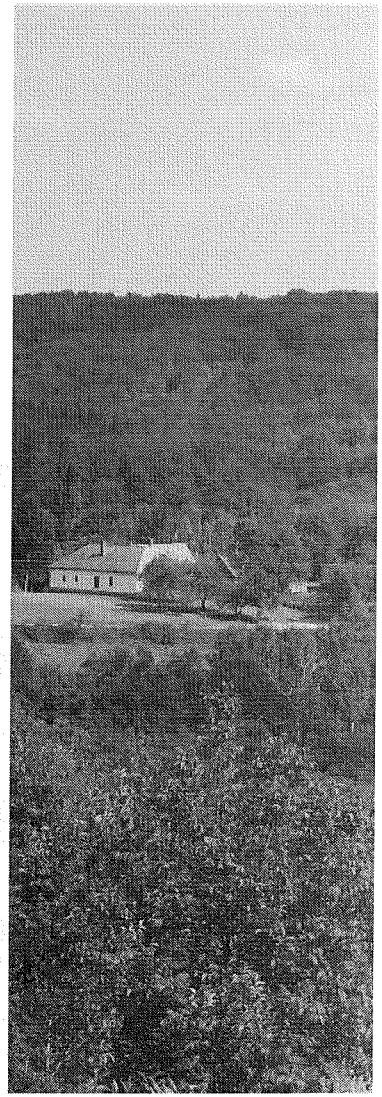

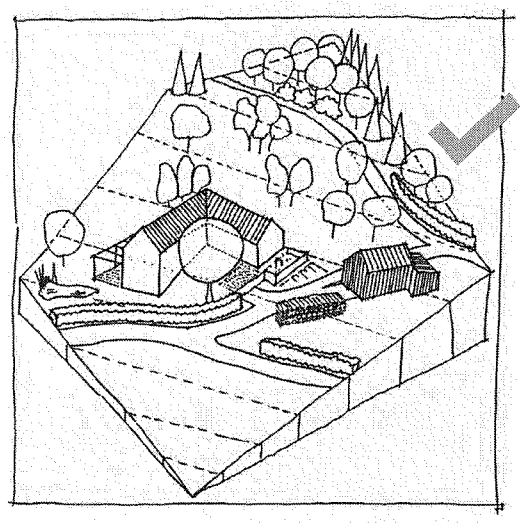

javasolt kedvező kialakítás

- az épület tömege egyszerű, kompakt
- a szerkezeti fesztávok megfelelnek a hagyományosnak
- csatlakozó épületrészek alacsonyhajlású vagy lapostetős kialakításúak, nem növelik indokolatlanul a főtömeget
- a melléképületek önállóan is elhelyezkedhetnek

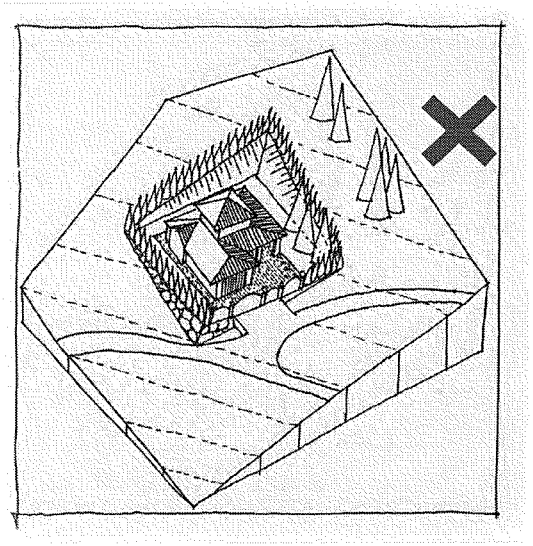

nem ajánlott megoldások

- az épület túl széles, terjengős
- a tömegek túl összetettek, a tetőidomok túl bonyolultak
- a 15-35 fok közötti tetőhajlásszög idegen a hagyományoktól
- a főépülettel egybeépített mellékterek tovább növelik az épület terjengősségét

Falusias területek

AJÁNLÁSOK 7

Épületek arányrendszere

Országszerte elmondható, hogy a helyi népi építészetet mindig egészen egyszerű feltételek formálták olyanná, amiből aztán leképezhettük különféle tudományosan ráaggatott jellemzők egész halmazát.

Az egyes területeken használt építés-technológiák, épületszerkezetek, az ezekből létrejövő szerkezeti fesztávok, épületegyüttes tömegek, tömegek bontása, épületek esetleges szintszámai mind-mind abból alakultak ki, hogy alkotójuk helyben, lakókörnyezetében milyen építőanyagokhoz és technikai tudáshoz fért hozzá, és ezt miként bírta egyéni igényeihez igazítani. Egy korabeli, főként mezőgazdasági termelésen, önellátó gazdálkodáson alapuló társadalomban ez egyes egyének, családok igényei és lehetőségei alig különböztek egymástól és a fenti jellemzők egységes, közel azonos jellemzőjű épületekből álló településképeket eredményeztek.

Az épületek szélessége, magassága, hossza, tömegformálása, alaprajzi elrendezése tehát a lehetőségekhez mérten alakult ki, és alakított ki egy jellemző arányrendszert, amely aztán általánosan elterjedetté válva és fennmaradva napjainkig hozzájárul a településképhez.

Térségünkben a szerkezeti fesztávok illeszkednek az országban általános 4m és 6m közötti méretrendbe, ezáltal a keskeny tömegek váltak jellemzővé. Az épületek ritkán nyúltak hosszúra, 2-3 helyiség után szögben törve L, U, régebben teljesen körbezárt négyszög formában helyezkedtek el. Az épületek magassága a lakó részek esetében 3,-3,5m-es ereszmagassággal egy pajta esetében akár 4,5-5m-es ereszmagassággal is bírt, főleg a lejtő felőli oldalon, és bizony előfordultak kétszintes épületrészek is a tájban. Összességében tehát, tört vonalú, keskeny, tereptől függően változó magaságú épülettömegek a jellemzőek, magastetős kialakításban, hiszen a padlásterek kihasználása nagyban hozzájárult a gazdálkodáshoz. Szép számmal vannak jelen tapasztott melléktömegek, félnyereg tetőkkel eresz alatt csatlakozva, és az épületek melletti szőlőlugasok mintegy lapostetős toldalékként bontják a főtömeget.

Épületek arányrendszerét úgy célszerű megválasztani, hogy:
1 -a hagyományosan kialakult fesztávok megtartásával,
2 -többszintes épület esetén is keskeny fesztávot tartva,
3 -egyszerű, de akár többször tört magastetős főtömeggel,
4 -alacsony hajlású, vagy lapostetős melléktömegekkel,
5 -nem kizárólagosan, de jellemzően álló arányú ablakokkal
4 -melléképítményeket akár esetlegesen távolabb elhelyezve
a térség építészeti hagyományaiból a telepítés és tömegformálás megszokott harmóniája domináljon.

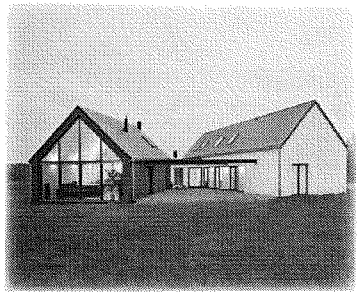

Mind az 1980-as években indult törekvés, a *kritikai regionalizmus*, mind a manapság *rurális építészet*-ként elnevezett nemzetközi irány ugyanarra keresi a választ:

A modern építészet és a kulturális önazonosság találkozási pontjainak megtalálása.
Sikerrel.
Egyszerű leképezésekkel elérhetjük, hogy épített környezetünk egyszerre legyen korszerű és hagyománytisztelő egyben. A ház formájú ház lehet az első lépés...

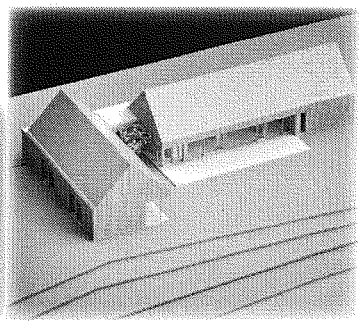

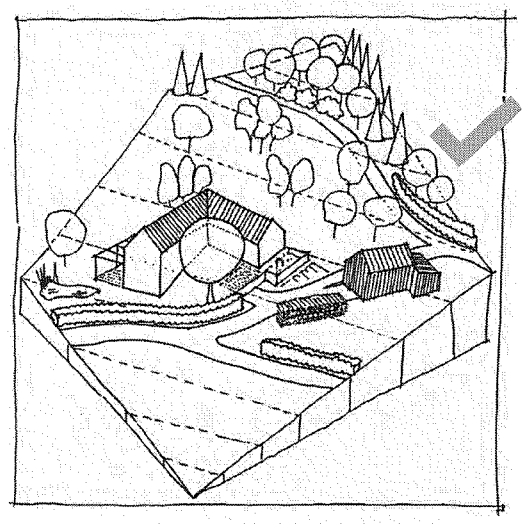

javasolt kedvező kialakítás

- a szabad zöldfelületeken gyümölcsfák állnak
- csak a privát udvarrész van fizikailag kerítve
- a nagyobb területeket lombhullató sövénysávok választják el egymástól
- lehetőség van differenciált udvarhasználatra

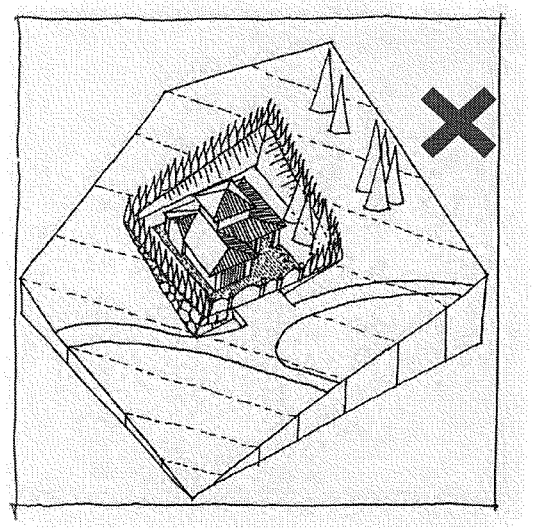

nem ajánlott megoldások

- túl nagy összefüggő burkolt felületek
- túl kicsi, sávszerű zöldfelületek
- az örökzöld sövények túlzott optikai zárást adnak
- a telekszélek direkt kijelölése kellemetlenül hat a tájban
- az épület és udvara így nem válik a tájkép szerves részévé

Falusias területek

AJÁNLÁSOK 7

Udvarhasználat
burkolt felületek, növényzet és kerítések

Amennyiben sikerült az épület helyét és tömegét jól megválasztani, az udvaron fennmaradó területek jó felosztása is könnyen, praktikusan kapcsolhatóvá válik.

Míg egy építési telek közepén elhelyezett összetett tömegű épület nehezen kezelhető és rosszul kihasználható területeket hagy meg maga körül, addig egy egyszerű keskeny tömeg, valamely oldalhatár irányába eltolva lehetővé teszi, hogy nagyobb egybefüggő felületeink keletkezzenek.

Praktikusnak tűnik ugyan, de nem tesz jót a településképnek a telekbejáratra direkt módon rányíló garázskapu és gyalogos főbejárat. A melléktereket a főépülettől függetlenül, vagy alárendelt épülettömegben valósítsuk meg. A nagy egybefüggő burkolt felületek szintén idegenül hatnak falusias környezetben, hőcsillapításuk is nehézkesebb, mint ha keskenyebb burkolati sávokat választanánk. Ügyeljünk a csapadékvizek megtartására, hogy lehetőleg saját területünkön elszikkadhassanak.

A történeti tájban a térségben a telekhatárra épített kerítés nem volt jellemző. Részint a követhetetlenül kanyargó telekhatárok miatt, részint hogy az udvar zárt egységét az épület által 2-3-4 oldalról körülzárt területen valósították meg. A nagyobb területegységek lehatárolása lombhullató sövényekkel jellemző, az épülethez közvetlenül tartozó ks udvart léc vagy drótfonatos áttört kerítéssel védték. A 20. században kialakult kerítésen ennek megfeleően nem tudtak egységes képet hozni az utcásodott területekre.

Az udvarhoz tartozó hagyományos növényzet általában gyümölcsfákból, szőlőlugasból, veteményeskertből és a lakóépülethez kerített előkertként csatlakozó virágoskertből állt. Az örökzöldek megjelenése a lakókörnyezetben a 20. század második felére tehető.

Az épület közvetlen környezetét úgy célszerű alakítani, hogy:
- a lehető legnagyobb egybefüggő zöldfelületek maradjanak
- a burkolt felületek sávszerűen jelenjenek meg
- lehetőleg lombhullató fákkal árnyékoljuk a lakóépületeket és a burkolt felületeket.
- kerítéssel az épület közvetlen környezetét védjük
- lehetőség szerint használjunk lombhullató sövényeket
- hozzunk létre átmeneti tereket az udvaron, legyen helye a megérkezésnek az udvar inkább a természeti környezethez tartozzon, mint az építetthez. Lakókörnyezetben parkfák és örökzöldek helyett válasszunk gyümölcsfákat, termő bokrokat, telepítsünk egybefüggő virágzó foltokat.

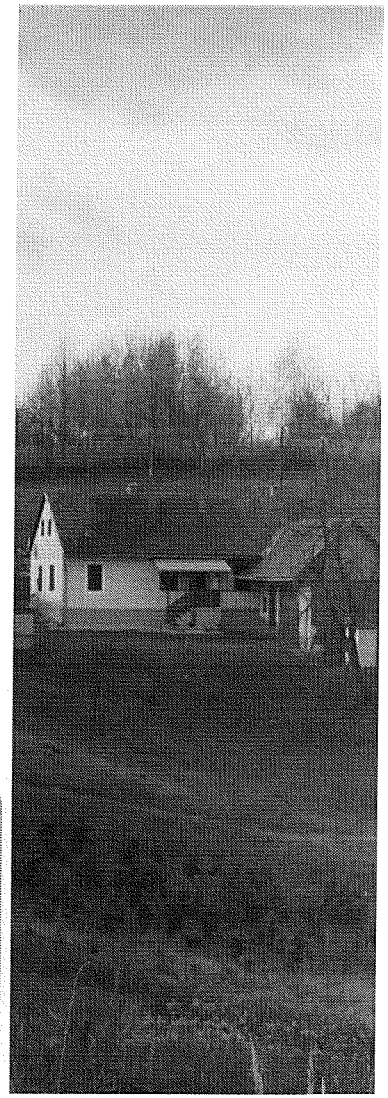

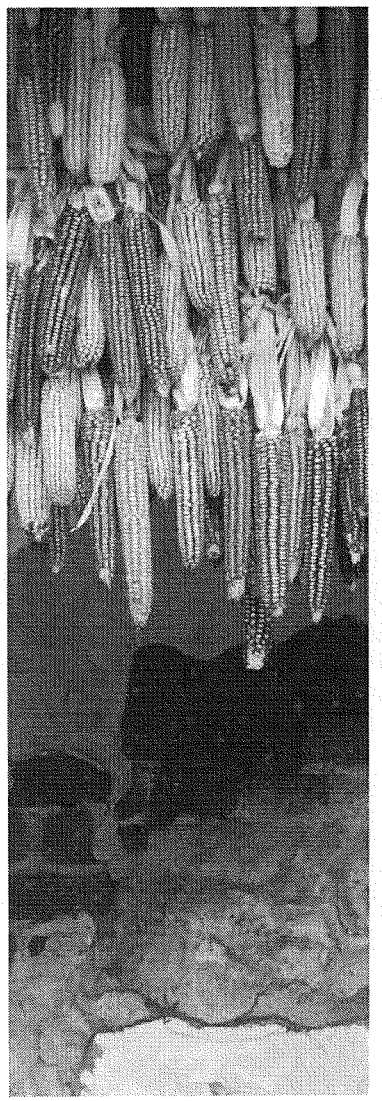

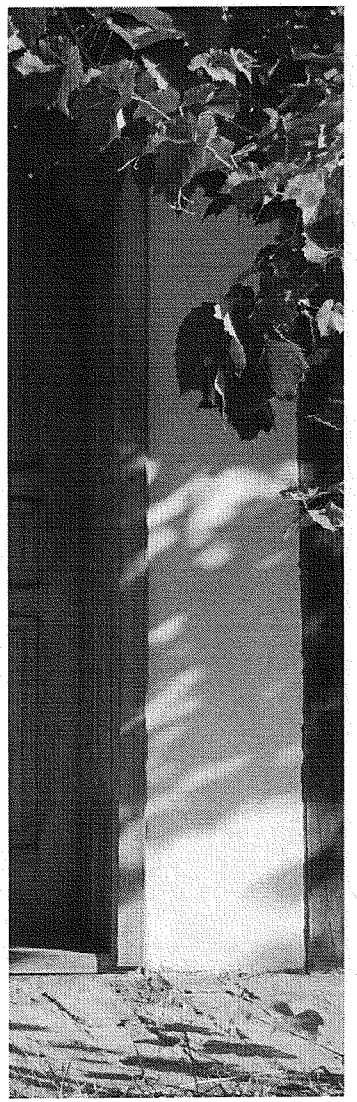

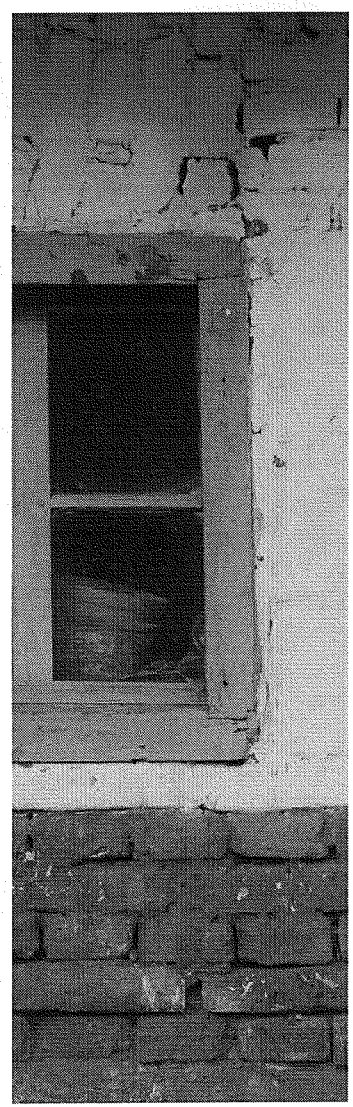

AJÁNLÁSOK 7

Kevés olyan hely van Magyarország területén, ahol kijelenthetjük, hogy egyértelmű hagyománya volt a gerendaház építésnek is. A történelmi Őrség területén csakúgy, mint a szlovén Rába-vidéken évszázadokon át mindennapos dolog volt, majd a 19. század második felétől vált elsődleges építőanyaggá az égetett tégla.

A térség klímatikus viszonyai, az általában magas relatív páratartalom, a magas éves csapadékmennyiség a kevés napsütéses óraszámmal karöltve az épületek külső felületképzésénél hamar meghatározóvá tette a vakolt felületeket.

Kevés kivételtől eltekintve a téglafelületek is felületi zárást kaptak, csakúgy, mint korábban a fafelületek jelentős része. A teljes képhez hozzátartozik ugyan, hogy pont ennek a klímának köszönhetően a fafelületek egyedien konzerválódnak és a térségre jellemző barnásfekete színt öltenek magukra. A természetes kövek jelenléte függetlenül az Alpok szélső hegyeinek közelségétől nem alakult ki.

Az épületek héjalásánál Gróf Batthány Alojz tűzmegelőzési rendeletének köszönhetően már a 19. században kötelezően a cserép alkalmazása terjedt el. Leginkább jellemző az egyenes vágású téglány cserép a környéken. A szokásos összkép tehát vakolt felületek, megjelenő faszerkezetek és faburkolatok és cserépfedés kombinációjából áll össze. A vakolt felületek színezése kapcsán elsődlegesen a mész alkalmazása volt szokás a nemesvakolatok megjelenése előtt, fehéren illetve a színezett mészfestékek formájában túlnyomórészt világos tört színek domináltak.

Ha a térségre jellemző homlokzati anyag és színhasználatot alkalmazunk és harmonikus megjelenésre törekszünk, akkor:

- a homlokzatok vakoltak, megjelennek védett fafelületek nyerstégla felületek tömör téglából
- kerámia cserépfedést használunk, síklemezzel kombinálva
- egy épületen háromnál több anyagot vagy színt nem használunk, a színezésben:
- mindig a sötétebb színek kerülnek lejjebb, az épületen felfelé világosova, több szín alkalmazása esetén az egyik legalább 85%-ban legyen jelen az épületen
- az épületek színválasztásánál a közvetlen épített környezetnek megfelelően válasszunk, esetünkben az épületek színezése visszafogottabb, jóval több a fehér ház, mint a környékbeli településeken, a homlokzati díszítés ritka, főleg az oromzatos főhomlokzatra koncentrálódik. Felsőszölnökön egészen különleges kékek és zöldek jelennek meg nyílászárószínként.
- ne használjunk a tájegységre nem jellemző kőburkolatokat

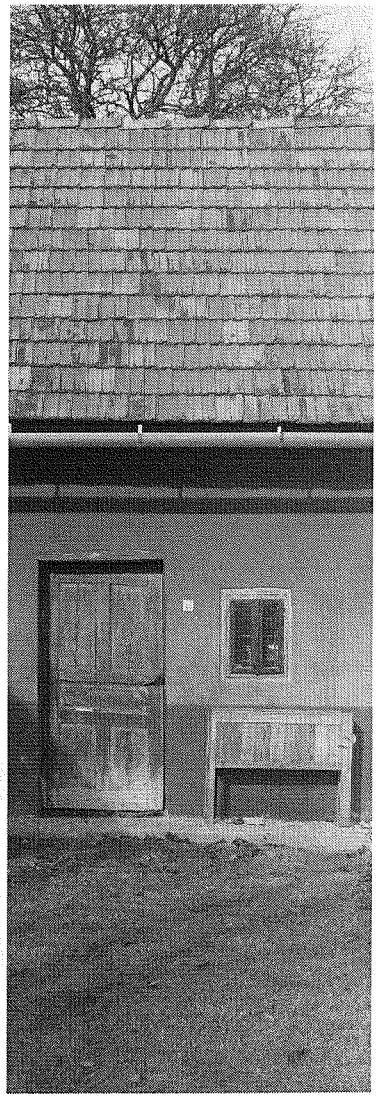

Falusi közte reknek, burkolt felületeknek nincs történelmileg kialakult hagyománya. A sármentesítés első időszakaiban megjelentek a beton, illetve aszfalt felületek a középületek környékén. Az utóbbi időben számos út kapott kavicsolt felületet, tömörített zúzottkő sávokat. A jövő feladata lesz a szükségesen felül az átgondolt és egységes közterületi állapotok elérése. A burkolt felületek, közlekedési területek, utcák, terek kialakításánál fontos lesz a klímaadottságok figyelembe vétele, különös tekintettel a vízelvezetés, illetve a helyben szikkasztás megoldására. A burkolatokatok tervezésénél a kísérő gyepfelületek és többszintes növényzet egyidejű tervezése, a közterület-fenntartás szervezése a stratégia része kell, hogy legyen, hogy valóban minőségi közterületalakításról beszélhessünk. A burkolatok anyagának, minőségének, fajtájának, típusának kiválasztása - kapcsolódóan az utcabútorok, egyéb köztéri elemek összehangolásához- koncepcionálisan végiggondolva a településcsoport arculatervezésének része kell hogy legyen. Ha a visszatérő burkolati elemek fő funkciójuk kielégítésén túl vizuális kapcsolatot is teremtenek, nagyban hozzájárulnak egy jellemző településképhez.

Egy ennyire természetközeli településen nehezen értelmezhető a közterületi növényzetek, parkok fogalma. Meddig tart a természeti terület és hol kezdődik a tervezett zöldfelület-kérdezhetjük, joggal. Egy-egy központi teresedés esetében azonban elkerülhetetlen gondozott közterületi zöldfelületről beszélni, de például az erdősávokon átvezetett utak esetében már indokolatlannak tűnnek a fasorok.

Parkfák kiválasztásánál: a nemesített kertészeti példányok mellett célszerű gyümölcsfákból a régi tájfajták használata, illetve a természetes erdőalkotóink közül elsősorban a tölgyek, illetve a helyi parkosítási hagyományokhoz illeszkedve kőrisek vagy gyertyán ültetése. Szoliterként is javasolt nagyra növő alma, körte fajok, szelídgesztenye illetve tölgyfélék telepítése.

Épített környezet mentén kerülendő a magas, zárt fájú örökzöldek használata, fenyő- és tujafélék alkalmazása, mivel kedvezőtlen hatással vannak az aljnövényzetre, és túlzott optikai zárást adnak. A meglévő túlnyomórészt a hetvenes, nyolcvanas években megjelenő divatként ültetett, mára túlnőtt udvari lucokat és ezüstfenyőket mielőbb lombos fákra kell cserélni.

AJÁNLÁSOK 7

A háromszintes növényzet meglétére minden esetben törekedni kell. Sövények közterületi alkalmazása indokolt, utakat kísérő kanyargása régóta a tájkép természetes velejárója a környéken. Itt is ajánlatos a tájban jellemző lombhullató sövények alkalmazása, elsősorban 1-1,5m magasan nyírt enyhén ívelt gyertyán sávokkal.

Közterületi évelő virágágyak esetén éven át díszítő eltérő virágzási idejű kertészeti fajok társításával, inkább intenzív zárt foltokban díszíthetünk, mint laza láncú sávokban.

Vizes élőhelyek, vízpartok, mély fekvésű, lefolyástalan völgyi területek a település zöldfelületi rendszerének meglévő, kihasználható elemei. Növénytársulásaihoz a környék erdőalkotóinak vizközeli növényfajaiból célszerű válogatni. Kellemesen gazdagítaná a településképet égerligetek, fűzcsoportok, de akár lombos keményfák megjelenése a gondozott környezetben is. A patakpartok, tókák környezete lehetőséget adhat az emberi jelenlétre. A vízparti területek gondos karbantarásával tovább gazdagíthatjuk a település természeti adottságainak széles tárházát.

Esetünkben törekedni kell arra, hogy az alakított, fenntartott közterületek képe inkább a természetközeli állapothoz közelítsen, mintsem városi parkokhoz, de burkolatainak a 21. századi állapotokat kell tükröznie.

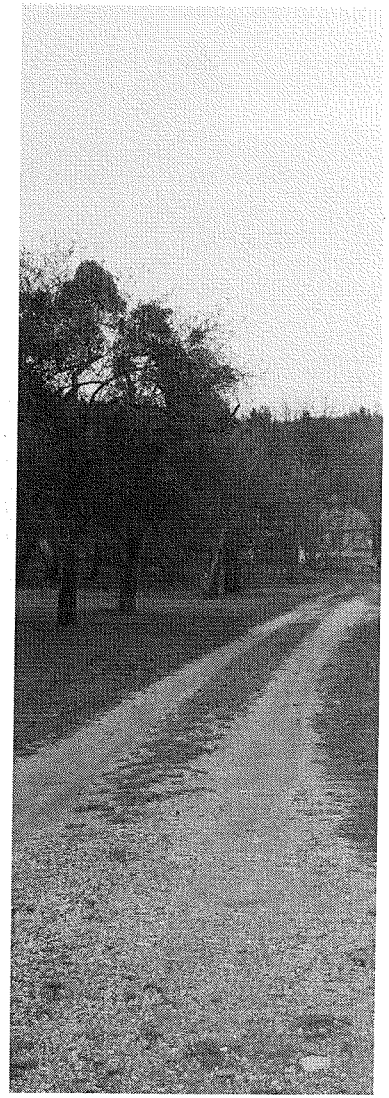

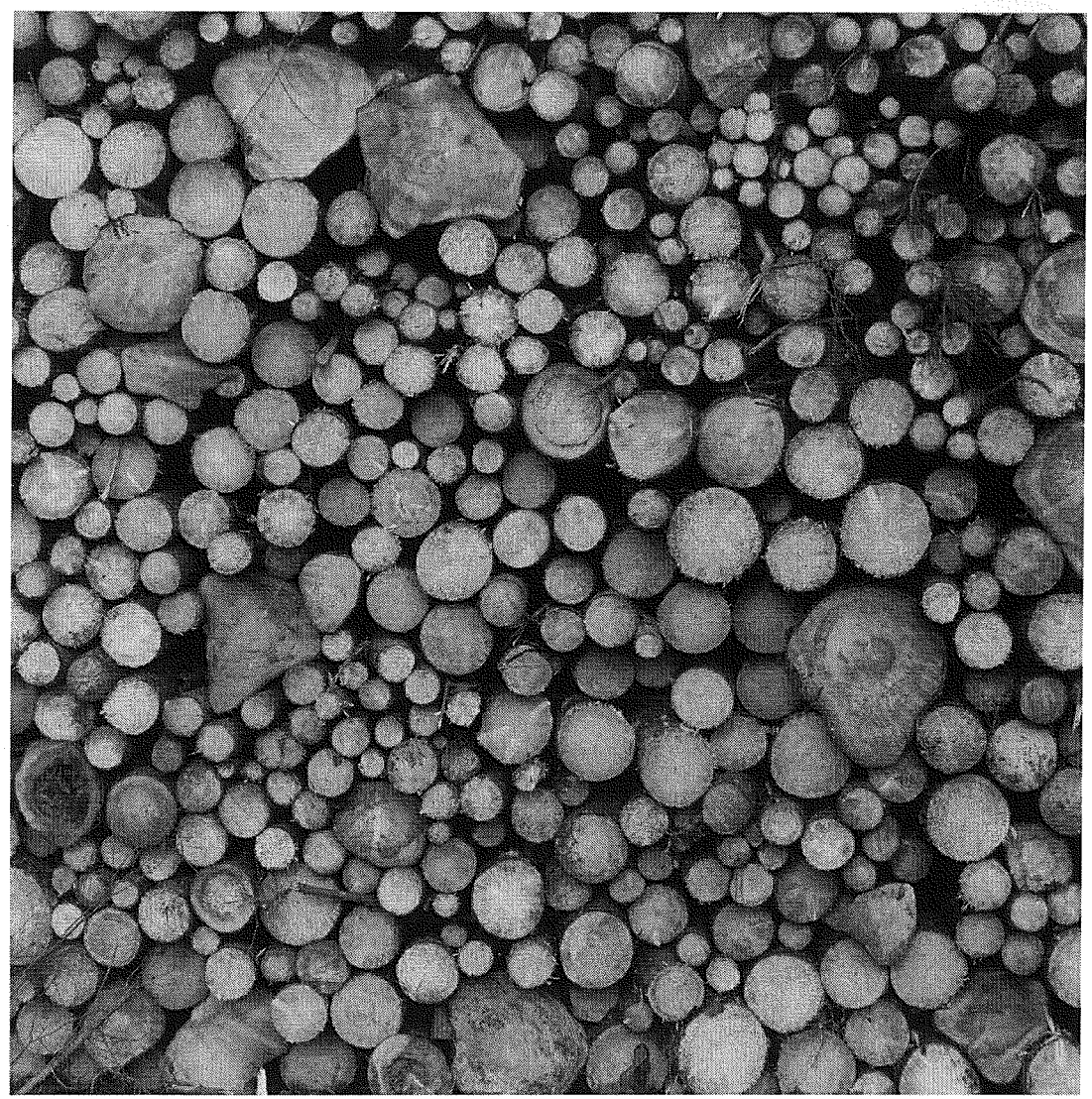

ZÁRSZÓ 8

Melyek a fejlődés lehetőségei egy olyan időszakban, amikor a falvak lakóinak életmódja elszakad a több évszázadon át megszokottól?

A lakosság igényei változtak. A települési táj mindennapos fenntartása magától érthetődő volt. Mára megoldandó feladat. A megváltozott életmód és életkörülmények új kihívások elé állítják a települést. Ezek már a 21. század kihívásai.

Ha a település adottságai közül az erősségeire akarunk összpontosítani, akkor a legelső a gazdag természeti környezet közelsége. Megőrizve azt, az épített környezetbe is tudatosan integrálva nem csak magasabb lakóminőséget, hanem valódi élettereket hozhatunk létre, továbbadva a táji örökséget az utánunk következő generációknak. Megőrizve az egykor ebbe festőien beleillesztett épületeket, környezetüket, kapcsolataikat egy célravezető módja mindennek.

Érzékeny, kétélű dolog ez. Ki fogja megtenni, és miért?

Amíg egyik oldalon rendeletileg előírjuk valaminek a változásmentes fenntartását, a másik oldalon fellvállaljuk, hogy lehet, hogy pont a túlzott korlátozás vezet a teljes és visszavonhatatlan megsemmisüléshez. A település korosabb épületállománya, ide értve nagy számú korábban védett épületet az elmúlt tíz évben nagy állagromláson esett át. Sok áll üresen, lakatlanul. Az új építése sok esetben vonzóbb, mint a régi kényszerű megmentése.

A leghatékonyabb értékmegőrzés az önkéntes, személyes és közösségi szándék!

A közösségnek magától kell akarnia. Amit a faluban látok, az ennek a közösségnek a lenyomata. Egy település képe, a település arculata az ott élő közösség arculata. A közösség arculatának formálása pedig nem csupán egy szűk csoport feladata. Ami a települési tájban, az alakuló városképben megjelenik, épp ezért mindenkié. Objektív felelőssége van benne minden ott élőnek.

A falu él.

...és időben és térben változik. Nap mint nap alakítják a benne élő emberek. Hogy holnap milyen lesz, az az egyes egyéntől és a közösségtől egyaránt függ. Ha e könyv hatására a település arculata és élhető közege a közösség egyre több tagjának fontossá válik, akkor a falu és a falusi közösséget alkotók minden tagja nagy eredményt ért el egy folyamat első lépéseként.

A változás állandóságát nem lehet kőbe vésni.

Az arculati kézikönyv csak egy pillanatkép.

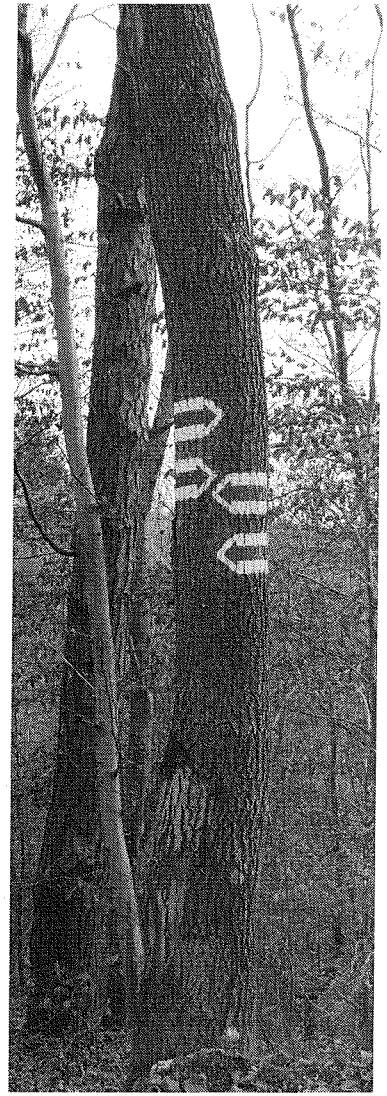

FELHASZNÁLT IRODALOM:

-Száz magyar falu könyvesháza Felsőszölnök
Írta: Kozár Mária Szerkesztette: Gyurácz Ferenc
Budapest, 2007, Száz magyar falu könyvesháza Kht.

-Pável Ágoston válogatott tanulmányai és cikkei,
szerk.: Dr Simonné Pável Judit és Rózsa Béla
Szombathely 1976, Vas Megye Tanácsa
Végrehajtó Bizottságának kiadása

-Őrség, Vendvidék, Felső-Rába-völgy
Beluszky Pál Budapest-Pécs 2005, Dialóg Campus Kiadó

-Magyarország Kincsestára, Szentgotthárd és a Rába-vidék
(Szombathely, 2011 Szülőföld Könyvkiadó

-Az Őrségi Nemzeti Park
Szerk.: Bartha Dénes
Szombathely, 2016 Szülőföld Könyvkiadó

-Magyarországi Szlovének - Körtánc füzetek 1998
Kozár Mária, Mukics Ferenc

http://www.felsoszolnok.hu/

http://www.fentrol.hu/hu/

http://www.mapire.hu/

https://www.maps.google.com/

https://www.vasteir.hu/

61/2017. (XII.27.) képviselő-testületi határozat

Írta és rajzolta: Kiss Gábor
Fotók: Sebrek Zsuzsanna és Kiss Gábor

Felsőszölnök, 2017.

Több napirendi pont nem volt.

Ropos Gábor polgármester megköszönte a megjelentek közreműködését, majd az ülést bezárta.

Felsőszölnök Község Önkormányzata
k.m.f.
3
Felsőszölnök

Ropos Gábor
polgármester

Szukicsné Skaper Mónika
jegyző

Labritz Sándor
képviselő, jegyzőkönyv hitelesítő

Felsőszölnök Község Polgármestere
9985 Felsőszölnök, Templom út 10. 2. ajtó
Tel.: 06-94/534-012
Adószám: 15423809-2-18
Honlap: www.felsoszolnok.hu
e-mail: info@alsoszolnok.hu

MEGHÍVÓ

Felsőszölnök Község Önkormányzata Képviselő-testülete **2017. december 27-én (szerda) 11 órakor** Felsőszölnök önkormányzati étkezőjében (Felsőszölnök, Templom út 7.) rendkívüli ülést tart, melyre ezúton tisztelettel meghívom.

Napirend

1/ Beszámoló a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról és a két ülés között végzett tevékenységről.
Ea: Ropos Gábor polgármester

2/ Közszolgáltatási szerződés a szilárd hulladék kezeléséről.
Ea: Ropos Gábor polgármester

3/ A reklámok, reklámhordozók és cégérek elhelyezésének, alkalmazásának követelményeiről, feltételeiről és tilalmáról és a településképi bejelentési eljárásról szóló rendelet elfogadása.
Ea: Ropos Gábor polgármester

4/ Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata.
Ea: Ropos Gábor polgármester

5/ A Településképi Arculati Kézikönyv elfogadása.
Ea: Ropos Gábor polgármester

Felsőszölnök, 2017. december 21.

Ropos Gábor sk.
polgármester

Jegyzőkönyv 2. melléklete

JELENLÉTI ÍV

Felsőszölnök Község Önkormányzata Képviselő-testülete 2017. december 27-én megtartott ülésén megjelent képviselő-testületi tagokról és meghívottakról

Ropos Gábor polgármester .....

Mizser Ferenc alpolgármester .....

Grebenár Tamás képviselő .....

Hardy Ferenc képviselő .....

Labritz Sándor képviselő .....

Meghívottak:

Szukicsné Skaper Mónika jegyző .....

Lázár Éva SZNÖ elnök .....

Császár István tanyagondnok .....

Soós Zoltán jegyzőkönyvvezető .....

....

....

Beszámoló
a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról
Felsőszölnök Község Önkormányzata Képviselő-testülete
2017. december 27-i ülésére

47/2017. (IX.20.) képviselő-testületi határozat
A Képviselő-testület csatlakozott a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló felsőoktatási hallgatók, illetőleg felsőoktatási tanulmányokat kezdő fiatalok támogatására létrehozott Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer 2018. évi fordulójához. A lehetőségről a település lakossága a helyben szokásos módon tájékoztatva lett. A 2017. november 7-i határidőig kettő pályázat érkezett be az ösztöndíjra, az önkormányzat részükre támogatást biztosított.

50/2017. (X.9.) képviselő-testületi határozat
A Képviselő-testület a TOP-1.4.1-15 pályázat „Óvodaépület energetikai korszerűsítése" elnevezésű projektjével kapcsolatban a közbeszerzési eljárás teljes körű lebonyolítására a KG Procure Kft. 9733 Horvátzsidány, Hideg u. 23., képviselője: Krizmanich Gergely ajánlatát fogadta el. A szerződés aláírása megtörtént.

51/2017. (XII.1.) képviselő-testületi határozat
A Képviselő-testület elfogadta a lakóhely környezeti állapotáról szóló polgármesteri beszámolót. A dokumentum a település honlapján megtekinthető.

52/2017. (XII.1.) képviselő-testületi határozat
A Képviselő-testület elfogadta a „2016. évi szociális ellátások biztosítása a helyi önkormányzati rendelet tükrében" tárgyú belső ellenőri jelentést. A döntésről a belső ellenőr tájékoztatva lett.

Felsőszölnök, 2017. december 21.

Ropos Gábor sk.
polgármester

KÖZSZOLGÁLTATÁSI SZERZŐDÉS

mely létrejött egyrészről
Felsőszölnök Község Önkormányzata (9985 Felsőszölnök, Templom út 10.), képviseli: Ropos Gábor polgármester mint megrendelő (a továbbiakban Megrendelő), másrészről az

STKH Sopron és Térsége Környezetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság. (9400 Sopron, Harkai domb 0466/31., Cg.száma: 08-09-011946, KSH száma: 13221371-3811-572-08; adószáma: 13221371-2-08, KÜJ száma: 100753563; KTJ száma: 100334949; minősítési engedély száma: OKTF-KP/1398-3/2016, minősítési osztály B/I., képviseli Kosztka László ügyvezető) mint közszolgáltató (a továbbiakban Közszolgáltató) között az alábbi feltételek szerint:

1. A szerződés előzményei

1.1. Felek megállapítják, hogy a Megrendelő önkormányzati feladat-ellátási körébe tartozik, a településeken az ingatlanhasználóknál keletkező települési hulladék kezelésére hulladékkezelési közszolgáltatás (a továbbiakban: közszolgáltatás) szervezése, és fenntartása.

1.2. Felek megállapítják, hogy az Országos Hulladékgazdálkodási Közszolgáltatási Tervben meghatározott stratégiai célok megvalósítása érdekében a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási feladatok ellátásának regionális modelljének keretében együttműködve kívánják a továbbiakban a közszolgálatást megvalósítani.

1.3. Felek megállapítják, hogy a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 5.§ (1) bekezdésében meghatározott szabályok alapján ajánlatkérőnek minősülnek, valamint az együttműködéssel érintett közszolgáltatási tevékenységből származó éves nettó árbevételük kevesebb, mint 20%-a a nyílt piacról származik, továbbá a szerződés célja az önkormányzati hulladékgazdálkodás közfeladatok körébe tartozó hulladékgazdálkodási közszolgálatás nyújtására, megvalósítására irányuló együttműködés kialakítása. A fentiekre tekintettel a Megrendelő a jelen szerződésben foglalt tartalommal és feltételek mellett a Kbt. 9.§ (1) bek. j) pontjában foglaltak teljes betartása mellett szerződést köt Közszolgáltatóval.

1.4. A Közszolgáltató a hulladékgazdáskodással kapcsolatos feladatait (továbbiakban hulladékgazdáskodási közszolgáltatás) jelen közszolgáltatási szerződésben, valamint a mindenkor hatályos jogszabályokban, különösen a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvényben (továbbiakban Ht.), a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenység minősítéséről szóló 2013. évi CXXV. törvényben, a 385/2014. (XII. 31.) és a 317/2013. (VIII.28) Korm. rendeletben, a 13/2016. (V. 24.) NFM rendeletben, valamint az Országos Hulladékgazdálkodási Közszolgáltatási Tervben meghatározott előírásoknak megfelelően végzi.

1.5. Felek rögzítik, hogy Közszolgáltató a Ht. 34. § (3) bekezdésében előírt minősítési engedéllyel és az NHKV Zrt. által kiadott megfelelőségi véleménnyel rendelkezik.

2. A szerződés szerinti közszolgáltatási tevékenység megnevezése

2.1. Szerződő felek rögzítik azt, hogy jelen szerződés az alábbi hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenységre terjed ki:

A) a közszolgáltatás körébe tartozó háztartási hulladék (a háztartásokban képződő vegyes, elkülönítetten gyűjtött, valamint lomhulladék, ideértve a lakásokban, lakóingatlanokban, a pihenés, üdülés céljára használt helyiségekben, valamint a lakóházak közös használatú helyiségeiben és területein képződő hulladékot), valamint a háztartási hulladékhoz hasonló hulladék (az a vegyes, illetve elkülönítetten gyűjtött hulladék, amely a háztartásokon kívül képződik, és jellegében, összetételében a háztartási hulladékhoz hasonló) átvétele, gyűjtése, elszállítása, kezelése,

B) a hulladékgazdálkodási közszolgáltatással érintett hulladékgazdálkodási létesítmények fenntartása, üzemeltetése,

2.2. A közszolgáltató azon lomhulladékot, amely gyűjtéséről illetve átvételéről a közszolgáltató egyéb módon nem gondoskodik, lomtalanítás keretében az ingatlantulajdonostól évente egy alkalommal veszi át.

2.3. A közszolgáltató csak az egyedi szerződésben részletezett, szabványos, használatra alkalmas hulladékgyűjtő edényzetben elhelyezett hulladékok kiürítésére köteles. Az edény méretét meghaladó mennyiségű hulladék gyűjtéséhez előnyomott zsákokat rendszeresít.

2.4 Felek rögzítik, hogy a Közszolgáltató tevékenysége a Ht. és más vonatkozó jogszabályok rendelkezései szerint hulladékgazdáskodási közszolgáltatásnak minősül. amelynek igénybevétele a közszolgáltatási területen az ingatlanhasználók számára –a törvény erejénél fogva-kötelező.

2.5. A hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenység elvégzésére irányuló jogviszony a Közszolgáltató és a közszolgáltatás igénybevételére kötelezett természetes és jogi személyek között a szolgáltatás igénybevételével illetve a törvény erejénél fogva jön létre. A jogviszonyt tényleges tartalommal ezen szerződés és a vonatkozó jogszabályok töltik ki. A Közszolgáltató mindezen túl a természetes és jogi személyekkel egyedi szerződéseket is köthet.

2.6. A jelen szerződés szerinti hulladékgazdálkodási közszolgáltatás minőségi ismérveit a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenység minősítéséről szóló 2013. évi CXXV. törvény 1. mellékletében meghatározott, a B/1 minősítési osztály megszerzéséhez szükséges követelmények alapján határozzák meg a szerződő felek

3. A szerződés szerinti közszolgáltatási terület

3.1. A Közszolgáltató a hulladékgazdálkodási közszolgáltatást a Megrendelő közigazgatási területén látja el.

4. Szerződés szerinti közszolgáltatás időtartama

4.1. A felek jelen közszolgáltatási szerződést határozott időtartamra kötik, a közszolgáltató a hulladékgazdálkodási közszolgáltatást *2020. június 30.* napjáig köteles ellátni.

5. A hulladékgazdálkodási közszolgáltatás ellátásával kapcsolatos jogok és kötelezettségek

5.1. Szerződő felek vállalják, hogy a szerződés teljesítése során a hatékony feladatellátás érdekében kölcsönösen együttműködnek.

5.2. A Megrendelő kötelezettséget vállal arra, hogy a szerződés teljesítése során:

A) a közszolgáltatás hatékony és folyamatos ellátásához szükséges információkat illetve - amennyiben az ingatlanhasználó nem adja meg a közszolgáltatónak - az egyedi közszolgáltatói szerződés megkötése érdekében a közszolgáltatással összefüggő személyes adatokat (természetes személyazonosító adatok, lakcím) ingyenesen szolgáltatja,

B) a közszolgáltatás körébe nem tartozó hulladékgazdálkodási tevékenységek közszolgáltatással történő összehangolását elősegíti,

C) a közszolgáltatásnak a településen végzett más közszolgáltatásokkal való összehangolását elősegíti,

D) a települési igények kielégítésére alkalmas hulladék gyűjtésére, szállítására, kezelésére szolgáló helyeket és létesítményeket meghatározza,

E) biztosítja a közszolgáltató kizárólagos használati jogát az önkormányzati tulajdonban lévő hulladékgazdálkodási létesítmények vonatkozásában.

F) kötelezettséget vállal arra, hogy a hulladékgazdálkodásról szóló önkormányzati rendeletét a hatályos jogszabályokkal, valamint az Országos Hulladékgazdálkodási Közszolgáltatási Tervvel jelen szerződés aláírásától számított 3 hónapon belül összehangolja és a módosított rendeletet, annak kihirdetését követő 3 napon belül a Közszolgáltatónak elküldi.

G) a teljesítési igazolást a közszolgáltató felhívására, részére 3 napon belül megküldi.

5.3. Közszolgáltató kötelezettséget vállal arra, hogy a kötelező közszolgáltatás során:

A) a közszolgáltatás folyamatos és teljes körű ellátását a Megrendelő közigazgatási területén a mindenkori jogszabályi rendelkezések szerint,

B) törekszik arra, hogy a hulladékgazdálkodási tevékenységet a hulladékhierarchiára figyelemmel úgy válassza meg, hogy a Ht.-ben, illetve a hulladékgazdálkodási tervekben foglalt megelőzési, hasznosítási és ártalmatlanítási célkitűzések teljesülni tudjanak

C) a Ht.-ben, valamint végrehajtási rendeletében meghatározott összegben céltartalékot képez és ennek tényét a környezetvédelmi hatóságnak igazolja.

D) biztosítja a közszolgáltatás teljesítéséhez szükséges mennyiségű és minőségű jármű, gép, eszköz, berendezés, valamint a szükséges létszámú és képzettségű szakember alkalmazását,

E) biztosítja a közszolgáltatás biztonságos teljesítéshez szükséges fejlesztések, beruházások és karbantartások elvégzését,

F) a közszolgáltatás körébe tartozó, lakosságtól összegyűjtött hulladékot kezeli,

G) a hulladékgazdálkodási létesítményeket a jogszabályoknak megfelelően üzemelteti,

H) a közszolgáltatással kapcsolatos jogszabályi előírásoknak megfelelő nyilvántartási rendszereket működtet, a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás teljesítésével összefüggő adatszolgáltatásokat rendszeresen teljesíti, továbbá a hatóságokat a jogszabályi előírások szerint tájékoztatja,

I) az adatnyilvántartást az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvényben és a végrehajtási rendeleteiben foglaltak alkalmazásával valamint az üzleti titokra vonatkozó jogszabályi és szerződéses rendelkezések betartásával végzi,

J) a fogyasztók számára könnyen hozzáférhető ügyfélszolgálati és tájékoztatási rendszert működtet és kezeli a fogyasztói panaszokat, észrevételeket,

K) az ügyfélszolgálaton a fogyasztói panaszokat felveszi, azokat nyilvántartja, a fogyasztóvédelmi jogszabályok szerinti határidőben kivizsgálja és a fogyasztót erről igazolható módon tájékoztatja. Meghatározza az általa nyújtott közszolgáltatással kapcsolatos kifogások és észrevételek, számlapanaszok elintézésének a rendjét.

L) a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződés hatályosságának ideje alatt biztosítja az OKTF által meghatározott minősítési osztály szerinti követelményeket és a minősítő okirat meglétét, illetve az NHKV Zrt. által kiadott megfelelősségi vélemény meglétét.

M) a hulladékgazdálkodási tevékenységéről írásban évente beszámol a Megrendelőnek.

6. A közszolgáltatás finanszírozása

6.1. A Kormány a Ht. 32/A. § (1) bekezdésben meghatározott feladatokra az NHKV Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaságot (a továbbiakban: Koordináló szerv) jelöli ki.

a) A Koordináló szerv a közszolgáltató rendszeres adatszolgáltatása keretében megadott, az ellátott hulladékgazdálkodási közszolgáltatási feladatok fajtájára, tartalmára, mennyiségére és minőségére vetített szolgáltatási díjat fizet a Közszolgáltatónak a hatályos jogszabályok rendelkezései alapján.

b) A szolgáltatási díjban a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás teljes közvetlen költsége megtérítésre kerül, így a haszonanyag értékesítéséről a Koordináló szerv gondoskodik úgy, hogy a közszolgáltató valamennyi haszonanyagot köteles a Koordináló szerv által kijelölt szervezetnek átadni. A haszonanyag-értékesítésből eredő bevétel a Koordináló szervet illeti meg.

c) A Koordináló szerv a közszolgáltatási díjakra vonatkozó számlákat a 69/2016. (III. 31.) Korm. rendelet 20. § (1) bekezdés szerinti adatszolgáltatás alapján állítja ki.

d) A közszolgáltató hiányos vagy késedelmes adatszolgáltatása esetén a Koordináló szerv a nem megfelelő adatszolgáltatással érintett ingatlanhasználó tekintetében a Koordináló szerv által legutóbb kiszámlázott közszolgáltatási díjról állít ki számlát. Az ezzel összefüggésben keletkező díjkorrekció esetén minden helytállási kötelezettség a közszolgáltatót terheli. Az így keletkező közszolgáltatási díjkülönbözet pozitív mérlegét a Koordináló szerv a közszolgáltatónak fizetendő esedékes szolgáltatási díjba beszámítja.

e) A közszolgáltató hiányos vagy helytelen adatszolgáltatásából eredő, a Koordináló szerv által nem megfelelő adattartalommal kiállított számlákkal kapcsolatos valamennyi következményért a közszolgáltatót terheli felelősség.

f) A Koordináló szerv a 69/2016. (III. 31.) Korm. rendelet 20. § (1) bekezdés szerinti adatszolgáltatásból kiindulva megállapítja azon ingatlanok körét, amelyre nincs közszolgáltatási díjfizetés meghatározva az adatszolgáltatásban, ugyanakkor vélelmezhető, hogy az ingatlannal összefüggésben teljesítés történt. A Koordináló szerv e körben jogosult ingyenesen adatot kérni az illetékes hatóságtól a 69/2016. (III. 31.) Korm. rendelet 20. § (1) bekezdés szerinti adatszolgáltatásból hiányzó ingatlanok és szükséges adataik megállapítása érdekében.

g) Az előző bekezdés alapján rögzített ingatlanok adatait a Koordináló szerv megküldi a közszolgáltatónak, és felhívja a közszolgáltatót, hogy a megküldött ingatlanokon végzett szolgáltatásának megfelelően korrigálja a 69/2016. (III. 31.) Korm. rendelet 20. § (1) bekezdés szerinti adatszolgáltatást legkésőbb az értesítés kézhezvételét követő 8 napon belül. A korrekciót követően – a közszolgáltató eltérő adatszolgáltatása hiányában – a Koordináló szerv a közszolgáltatási díjat az ingatlantulajdonosnak számlázza ki.

h) A Koordináló szerv a kiszámlázott és az ingatlanhasználó által határidőn belül ki nem fizetett közszolgáltatási díj behajtása érdekében intézkedik.

6.2. Közszolgáltató a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenységen kívül egyéb vállalkozási tevékenység folytatására annyiban jogosult, amennyiben ez nem veszélyezteti a Szerződés szerinti hulladékgazdálkodási tevékenység folyamatos és teljes körű ellátását, valamint amennyiben tevékenysége a Ht. vonatkozó rendelkezéseinek megfelel.

Amennyiben a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás körébe nem tartozó tevékenységet is végez a Közszolgáltató, az egyes tevékenységeire olyan elkülönült nyilvántartást köteles vezetni, amely biztosítja az egyes tevékenységek átláthatóságát, valamint kizárja a keresztfinanszírozást. A Közszolgáltató az általa ellátott egyéb vállalkozási tevékenységek bevételeit, kiadásait, ráfordításait köteles a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás bevételeitől, költségeitől, ráfordításaitól elkülönítetten, tételesen kezelni és nyilvántartani.

6.3. A hulladékgazdálkodási közszolgáltatás finanszírozásában a megrendelő közvetlenül nem vesz részt, a közszolgáltatást a Koordináló szerv által fizetett szolgáltatási díjból, támogatásokból, pályázati forrásokból kell finanszírozni.

A Koordináló szerv a közszolgáltatást igénybe vevőtől, vagy igénybevételére kötelezettől közvetlenül jogosult a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjat beszedni. A közszolgáltatási díjról a Koordináló szerv negyedévente állít ki számlát.

6.4. A hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjat a Ht. 46-47.§-aiban foglaltak szerint a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal javaslatának figyelembevételével a miniszter rendeletben állapítja meg. A Közszolgáltató és az Önkormányzat köteles a Hivatalnak minden olyan tájékoztatást és adatot megadni, amely a Hivatal hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjjal kapcsolatos díjelőkészítő és díjfelügyeleti tevékenységéhez szükséges.

6.5. A Koordináló szerv a számláját negyedévente bocsátja ki. A közszolgáltatás díját a számlán szereplő fizetési határidőn belül kell az ingatlanhasználónak a Koordináló szerv részére megfizetnie.

6.6. Ha Megrendelő a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás igénybevételére kötelezettek részére díjkedvezményt, mentességet, vagy ingyenességet állapítanak meg, a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj ezáltal meg nem fizetett összegét a Koordináló szerv részére kötelesek megtéríteni.

6.7. A hulladékgazdálkodási közszolgáltatás igénybevételéért az ingatlanhasználót terhelő díjhátralék és az azzal összefüggésben megállapított késedelmi kamat, valamint a behajtás egyéb költségei adók módjára behajtandó köztartozásnak minősülnek.

6.8. A Koordináló szerv a kiszámlázott és az ingatlanhasználó által határidőn belül ki nem fizetett közszolgáltatási díj behajtása érdekében intézkedik és kezeli a közszolgáltatás keretében 2016. április 1. napja után keletkezett kintlévőségeket.

7. Alvállalkozók igénybevétele

7.1. A Közszolgáltató a Közszolgáltató a közszolgáltatási szerződésben meghatározott célok elérése érdekében a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás ellátására alvállalkozót vehet igénybe.

7.2. Az alvállalkozó kiválasztása, irányítása és a tevékenységének a felügyelete a Közszolgáltató feladata. A Közszolgáltató az alvállalkozó tevékenységéért felelősséggel tartozik.

7.3. A Közszolgáltató garantálja, hogy az alvállalkozó által ellátott tevékenységhez szükséges szakmai és a jogszabályokban megfogalmazott egyéb alkalmassági feltételekkel rendelkezik és alkalmazásuk nem eredményezi a szolgáltatás minőségi szintjének csökkenését.

8. A Szerződés módosítása és megszüntetése

8.1. A közszolgáltatási szerződést a felek közös megegyezéssel módosíthatják.
8.2. Ha a közszolgáltatási szerződés megkötését követően alkotott jogszabály a megkötött szerződés tartalmát megváltoztatja, és a szerződés megváltozott tartalma valamelyik fél lényeges jogi érdekét sérti, ez a fél kérheti a bíróságtól a szerződés módosítását vagy a szerződést felmondhatja.

8.3. A Szerződés megszűnik:
a.) a Szerződés szerinti időtartam elteltével,
b.) a Közszolgáltató jogutód nélküli megszűnésével,
c.) felmondással

d.) a Felek közös megegyezésével

8.4. A Megrendelő a Szerződést a Ptk-ban meghatározott felmondási okokon túlmenően akkor mondhatja fel, ha a Közszolgáltató:

a.) a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás ellátása során a környezet védelmére vonatkozó jogszabályok vagy a rá vonatkozó hatósági döntés előírásait súlyosan megsértette, és ennek tényét a bíróság vagy a hatóság jogerősen megállapította,
b.) a Szerződésben megállapított kötelezettségét neki felróható módon súlyosan megsértette, vagy
c.) nem rendelkezik érvényes minősítési engedéllyel és megfelelősségi véleménnyel.

8.5. A Közszolgáltató a Ptk-ban meghatározottakon túlmenően a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződést akkor mondhatja fel, ha

a.) a Megrendelő a szerződésben meghatározott kötelezettségét - a Közszolgáltató felszólítása ellenére - súlyosan megsérti, és ezzel a Közszolgáltatónak kárt okoz, vagy akadályozza a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás teljesítését; vagy
b.) a Szerződés megkötését követően hatályba lépett jogszabály a Szerződés tartalmi elemeit úgy változtatja meg, hogy az a Közszolgáltatónak a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás szerződésszerű teljesítése körébe tartozó lényeges és jogos érdekeit jelentős mértékben sérti.

8.6. Amennyiben a szerződésszegés jellege nem zárja ki, a másik fél írásban és részletesen köteles tájékoztatni a szerződésszegő felet a kötelezettségszegés tartalmáról és az elvárt, szerződésszerű intézkedés módjáról. A szerződésszegő fél köteles a szerződéses kötelezettségének ésszerű határidőn, de legkésőbb 30 napon belül eleget tenni, vagy a szerződésszegést más, a másik fél által elfogadható módon orvosolni.

Amennyiben a szerződésszegő fél kötelezettségét a felszólítás ellenére sem teljesíti, a másik fél jogosult a Szerződést írásban felmondani.

8.7. A közszolgáltatási szerződés felmondási ideje 6 hónap.

8.8. Felek megállapodnak abban, hogy a Szerződés bármely oknál fogva történő megszűnéséig, (megszüntetésig) kötelesek egymással teljes körűen elszámolni.

8.9. A Szerződés megszűnése esetén a közszolgáltatás ellátásával kapcsolatos, folyamatban lévő ügyek iratait és nyilvántartásait a Közszolgáltató a Megrendelőnek a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződés megszűnése napján átadja, Megrendelő ezen időpontig biztosítja a közszolgáltatás zavartalan ellátásához szükséges feltételeket.

9. Egyéb általános rendelkezések

9.1. Közszolgáltató felel mindazon károkért, amelyek neki felróható módon a jogszabályi előírások be nem tartásából, szerződéses kötelezettségei megszegéséből keletkeznek.

9.2. Jelen szerződésben nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyv és a vonatkozó hatályos szakmai jogszabályok (Ht.+ végrehajtási rendeletei) az irányadók.

9.3. Jelen szerződésből eredő jogvitákat szerződő felek elsődlegesen egymás közt, peren kívül kívánják rendezni. Peres jogvita esetén hatáskörtől függően a Soproni Járásbíróság, illetve a Győri Törvényszék illetékességének vetik alá magukat.

9.4. Szerződő Felek kötelezik magukat arra, hogy a Szerződés teljesítése során tudomásukra jutott valamennyi információt, adatot, a szerződéssel összefüggésben keletkezett dokumentumok tartalmát üzleti titokként kezelik, azokat kizárólag Szerződés céljaira használják fel, és csak azon munkatársaik számára teszik azokat megismerhetővé, akiknek a feladatai ellátásához azok megismerése szükséges, és írásban kötelezettséget vállaltak az üzleti titok megtartására. Az üzleti titok fogalma értelemszerűen nem foglalja magába azokat az információkat, adatokat, stb., amelyek a felek bármelyike vagy a közvélemény előtt már ismertek voltak vagy később, a titoktartási kötelezettség megsértése nélkül váltak széles körben ismertté, vagy megismerhetővé.

9.5. A titoktartási kötelezettség nem vonatkozik törvény, illetve önkormányzati rendelet alapján a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatokra, illetve az üzleti titok megismerését hatóságok, állami, önkormányzati szervek - beleértve az a Földművelésügyi Minisztériumot és az NHKV Zrt.-t is - számára biztosító rendelkezésekre.

10. Záró rendelkezések

10.1. Jelen szerződés 2018. január 1. napján lép hatályba.

10.2. A Szerződés egyes rendelkezéseinek érvénytelensége esetén a Szerződés egyéb részei érvényben maradnak.

10.3. A szerződés nyilvános.

10.4. Jelen megállapodás 2 eredeti példányban készült, melyet felek elolvastak, és mint akaratukkal mindenben megegyezőt, helybenhagyólag írtak alá.

Sopron, 2017. .....

.....	.....
Felsőszölnök Község Önkormányzata	**STKH Sopron és Térsége Környezetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság Közszolgáltató**
Megrendelő képviseletében Ropos Gábor polgármester	**képviseletében Kosztka László ügyvezető**

Előterjesztés

Felsőszölnök Község Önkormányzata Képviselő-testületi ülésére

Tárgy: A reklámok, reklámhordozók és cégérek elhelyezésének, alkalmazásának követelményeiről, feltételeiről és tilalmáról és a településképi bejelentési eljárásról szóló rendelet elfogadása.

Indokolás

Tisztelt Képviselő-testület!

Elfogadásra került a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény (a továbbiakban: Tkvtv.) és a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény módosításáról szóló 2016. évi CLXXIV. törvényt módosító 2017. évi CV. törvény, amely a Településképi Arculati Kézikönyv és a településképi rendelet elfogadásának határidejét 2017. október 1-ről 2017. december 31-re módosította.
Tkvtv. 16. § (2) bekezdése szerint
a) a reklámok, reklámhordozók és cégérek elhelyezésének, alkalmazásának követelményeiről, feltételeiről és tilalmáról, illetve
b) a reklámok, reklámhordozók és cégérek elhelyezésére vonatkozóan a településképi bejelentési eljárásról szóló önkormányzati rendeletet a településkép védelméről szóló törvénnyel, valamint a településkép védelméről szóló törvény reklámok közzétételével kapcsolatos rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 104/2017. (IV.28.) Korm. rendelettel összhangban módosítani kell, vagy meg kell alkotni 2017. október 1-jéig, amennyiben nem került elfogadásra a településképi rendelet.
Településképi rendelet elfogadására ez ideig nem került sor, ezért javaslom a rendelet tervezet elfogadását.

Felsőszölnök, 2017. december 6.

Ropos Gábor
polgármester

Előzetes hatásvizsgálat

A rendelet megalkotásának szükségessége: jogszabályi előírás.

A rendelet alkalmazásához szükséges feltételek:
- személyi: rendelkezésre áll,
- szervezeti: rendelkezésre áll,
- tárgyi: rendelkezésre áll,
- pénzügyi: nincs.

RENDELET TERVEZET

Felsőszölnök Község Önkormányzata Képviselő-testületének
.../2017.(....) önkormányzati rendelete
a reklámok, reklámhordozók és cégérek elhelyezésének, alkalmazásának követelményeiről, feltételeiről és tilalmáról és a településképi bejelentési eljárásról

Felsőszölnök Község Önkormányzata Képviselő-testülete a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában és az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 6/A§ (1) bekezdés aa) alpontjában és a (2) bekezdés b) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § (1) A településen kizárólag településképi bejelentési eljárás lefolytatásával van lehetőség elhelyezni:
a) közművelődési célú hirdetőoszlopot, útbaigazító táblarendszert vagy utasvárót közterületen vagy közterületről látható módon,
b) saját tevékenységet hirdető ideiglenes reklámot építési hálón az építkezés időtartama alatt.
(2) A településen cégérek településképi bejelentési eljárás nélkül helyezhetők el.

2. § (1) Az 1.§-ban meghatározott településképi bejelentési eljárás iránti kérelmet az Alsószölnöki Közös Önkormányzati Hivatalban (9983 Alsószölnök, Fő út 19.) kell benyújtani a rendelet ***1. mellékletét*** képező, a nyomtatványban megadott kötelező mellékletekkel, továbbá a vonatkozó jogszabályban meghatározott mellékletek közül a kérelem elbírálásához szükséges tartalmú dokumentációt papíralapon két példányban kell benyújtani.

3. § A rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Felsőszölnök, 2017. december 6.

polgármester jegyző

A rendelet kihirdetve:
..., 2017. ...

Szukicsné Skaper Mónika
jegyző

1. melléklet

a reklámok, reklámhordozók és cégérek elhelyezésének, alkalmazásának követelményeiről, feltételeiről és tilalmáról és a településképi bejelentési eljárásról szóló .../2017.(.....) önkormányzati rendelethez

KÉRELEM
reklámok, reklámhordozók elhelyezésére vonatkozó településképi bejelentési eljáráshoz

A bejelentő
neve
címe
telefonja
e-mail-címe

A tevékenységgel érintett ingatlan
címe
helyrajzi száma

A tervezett tevékenység tárgya, megnevezése

Ideiglenes tevékenység esetén
a tevékenység kezdete
a tevékenység vége

A kérelem kötelező mellékleteinek felsorolása
rövid leírás (műszaki leírás) oldal
fotó a tevékenységgel érintett terület, épület, épületrész jelenlegi állapotáról db

A kérelem elbírálásához szükséges tartalmú dokumentáció mellékleteinek felsorolása
igen (db)/nem
helyszínrajz
utcaképi vázlat
színterv
látványterv
homlokzat
alaprajz
egyéb:

Dátum:

.....
aláírás

Felsőszölnök Község Önkormányzata Képviselő-testületének
11/2017. (XII.28.) önkormányzati rendelete
a reklámok, reklámhordozók és cégérek elhelyezésének, alkalmazásának követelményeiről, feltételeiről és tilalmáról és a településképi bejelentési eljárásról

Felsőszölnök Község Önkormányzata Képviselő-testülete a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában és az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 6/A§ (1) bekezdés aa) alpontjában és a (2) bekezdés b) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § (1) A településen kizárólag településképi bejelentési eljárás lefolytatásával van lehetőség elhelyezni:
a) közművelődési célú hirdetőoszlopot, útbaigazító táblarendszert vagy utasvárót közterületen vagy közterületről látható módon,
b) saját tevékenységet hirdető ideiglenes reklámot építési hálón az építkezés időtartama alatt.
(2) A településen cégérek településképi bejelentési eljárás nélkül helyezhetők el.

2. § (1) Az 1.§-ban meghatározott településképi bejelentési eljárás iránti kérelmet az Alsószölnöki Közös Önkormányzati Hivatalban (9983 Alsószölnök, Fő út 19.) kell benyújtani a rendelet ***1. melléklet***ét képező, a nyomtatványban megadott kötelező mellékletekkel, továbbá a vonatkozó jogszabályban meghatározott mellékletek közül a kérelem elbírálásához szükséges tartalmú dokumentációt papíralapon két példányban kell benyújtani.

3. § A rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Felsőszölnök, 2017. december 27.

Felsőszölnök Község Önkormányzata 3 Felsőszölnök

Ropos Gábor
polgármester

Szukicsné Skaper Mónika
jegyző

A rendelet kihirdetve:
Alsószölnök, 2017. december 28.

Alsószölnöki Közös Önkormányzati Hivatal 2. Alsószölnök

Szukicsné Skaper Mónika
jegyző

1. melléklet

a reklámok, reklámhordozók és cégérek elhelyezésének, alkalmazásának követelményeiről, feltételeiről és tilalmáról és a településképi bejelentési eljárásról szóló 11/2017. (XII.28.) önkormányzati rendelethez

KÉRELEM
reklámok, reklámhordozók elhelyezésére vonatkozó településképi bejelentési eljáráshoz

A bejelentő
neve
címe
telefonja
e-mail-címe

A tevékenységgel érintett ingatlan
címe
helyrajzi száma

A tervezett tevékenység tárgya, megnevezése

Ideiglenes tevékenység esetén
a tevékenység kezdete
a tevékenység vége

A kérelem kötelező mellékleteinek felsorolása
rövid leírás (műszaki leírás) oldal
fotó a tevékenységgel érintett terület, épület, épületrész jelenlegi állapotáról db

A kérelem elbírálásához szükséges tartalmú dokumentáció mellékleteinek felsorolása
igen (db)/nem
helyszínrajz
utcaképi vázlat
színterv
látványterv
homlokzat
alaprajz
egyéb:

Dátum:

.....
aláírás

ELŐTERJESZTÉS

a Képviselő-testület 2017. december 27-i ülésére

Tárgy: Felsőszölnök Településképi Arculati Kézikönyv (TAK) elfogadása

Tisztelt Képviselő-testület!

Az építésjogi szabályozási környezet módosítása során 2016. évben megjelent a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény, valamint a törvény végrehajtási rendeleteként a módosított, a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (IX.8.) Kormányrendelet módosítása (továbbiakban: Kormányrendelet).
Az új jogszabály a településkép védelmével kapcsolatos helyi szabályozást új alapokra helyezi.
A törvény és a módosított kormányrendelet értelmében a hatályos helyi építési szabályzatok településképi előírásait, vagy egyéb, építési tárgyú önkormányzati rendeletekben, vagy „reklám" rendeletben szabályozott településképi előírásokat 2017. december 31-ig lehet alkalmazni.
Ezen időpontig minden településnek el kell készíteni a teljes közigazgatási területére kiterjedő új településképi rendeletét, illetve ezt megelőzően ennek közérthető alátámasztó munkarészét, a Településképi Arculati Kézikönyvet (a továbbiakban: TAK).
A településképi rendelet-tervezet szövegének kidolgozása a 61/2009. (XII. 14.) IRM rendeletet szerint megtörtént. A településképi rendelet-tervezet alátámasztó munkarészei a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 23/B. § alapján elkészültek.

A Településképi Arculati Kézikönyv tervezetét a Testület véleményezte és további egyeztetésre alkalmasnak találta. A tervezeteket a partnerségi egyeztetés szabályainak megfelelően véleményezésre közzétettük, valamint megküldtük a jogszabályokban meghatározott egyeztetésben részt vevő szakmai szervezeteknek.
-A véleményezésben részt vevő partnerek és szervek közül a 314/ 2012.(XI.8.) Kormányrendeletben meghatározott határidőn belül:
a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság adott hozzájáruló véleményt,
az Őrségi Nemzeti Park Igazgatósága adott egyetértő véleményt, amelyben külterületekre vonatkozó kiegészítést kér
-Több vélemény az előterjesztés időpontjáig nem érkezett.

A beérkezett vélemények az előterjesztés mellékletében találhatók.

A fentiek és a jelen előterjesztéshez csatolt mellékletek alapján kérem a T. Képviselő- testületet, hogy döntsön a határozati javaslat elfogadásáról

Határozati javaslat:

Felsőszölnök Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a településkép védelméről szóló 2016. Évi LXXIV. Törvény alapján -a község partnerségi egyeztetés szabályairól szóló önkormányzati rendeletében előírt egyeztetésben részt vevő partnerek, továbbá a település fejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és településrendezési eszközökről, valamint egyes település rendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/ 2012.(XI.8.) Kormányrendelet előírás szerint, a Vas Megyei Kormányhivatal Szombathelyi Járási Hivatala Hatósági Főosztály-Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály, a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság, az Őrségi Nemzeti Park Igazgatósága és a Vas Megyei Építész Kamara véleményének Lechner Tudásközponton webes felületén történő kikérésével, a határidőre beérkezett vélemények megimerésével és figyelembe vételével megtárgyalta és elfogadta a településképi rendeletet megalapozó a határozat mellékletét képező „Felsőszölnök Településképi Arculati Kézikönyv 2017" dokumentumot.

Határidő: azonnal
Felelős: Ropos Gábor polgármester
Kiss Gábor főépítész

Felsőszölnök, 2017. december 20

Ropos Gábor sk.
polgármester

Ellenjegyezte: Szukicsné Skaper Mónika sk. jegyző
Összeállította: Kiss Gábor sk. főépítész

Mellékletek:

NMHH

Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság

Soproni Hatósági Iroda

Iktatószám: CS/36993-2/2017
Tárgy: Véleményezés
Ügyintéző: Babos Zoltán
E-mail cím: babos.zoltan@nmhh.hu
Telefon: (99) 518-557
Hiv.szám:

Polgármesteri Hivatal

Felsőszölnök
Templom u. 5.
9985

Tisztelt Polgármester Úr!

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Hivatala (a továbbiakban: Hatóság) a Felsőszölnök Község településrendezési eszközeinek anyagát, arculati kézikönyvének és településképi rendeletének tervezetét megvizsgálta.

A rendelettervezet hírközlési érdeket **nem sért** a Hatóság kifogást nem emel.

A Hatóság tájékoztatja, hogy az elektronikus hírközlési építmények létesítésére és bontására vonatkozó szabályokat *az elektronikus hírközlési építmények elhelyezéséről és az elektronikus hírközlési építményekkel kapcsolatos hatósági eljárásokról* szóló 14/2013. (IX. 25.) NMHH rendelet (továbbiakban: **Rendelet**) tartalmazza. Amennyiben a településfejlesztés során az elektronikus hírközlési építmény létesítése, bontása, kiváltása vagy átépítése szükséges, úgy a Rendelet előírásainak megfelelően kiviteli tervet kell készíttetni arra jogosult tervezővel és a Rendeletben nevesített feltételeknek megfelelően be kell nyújtani a Hatósághoz.

Továbbá a Hatóság tájékoztatja, hogy *a településkép védelméről* szóló 2016. évi LXXIV. törvény (a továbbiakban: **Törvény**) 1. § *c)* pontja alapján a Törvény egyik célja, hogy az önkormányzat biztosítson széleskörű tájékoztatást a településképi követelményekről, ezzel elősegítve a településkép védelmének és alakításának eredményes érvényesülését az építmények tervezése és kivitelezése során. A Törvény 3. § (1) bekezdése alapján a településképi rendelet a reklámok, reklámhordozók, cégérek és egyéb műszaki berendezések (pl.: hírközlési hálózatok és azok építményei, adótornyok) elhelyezésére és alkalmazására, illetve tilalmára vonatkozó településképi követelményt tartalmazhat. Továbbá *a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről* szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: **Korm. Rendelet**.) 23/G. § *a)* pontja kimondja, hogy a településképi rendeletben a településképi szempontok figyelembevételével meg kell határozni a teljes település ellátását biztosító felszíni energiaellátási és elektronikus hírközlési sajátos építmények, műtárgyak elhelyezésére elsősorban alkalmas területeket. Továbbá a Korm. Rendelet 23/H. § (1) bekezdése kimondja, hogy a településképi rendeletben a település arculati kézikönyv alapján kerülnek meghatározásra az egyéb műszaki berendezésekre vonatkozó, azok egységes elvek szerinti rendezett és esztétikus kialakítását, illetve igényes fenntartását biztosító településképi követelmények, míg a (2) bekezdés alapján egyéb műszaki berendezések vonatkozásában a településképi követelmény a műszaki berendezések legnagyobb méretére, anyaghasználatára, elhelyezésének módjára, alkalmazására és elhelyezésével érintett területi tilalmára határozható meg.

9400 Sopron, Kossuth L. u. 26. • Levélcím: 9401 Sopron Pf. 123. • Telefon: (+36 99) 518 500 • Fax: (+36 99) 518 518 • E-mail: info@nmhh.hu

A Hatóság kéri, hogy a fentieket a településfejlesztés során figyelembe venni szíveskedjenek és egészítse ki a műszaki berendezések elhelyezésének lehetőségeivel a településkép védelméről szóló önkormányzati rendeletet.

Jelen véleményt a Korm. Rendelet 38. § (2) *b)* pontjában meghatározottak szerint a Korm. Rendelet. 9. melléklet 23. pontjában foglalt felhatalmazás alapján adta a Hatóság.

Sopron, 2017. december 04.

Tisztelettel:

Honyák Árpád
hatósági irodavezető

ŐRSÉGI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG
9941 Őriszentpéter, Siskaszer 26/A
Telefon: (94) 548-036, Fax: (94) 428-791
E-mail: orseginpi@gmail.com

Tárgy: Felsőszölnök község településképi arculati kézikönyvének véleményezése
Ügy száma: 25 - 4534 - 2 / 2017.
Ügyintéző: Havas Márta

Ropos Gábor
polgármester

Felsőszölnök Község Önkormányzata
9985, Felsőszölnök, Templom út 10.

Tisztelt Polgármester Úr!

Felsőszölnök Község önkormányzata **a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény** (továbbiakban: **törvény**) 4. § (1) bekezdése szerint elkészítette a <u>településképi arculati kézikönyvét</u> (továbbiakban: **kézikönyv**). A kézikönyv elkészítésére, egyeztetésére, elfogadására és módosítására vonatkozó részletes szabályokat a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló **314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet** (továbbiakban **Korm. rendelet**) tartalmazza.

A Korm. rendelet 21. § (2) bekezdése és a 22. § (1) bekezdése szerint a kézikönyvet a település **teljes** közigazgatási területére kell elkészíteni. A kézikönyv a csatolt térkép és a szöveges munkarészek alapján elsősorban a település belterületére vonatkozóan készült el, *külterületi vonatkozásaik kevéssé kidolgozottak*, ezért a kézikönyv anyagát nem tekinthetjük a hivatkozott jogszabályi hely szerinti kidolgozásnak. *Kiegészítésük szükséges* a beépítésre nem szánt területekre, így például az erdőterületekre, a mezőgazdasági területekre, zöldterületekre, közlekedési területekre vonatkozó ajánlásokkal is, jó példák bemutatásával, előírásokkal.

A Korm. rendelet 12. melléklete alapján szerepeltetett *„4. Településképi szempontból meghatározó, eltérő karakterű területek lehatárolása, a településkép, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával;"* c. fejezet tekintetében jelezzük, hogy területhasználat, illetve a hagyományos területhasználat meghatározása az egyes településrészek *tájképi jellegének leírása, táji jellegzetességeinek, értékeinek meghatározása a település teljes területén feladata a kézikönyvnek.* A településszerkezeti terv, a településszerkezeti terv leírása, a szabályozási terv is segítséget nyújthat a településrészek és az eltérő karakterű területek meghatározásához. A fejezet kiegészítése javasolt.
Kérjük, hogy az adatszolgáltatásunkban szereplő természetvédelmi értékkategóriákkal érintett területeket a ***„településképi szempontból meghatározó területek"*** kategóriába, vagy a ***„helyi területi védelemmel érintett terület"*** kategóriába sorolják be.

A kézikönyv tervezetének *bővítése, kiegészítése, átdolgozása, pontosítása szükséges* a fentebbi pontok és a település részére igazgatóságunk által a Lechner Tudásközpont egyeztetési felületére feltöltött adatszolgáltatásunk figyelembevételével.

Őriszentpéter, 2017. december 12.

Tisztelettel:

Dr. Markovics Tibor
igazgató